

Hollolan kunta
Talousarvio vuodelle 2011
ja
Taloussuunnitelma
vuosille 2011-2013

Valtuusto 15.11.2010

SISÄLLYSLUETTELO		SIVU
1.	KUNNANJOHTAJAN KATSAUS	1
2.	SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT	4
2.1	Väestö ja työpaikat	5
2.2	Hollolan kuntastrategia vuoteen 2025 Strategiset tavoitteet	7 10
3.	TALOUDELLISET LÄHTÖKOHDAT	12
3.1	Yleinen taloudellinen tilanne	12
3.2	Kunnallistalous 2010-2011	12
3.3	Verotulojen kehitys	13
4.	TALOUSARVION LAADINNAN LÄHTÖKOHDAT	13
4.1	Menoperusteet	13
4.2	Tuloperusteet	14
4.3.	Tasapainotettu arviontimalli	16
5.	KÄYTTÖTALOUSOSA	17
	Käyttötalousosa sitovuustaso valtuustoon nähden	18
	Sitovuustasot	19
	Konsernipalvelut	20
	Sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut	22
	Sivistyspalvelut	24
	Tekniset palvelut	26
	Vesihuoltolaitos taseyksikkö	28
	Tunnusluvut	30
	Sivistyspalvelut	31
	Tekniset palvelut	33
	Yhdistelmät	34
	Yhdistelmä tuloista	35
	Yhdistelmä menoista	36
	Toimialojen yhteenvedot (vanha rakenne)	37
6.	INVESTOINTIOSA	41
	Investointiosan sitovuustaso valtuustoon nähden	42
	Investoinnit	43
7.	TULOSLASKELMAOSA	46
	Tuloslaskelma (kunta)	47
	Tuloslaskelman perustelut	49
	Tuloslaskelman kokonaistarkastelu sisältäen liikelaitokset	51

8.	RAHOITUSOSA	52
	Rahoituslaskelma 1 (kunta)	53
	Rahoituslaskelma 2 (kunta ja Vesihuoltolaitos)	54
	Rahoituslaskelman perustelut	55
	Rahoituslaskelman kokonaistarkastelu sisältäen liikelaitokset	56
	TALOUSARVIO 2011 LIITTEET	57
	Konsernin tavoitteet	58
	Vesihuoltolaitos (taseyksikkö)	
	- Tuloslaskelma	59
	- Rahoituslaskelma	60
	- Rakentamishjelma	61
	Peruspalvelukeskus Oiva -liikelaitos	
	- Tavoitteet	62
	- Tuloslaskelma	64
	- Rahoituslaskelma	65
	Hollolan Asuntotalot Oy	66
	Palveluasunnot Oy	66
	Kuntayhtymien maksuosuudet	68
	SUUNNITELMAKAUDEN LIITTEET	70
	- kiinteistöjen rakentamishjelma 2010-2014	71
	- kuntatekniikan rakentamishjelma 2010-2014	80
	- asunto-ohjelma 2011-2013	94
	- henkilöstösuunnitelma	100

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Mennyt kehitys

Vuoden 2009 osalta valtiovarainministeriön arviot kuntien verotulokasvusta olivat voimakkaan negatiivisia ja kuntatalouden arvioitiin heikentyvän vahvasti. Vuoden 2009 todellinen tilanne ei kuitenkaan ollut ennustetun kaltainen. Tasapainotusta auttoi merkittävästi valtion toimenpiteet (yhteisöverojen jako-osuuden korotus kunnille, kela-maksujen poisto). Hollolan kunta teki vahvan tilinpäätöksen (+ 3,7 milj. euroa). Tältä osin lähes 1/3 alhaisemmalla toimintamenojen kasvulla (4 %) eli hidastuneella menokehityksellä oli keskeinen vaikutus.

Talouden näkymät ovat vuoden 2010 aikana kirkastuneet. Elpyminen maailmanlaajuisesta finanssikriisistä on käynnistynyt ja mm. vienti kevään ja kesän aikana noussut vahvasti. Myös työttömyyden kasvu on kääntynyt laskuun. Vaikka epävarmuus näkyy maailmanmarkkinoilla edelleen erityisesti Kreikan keväisen kriisin myötä, yleiset tutkimuslaitokset ennustavat vuodelle 2010 nopeaa kasvua.

Kunnallisveron kasvu vuonna 2010 on ollut tammi-syyskuu ajanjaksolla vain 0,4 % edellisvuotta parempaa. Nopeampi kohennus onkin tullut yhteisöveron kasvusta (n. +30 %), joka kokonaisuudessa vastaa kuitenkin vain n. 3 milj. euroa.

Koska vuoden 2009 verotulopohja toteutui arvioitua parempana ja verotulojen kasvu ollut yleisesti ottaen arvioitua parempaa, on vuoden 2010 talousarviota voitu tasapainottaa kasvattamalla verotuloarviota. Tilinpäätösarvio päättynee marraskuussa -0,4 milj. euroon, kun talousarvio lähtökohtaisesti oli -2,2 milj. euroa.

Vuoden 2011 talousarvio

Vuoden 2011 yleisten tutkimuslaitosten talouskasvuarviot ovat hyviä. Kotimaista kysyntää rasittaa kuitenkin välillisen verotuksen kiristyminen (alv, energiaverotus) ja kuluttajien ostovoiman aleneminen. Kuntatalouden näkymät ovat parantuneet edellyttäen, että kulukehitys voidaan pitää kohtuullisen tiukkana.

Vuoden 2011 talousarvioesitys päättyy alijäämäiseen tulokseen: -1,0 milj. euroa.

Verotulot ja valtionosuudet

Kunnan vuoden 2011 verorahoitustulot ovat 96,5 milj. euroa. Verorahoitustulojen arvioidaan kasvavan yhteensä 3,8 milj. euroa eli 4,1 %.

Verotulojen arvioidaan kasvavan n. 2,6 milj. euroa eli 3,8 % vuodesta 2010 vuoteen 2011 (70,7 milj. euroa). Kunnan yhteisöverojen osuuden arvioidaan ensi vuonna olevan 3,4 milj. euroa. Vuonna 2012, kun määräaikainen yhteisöveronjako-osuuden muutos palautuu, leikkaantuu tästä osuudesta n. 1/3.

Valtionosuuksien arvioidaan kasvavan ensi vuonna n. 1,3 milj. euroa eli 5,1 % (25,9 milj. euroa). Verotulotäydennyksen laskennallinen osuus on 1,5 milj. euroa (kasvua n. 0,5 milj. euroa). Kun yhteisöveron jako-osuus palautuu, on sillä vaikutuksia 2013-2014 kunnan verotulotäydennyksiin (alenema).

Toimintamenot

Kunnan vuoden 2011 toimintamenot ovat 126,8 milj. euroa. Toimintamenojen kasvu on bruttomenojen osalta 4,2 % (5,1 milj. euroa) ja nettomenojen osalta 4,6 % (4,1 milj. euroa).

Suurin kasvu on kunnanhallituksen 16,0 %, mikä johtuu palkankorotusvarauksen kirjaamisesta keskitetysti. Varaus jaetaan hallintokunnille keskitetyn (valtakunnallisen) palkkaratkaisun perusteella. Perusturvalautakunnan bruttomenojen kasvu on 4,4 % ja sivistystoimen 2,9 %.

Toiminnan kehittäminen

Toiminnan kehittämisen painopiste on henkilöstöhankkeissa. Henkilöstön työhyvinvointihanke käynnistettiin kannusteena vuoden 2009 hyvästä tuloksesta. Hanke kestää 2010-2012. Sen tavoitteena on tukea työssä jaksamista. Toinen keskeinen kehittämisen painopiste on tuottavuuden kehittämisessä. Vuonna 2008 käynnistyneen tuottavuusohjelman jatko ajoittuu vuosille 2011-2013. Sen tavoitteena on vakiinnuttaa kehittäminen osaksi arkityötä.

Sosiaali- ja terveystoimen prosessien kehittämistä toteutetaan alueella laajalla yhteistyöpohjalla. Sivistystoimi tavoittelee laajentuvaa yhteistyötä lukiokoulutuksen, kirjasto- ja nuorisotyön osalta. Kirjanpito- ja palkkalaskennan osalta selvitetään maakunnallista/valtakunnallista yhteistyötä. Tekninen toimi hakee kokemusta ja tietoa tukipalvelujen ulkoistuksesta (Vesikansan alue). Maataloustoimen yhteistoimintaa valmistellaan.

Yritysten perustamistilanne 2010 tammi-kesäkuu oli Hollolassa +37. Samaan aikaan lopetti toimintansa 32 yritystä, jolloin nettomuutos oli +5. Kunnan väkilukumuutos tammi-elokuussa 2010 oli + 94 asukasta. Hollolan työttömyysaste tammi-elokuu oli 9,3 % (elokuu 8,5 %).

Investoinnit ja lainanotto

Kunnan vuoden 2011 investointien nettomenot ovat yhteensä 9,2 milj. euroa ja vesihuoltolaitoksen 0,3 milj. euroa. Talonrakennuksen nettomenot ovat 5,5 milj. euroa. Suurin investointihanke lähivuosina on Salpakankaan koulu 22,8 milj. euroa, johon ensi vuonna kohdennetaan 3,4 milj. euroa netto (4,4 milj. euroa brutto). 1,7 milj. euroa on kohdistettu pieniin korjaushankkeisiin ja 2,5 milj. euroa liikennealueisiin. Maanhankintaan varataan 0,7 milj. euroa.

Kuntien nopea velkaantumiskehitys näkyy historiassa ja velkaantumiskehityksen arvioidaan kiihtyvän. Sama paine näkyy myös Hollolassa. Kunnan velkamäärä lähes kaksinkertaistui vuosina 2004-2008

Vuoden 2011 velanottotarve on 8,5 milj. euroa, josta lainojen lyhennystä 3,6 milj. euroa. Uutta velkaa otetaan siis 5,0 milj. euroa eli n. 220 e/asukas. Vuosina 2011-2013 nettovelanottotarve on yhteensä n. 20 milj. euroa eli lähes 1000 e/as.

Kunnan kaikki merkittävimmät rakennusinvestoinnit ajoittuvat 1970-luvulle/1980-luvun alkuun, mikä tarkoittaa sitä, että myös laajamittainen peruskorjaustarve näiden rakennusten osalta ajoittuu 2010-luvulle. Hollolan kunnan investointiohjelma vuosina 2011-2015 on lähes 40 milj. euroa (brutto). Lisäksi vesihuoltolaitoksen investoinnit ovat yli kymmenen miljoonaa. Tämän jälkeenkin rakennusinvestointitaso on korkea.

Valtion talouden tila

Valtiontalouden velka on kasvanut 30 mrd eurolla taantumassa. Valtion talousarvioesitys vuodelle 2011 on 8,3 mrd euroa alijäämäinen.

Valtiovarainministeriön raportti ”julkinen talous tienhaarassa” 8/2010 tuo esiin selkeästi sen, että valtiontalouden tila edellyttää kohtuullisen rankkoja tasapainotustoimenpiteitä paitsi finanssikriisin epätasapainotilan hoitamiseksi niin ikääntymisen nopean lisäkysynnän (+1,5 %/v) kustannusvaikutusten kattamiseksi. Talouden tasapainottamiseen tullaan käyttämään laajasti eri keinoja. Selvää on, että osa keinoista vaikuttaa myös kuntien toimintaan ja talouteen.

Tulevaisuuden haasteet

Kuntien perusongelma on finanssikriisin jälkeisen tasaantumisvaiheen jälkeen ennallaan: menot kehittyvät tuloja nopeammin. Taloussuunnitelmavuodet ovat lähtökohdiltaan kaikki alijäämäisiä. Tämä tarkoittaa sitä, että ilman erillisiä toimenpiteitä talouden tasapaino edellyttäisi kunnallisveroasteen noston harkitsemista jälleen ensi syksynä.

Valtuuston 13.9.2010 linjauksen pohjalta ratkaisumallit etsitään ja linjataan itsenäisen kunnan lähtökohdista. Tämä edellyttää vuoden 2011 aikana arviointia, suunnanmäärittelyä ja laajaa sitoutumista. Keskeisiä ratkaisujen määrittelyjä etsitään heti alkuvuonna strategian päivittämisprosessin kautta.

Tulevaisuuden ratkaisujen etsinnässä painopiste on vuonna 2008 käynnistyneen tuottavuushankkeen jatkossa; kehittäminen pyritään juurruttamaan osaksi organisaatioiden arkityötä ja tämän työn vauhdittamiseksi kytkemään toimintamalliin mittarit ja taloudelliset kannusteet.

Kuntien asemaa määrittelevä lainsäädäntö on laajasti uudelleenvalmistelun alaisena. Myös useissa kymmenissä valtakunnallisissa hankkeissa muovataan parhaillaan kuntien tulevaisuuslinjauksia. Keskeisin lainsäädäntöuudistus kiteytynee seuraaviin:

- Kuntalaki (kuntalain kokonaisuudistuksen valmistelu käynnistetty)
- Verolainsäädännön kokonaisuudistus (Lauri Tarastin työryhmä valmistelee)
- Valtionosuusjärjestelmän kokonaisuudistus
- Terveystalolaki
- Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämis- ja rahoituslinjaukset
- Kaupunkiseutusunnitelmat
- Ympäristö- ja energialainsäädäntö

Oleellista on myös se, miten uusi hallitus hallitusohjelmassaan tulee linjaamaan talouden tasapainottamisen keinoja ja malleja sekä valtion ja kuntien tasapainotussuhdetta.

Hollolassa 28. lokakuuta 2010

Päivi Rahkonen
Kunnanjohtaja

2. Suunnittelun lähtökohdat

Hollolan kuntastrategia 2025

3. Taloudelliset lähtökohdat

4. Talousarvion laadinnan lähtökohdat

2. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

2.1 Väestö ja työpaikat

Kokonaisväestö ja ikärakenne

Ennuste perustuu Hollolan omaan tavoitteelliseen väestön määrän kehitykseen, jossa eri kasvusuunnat painottuvat eri tavalla. Ikärakenne-ennuste pohjautuu pitkälti Tilastokeskuksen antamaan ennusteeseen.

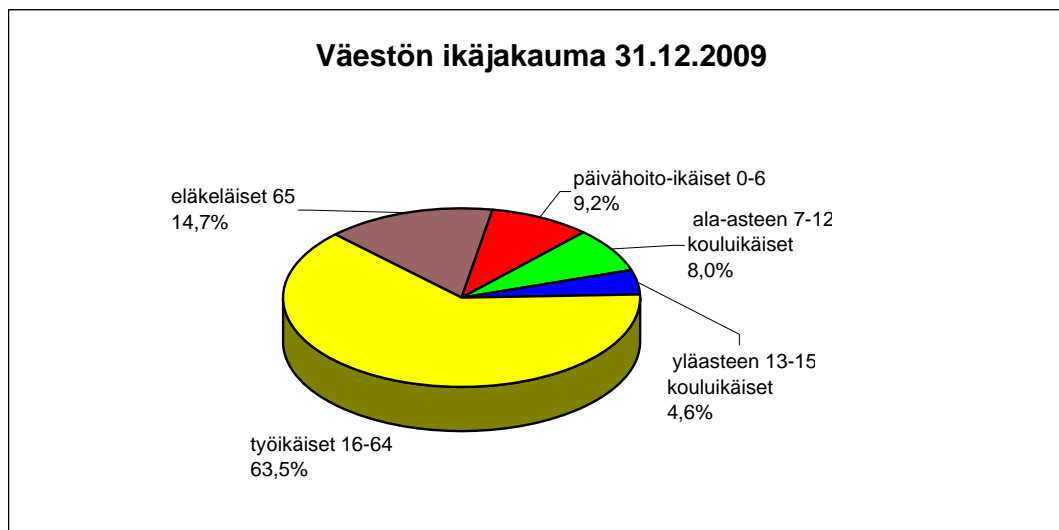
*) arvio

**) Kunnan tulevaisuusneuvottelukunnan antama väestösuunnite

Vuosi	Väestö 31.12.	Muutos
1990	19915	180
1991	20154	239
1992	20256	102
1993	20320	64
1994	20264	-56
1995	20293	29
1996	20181	-112
1997	20213	32
1998	20223	10
1999	20164	-59
2000	20378	214
2001	20446	68
2002	20527	81
2003	20755	228
2004	20965	210
2005	21199	234
2006	21292	93
2007	21520	228
2008	21747	227
2009	21845	98
2010	22000	155
2011	22150	150
2012	22300	150
2013	22450	150
**) 2020	23400	

Väestön kehitys ikäryhmittäin 2009, 2011 ja 2013 (tilanne 31.12.)

Ikä	2009	%	2011	%	2013	%
0-6 päivähoitoikäiset	2 000	9,2	2 038	9,2	2 065	9,2
7-12 ala-asteen kouluikäiset	1 753	8,0	1 816	8,2	1 774	7,9
13-15 yläasteen kouluikäiset	973	4,5	997	4,5	965	4,3
16-64 työikäiset	13 770	63,0	13 955	63,0	14 076	62,7
65 eläkeläiset	3 349	15,3	3 389	15,3	3 570	15,9
- siitä 75-	1 332					
Yhteensä	21 845	100	22 150	100	22 450	100,0

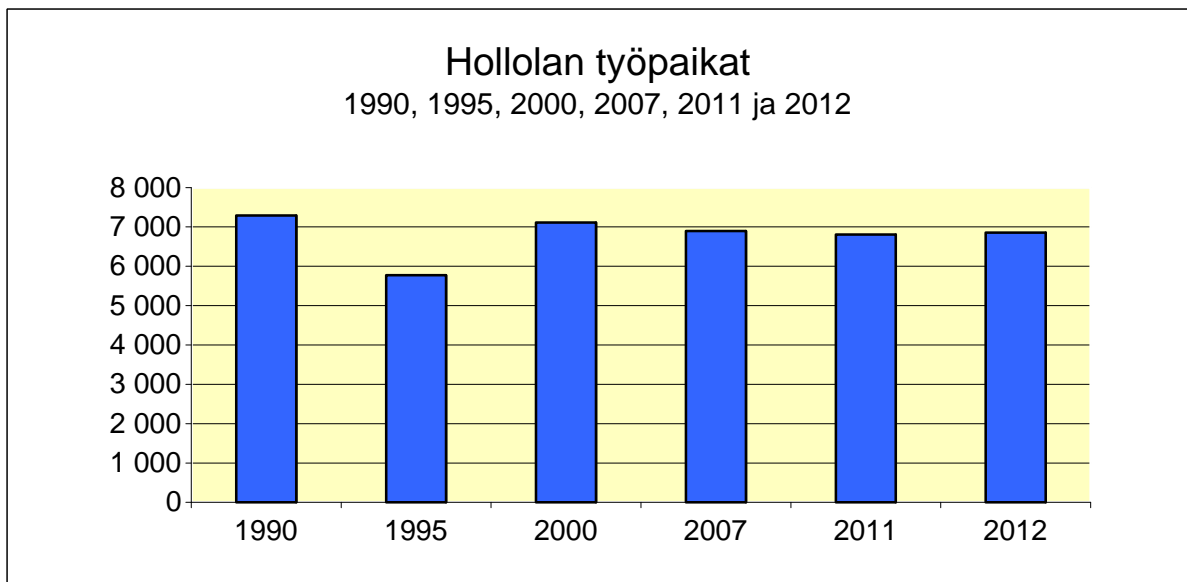
Työpaikkakehitys

Työpaikkojen toimiala	1990	1995	2000	2007	2011	2012
	1)	1)	1)	2)	3)	3)
Maa- ja metsätalous	720	537	464	458	350	345
Teollisuus	2 758	2 071	2 586	2 111	2 100	2 105
Rakennustoiminta	546	308	749	533	540	570
Kauppa	854	660	800	798	800	810
Liikenne	227	205	273	315	310	310
Rahoitus-, vak. ja liike-elämää palv. toiminta	629	629	718	887	890	895
Palvelut	1 345	1 208	1 363	1 691	1 695	1 700
Tuntematon	213	154	158	101	120	120
Yhteensä	7 292	5 772	7 111	6 894	6 805	6 855

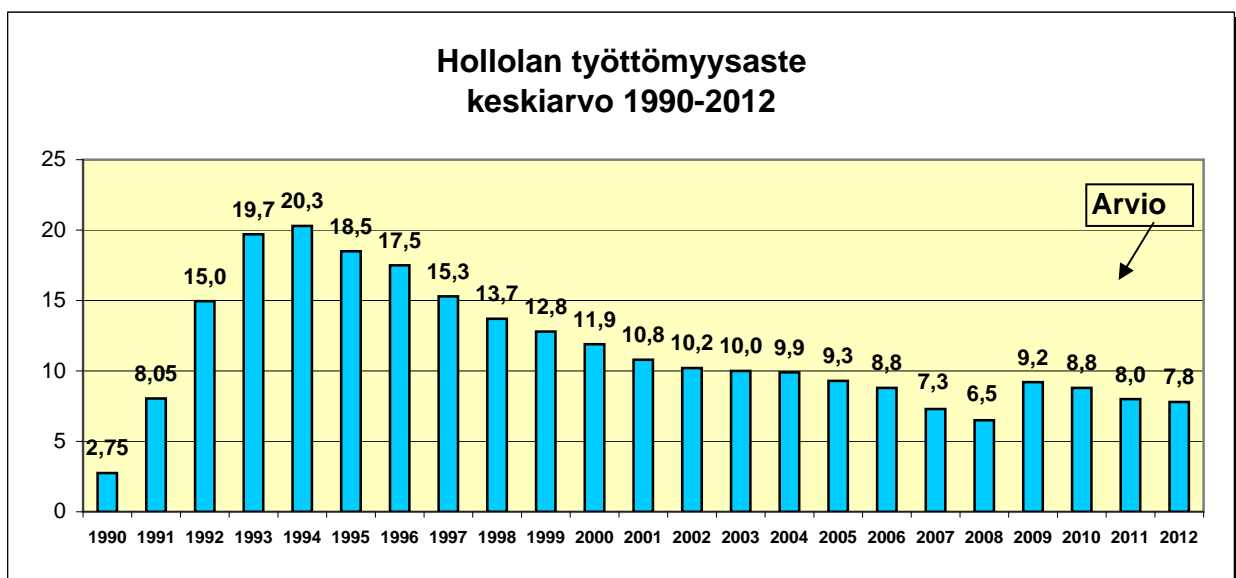
1) Tilastokeskuksen väestölaskenta 1990, 1995 ja 2000

2) Verkkotietokeskuksen tieto

3) Kunnan oma arvio

Työttömyysasteet 1990-2007 sekä ennusteet 2009-2012

KUNTASTRATEGIA 2025

Tahtotilamme:

HOLLOLA 2025 ON ELINVOIMAINEN JA VASTUULLINEN EDELLÄKÄVIJÄ

ARVOMME

Vastuullisuus

- Kannamme vastuuta myös lastemme tulevaisuudesta
- Asetamme peruspalvelujen turvaamisen etusijalle
- Rakennamme ekologisesti, sosiaalisesti, taloudellisesti ja kulttuurisesti kestäväää kehitystä
- Edellytämme yhteistä vastuunkantoa hyvinvoinnin ylläpitämiseksi: kunnan vastuu sekä jokaisen kuntalaisen ja toimijan oma vastuu

Ennakoiva aktiivisuus

- Haemme aloitteellisesti ratkaisuja ja käänämme uhat mahdollisuudeksi
- Ennaltaehkäisemme ongelmien syntyä hyvissä ajoin
- Olemme aidon ja luottamusta rakentavan yhteistyön hakija ja tekijä

Ennakkoluulottomuus

- Kyseenalaistamme, otamme hallittuja riskejä, kokeilemme ja löydämme uusia ratkaisuja
- Haemme organisaatorajat ylittäviä ratkaisumalleja
- Tarkastelemme kriittisesti omaa toimintaa kehittyäksemme

Avoimuus

- Luomme kuntalaisille, poliitikoille / päättäjille, kunnan henkilöstölle ym. toimijoille mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa tarjoamalla tietoa ja kanavia
- Suhtaudumme avoimesti uusiin asioihin

STRATEGIAPERUSTAMME

Olemassa olevat menestystekijät, joita vahvistamme ja hyödynnämme:

- Hyvä sijainti – saavutettavuus
- Viihtyisä asuin- ja elinympäristö
- Vahva historiaperintö – perusta rohkealle uudistumiselle
- Vetovoimainen ja arvostettu
- Kasvava ja hyvin koulutettu väestö
- Toimivat peruspalvelut
- Hyvä työnantajakuva – ammattitaitoinen ja sitoutunut henkilöstö
- Hyvä päätöksentekokulttuuri
- Aloitteellinen ja tavoitteellinen yhteistyön tekijä

Keskeiset haasteet ja tulevaisuuteen vaikuttavat muutosvoimat, joihin varaudumme:

1. Tulojen vähentyminen ja menojen lisääntyminen
 Talouskasvu (verotulojen kasvu) hiipuu samaan aikaan kun Ikääntyvien määrä ja palvelutarve (käyttömenotarve) kasvaa. Lain edellyttämä taloustasapaino hoidettuna verotuksen avulla edellyttäisi jokavuotisia veronkorotuksia. Tämä haastaa perinteisen vastuunjaon, rakenteet ja toimijoiden roolit.
2. Työvoiman saatavuuden heikkeneminen
 Uutta työvoimaa tulee työmarkkinoille vähemmän kuin vanhaa poistuu. Kunnallissektori ei voi lisätä työvoimaosuuttaan merkittävästi yksityisen sektorin kustannuksella. Tämä haastaa perinteiset kunnalliset palvelujen tuotantorakenteet ja -tavat.
3. Ilmastonmuutos
 Ilmastonmuutoksen maailmanlaajuinen uhka merkittävine seurauksivaikutuksineen tulee asettamaan uudenlaisia velvoitteita ja vastuita kaikille toiminnan tasoille. Tämä haastaa kuntien yhdyskunta- ja palvelutuotantorakenteen.
4. Hallinnan perustan murtuminen
 Kompleksisuus ja kaaos: Informaatiovirtojen nopea lisääntyminen, arvojen muutos ja arvojen moninaistuminen, julkisen hallinnon roolin muutos, uudenlaiset yhteistyöverkostot sekä rakenteelliset muutokset kaikilla toiminnan tasoilla haastavat perinteiset kunnalliset toimintamallit ja -tavat.

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄMME OVAT:

1. Kuntatalous tasapainossa
 - Tulorahoitus riittää toimintamenoihin sekä pääsääntöisesti ja pääosin välttämättömien nettoinvestointien kattamiseen
 - Velkamäärä enintään valtakunnan keskiarvossa
 - Kunnallisveroaste palvelutason suhteessa
 - Kuntalaisten oma vastuu kasvaa
 - Uudet rahoitusmallit käyttöön asteittain
 - Kestävä ja pitkäjänteinen omistajapolitiikka ja omistajaohjaus
2. Toimivat peruspalvelut
 - Laadukkaat perustason palvelut
 - Tuottavuuden ja kustannustehokkuuden määrätietoinen kasvattaminen
 - Ammattitaitoinen ja sitoutunut henkilöstö
 - Tavoitteellinen ja tulokellinen yhteistyö: kustannus-, laatu-, erikoistumis- ja palvelujen saatavuushyötyjen hakeminen
3. Hyvä työllisyys
 - Vaikuttavaa elinkeinopolitiikkaa yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa
 - Kilpailukykyisiä sijoituspaikkoja monipuolisille ja kehittyville yrityksille
4. Toimiva demokratia ja hyvä hallinto
 - Määrätietoinen kunnan kehittäminen
 - Vuorovaikutteiset ja kuntalaisia osallistavat toiminta- ja palveluprosessit
 - Hallinnon avoimuus ja viestintä
5. Yhdyskunnan ja ympäristön hallittu kehittäminen
 - Eheä yhdyskuntarakenne
 - Elinympäristön viihtyisyys
 - Hallittu ja ohjattu väestökasvu

TOIMENPIDEOHJELMAMME

Tarkennetut keinot/välineet tahtotilan ja strategisten päämäärien toteuttamiseksi

1. Kuntatalous tasapainossa
 - Talouden tasapainotusohjelmat
 - Uudistamme rakenteita sekä toiminta- ja tuotantotapoja kokonaisvaltaisesti
 - taloudellinen ja tarkoituksenmukainen palvelu- ja investointirakenne
 - Toteutamme seudullisesti eheää yhdyskuntarakennetta
 - Ennakoimme kustannuksia maankäytön suunnittelussa
 - Otamme käyttöön maaomaisuuden hallintamekanismit
 - Aktivoimme omaehtoisuutta ja omatoimisuutta
 - kuntalaisen/toimijan oman vastuun jäsentäminen ja toteuttaminen
 - Vähennämme tulevia kustannuksia panostamalla ennaltaehkäisyyn
 - ongelmia ja uhkia arvioidaan aktiivisesti ja niihin puututaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa
 - Rajoitamme kustannusvastuuta
 - Palvelusetelit
 - Suunnittelemme pitkántähtäimen rakennusohjelmat
 - Kokeilemme uusia rahoitusmalleja
2. Toimivat peruspalvelut
 - Henkilöstöohjelma 2025*
 - Tuottavuusohjelma*
 - Palveluohjelma
 - Turvaamme tarkoituksenmukaisella tasolla lakisääteiset peruspalvelut
 - Uudistamme rakenteita sekä toiminta- ja tuotantotapoja kokonaisvaltaisesti
 - Kehitämme ja arvioimme palvelujen tuottavuutta ja laatua määrätietoisesti mm. vertaamalla ostettuja ja omia palveluita
 - Huolehdimme henkilöstövoimavaroistamme

- Panostamme henkilöstöstrategian mukaisesti johtamiseen, osaamiseen ja työhyvinvointiin
- Toimintatapamme henkilöstöä kohtaan ylläpitää hyvää työnantajakuvaa
- Toteutamme ennakoivaa suunnittelua, priorisointia ja vaikuttavuuden arviointia ohjauskeinoina (ennakointijärjestelmä)
- Kehitämme tietotuotantoa
- Nostamme asiakas/kuntalaisvastuun mukaan kaikkien toimintaan
- Hinnoittelimme ei-lakisääteiset toimintamme kustannusvastaavasti ja nostamme vaihtoehdoksi vastavuoroisuuden
- Toteutamme poikkihallinnollista lähestymistapaa; synteesi, nykyisen toiminnan uudelleen suuntaaminen tehokkaimpien ratkaisumallien löytämiseksi
- Toteutamme yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa
- Osallistumme tavoitteelliseen ja tulokselliseen yhteistyöhön
 - Olemme aloitteellinen, aktiivinen ja tasa-arvoinen yhteistyökumppani palvelurakenteiden ja toiminta- ja tuotantotapojen uudistamisessa
 - Kehitämme seudullista yhteistyötä kuntarajoista riippumattomaksi
 - Haemme kumppanuutta laaja-alaisesti (kunnat, yritykset, yhteisöt)
 - Verkotumme globaalisti – kokemusten vaihto

3. Hyvä työllisyys

- Lahden alueen kilpailukyky- ja elinkeinostrategia 2009-2015*

- Elinkeino-ohjelma

- Lisäämme vaikuttavuutta alueellisen elinkeinopolitiikan kautta
- Lisäämme korkeakoulutettujen työpaikkojen määrää seudullisesti
- Käynnistämme Nostavan toteutuksen (kumppani/toimija)
- Vaikutamme Lahden Eteläisen Kehätien rahoituspäätöksen aikaansaamiseen aktiivisesti
- Kehitämme ja edistämme matkailupalveluja
- Muodostamme uusia houkuttelevia yritysalueita
- Vahvistamme keskusta-alueen elinvoimaisuutta
- Toteutamme kunnallisen palvelutuotannon rinnalle/vaihtoehdoksi uusia malleja (mm. palveluseteli)
- Ulkoistamme harkitusti työtehtäviä/toimintoja

4. Toimiva demokratia ja hyvä hallinto

- Hallinnon ja demokratian kehittämisohjelma *

- Kehitämme uusia hallinnan rakenteita ja malleja
- Toteutamme lähipalvelualuemallia / toimiva käytäntö
- Otamme käyttöön palautejärjestelmän kaikkien keskeisten toimintojen osalta / toimiva käytäntö
- Kehitämme tilaaja-tuottajamallia
- Kehitämme ja luomme uusia kumppanuusmalleja kansalaisjärjestöjen ja yritysten kanssa
- Kehitämme monikanavaista vuorovaikutteista viestintäkäytäntöä

5. Yhdyskunnan ja ympäristön hallittu kehittäminen

- Seudullinen ilmasto-ohjelma

- Maapoliittinen ohjelma*

- Hillitsemme ilmastomuutosta energiapolitiikan, palveluiden, maankäytön ja liikenteen ratkaisuisissa
 - Energiatehokkuuden edistäminen
- Etsimme toimivat ratkaisut laaja-alaisessa yhteistyössä ja yhdessä oppimisen kautta
 - erillisohjelmat
- Otamme kaavataloudellisen tarkastelun kiinteäksi osaksi suunnittelua
- Eheyttämme yhdyskuntarakennetta
 - asuminen lähelle palveluja ja rakennettua infraa
 - kestävä ja pitkäjänteinen maapolitiikka
 - määrätietoinen ja johdonmukainen maanhankinta keskeisiltä alueilta; laaja-alainen keinovalikoima

* olemassa olevat strategiat/ohjelmat, joita tarkistetaan aika ajoin

TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN SEURANTA

Strateginen tavoite	Kuntatalous tasapainossa	
Tavoitteen määrittely	Keskeiset tavoitteet 2011 – 2013	Mittaritaset 2011
Tulorahoitus riittää toimintamenoihin sekä pääsääntöisesti ja pääosin välttämättömien nettoinvestointien kattamiseen	Vuosikate kattaa poistot suunnitelmakaudella (100%) Tulorahoituksen riittävyys investointeihin (75%)	Vuosikate/poistot % TA 2011 79 % Investointien tulorahoitus % TA 2011 35 %
Budjetti-/alijäämä	Taseeseen ei kerry alijäämää	Kertynyt ali-/ylijäämä+ tilinpäätöksessä TA 2011 -1,0 milj.euroa
Velkamäärä enintään valtakunnan keskiarvossa	Lainamäärä enintään 1 600 €/asukas	Lainamäärä TA 2011 1.300 euroa/asukas
Omaisuuksien arvonsäilyttäminen	Omaisuuksien hallintamekanismin (ohjelman) käyttöönotto (omaisuus: maat, liikennealueet, vesi- ja viemäriverkosto, valaistukset, leikkialueet) Kiinteistöomaisuuden arvonsäilyminen, hallinta, ennakkointi ja ylläpito	Omaisuuksien käyttöarvon määrittäminen Rakennusten kuntoluokka keskimäärin yli 70 %

Strateginen tavoite	Toimivat peruspalvelut	
Tavoitteen määrittely	Keskeiset tavoitteet 2011 – 2013	Mittaritaset 2011
Laadukkaat perustason palvelut	Asukas- ja asiakastyytyväisyys hyvää keskitasoa	Asteikolla 1-5 tulos >3,7
Tuottavuuden ja kustannustehokkuuden määrätietoinen kasvattaminen	Nettomenot alle valtakunnallisen keskiarvon Tuottavuuden nousu yhteensä 6 %	v. 2009: koko maa 4.285 €/asukas, Hollola 3.680 €/as. Hollolan nettomenot enintään 90 % koko maan nettomenojen tasosta Tuottavuuden nousu 2 %
Ammattitaitoinen, hyvinvoiva ja sitoutunut henkilöstö	Työhyvinvointikyselyn ka. 4 Henkilöstö on vuosittain jonkun ammattitaitoa ylläpitävän tai lisäävän kehittämistoimenpiteen piirissä	Työhyvinvoinnin ammattitaitoa ja sitoutumista kuvaavien osioiden ka. 4 Ammattitaitoa ylläpitäviä tai lisääviä kehittämistoimenpiteitä keskimäärin 2 pv/henkilö/vuosi
Tavoitteellinen ja tuloksellinen yhteistyö: kustannus-, laatu-, erikoistumis- ja palvelujen saatavuushyötyjen hakeminen	Sairausperusteisten poissaolojen määrä on alle kunta-alan keskiarvon Tukipalveluiden ulkoistettu toiminta	Sairausperusteiset poissaolot vähenevät 10 % Tukipalveluiden (siivous, ruokahuolto ja huoltotoimi) ulkoistamisen 1. vaihe käynnistyy

Strateginen tavoite	Hyvä työllisyys	
Tavoitteen määrittely	Keskeiset tavoitteet 2011 – 2013	Mittaritaset 2011
Vaikuttavaa elinkeinopolitiikkaa yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa	Työpaikkaomavaraisuusasteen muutos positiivinen edelliseen vuosiin verrattuna, 70 % Työttömyysaste alle valtakunnallisen keskiarvon Työvoiman tarpeen ja tarjonnan edistäminen	Työpaikkojen nettomuutos Työttömyysaste alle valtakunnallisen keskiarvon Työharjoittelupaikkoja järjestetty 50 eri ammatteihin tutustumiseksi ja työkokemuksen saamiseksi
Kilpailukykyisiä sijoituspaikkoja monipuolisille ja kehittyville yrityksille	Pitkäaikaistyöttömien aktiivointiaste nousee 60 %:iin Riihimäen tien yritysalueen käynnistyminen	Aktiivointiaste 50 % Riihimäentien yritysalueen asemakaava

Elokuu 2010: työttömyysaste alue 12,3 %, valtakunta 9,6 %, Hollola 8,5 %

Strateginen tavoite		Toimiva demokratia ja hyvä hallinto	
Tavoitteen määrittely	Keskeiset tavoitteet 2011 – 2013		Mittaritason 2011
Määrätietoinen kunnan kehittäminen	Toteutamme lähipalvelualueellia / toimiva käytäntö		Lähipalvelualueella käytössä viidellä lähipalvelualueella ja Kärkölässä
Vuorovaikutteiset ja kuntalaisia osallistavat toiminta- ja palveluprosessit	Lähineuvostot / toimivat käytännöt Otamme käyttöön palautejärjestelmän kaikkien keskeisten toimintojen osalta / toimiva käytäntö		sähköiset keskustelukanavat (blogit) käytössä lähineuvostoilla 75 % palautejärjestelmän vastauksista viikon sisällä
Hallinnon avoimuus ja viestintä	Kehitämme ja luomme uusia kumppanuusmalleja kansalaisjärjestöjen ja yritysten kanssa		Avustukset pääosin vastikkeellisiksi
	Kehitämme monikanavaista vuorovaikutteista viestintäkäytäntöä		Järjestetään 1 yleisötilaisuus kuntalaisille Intranetin ja ekstranetin käyttöönotto

Strateginen tavoite		Yhdyskunnan ja ympäristön hallittu kehittäminen	
Tavoitteen määrittely	Keskeiset tavoitteet 2011 – 2013		Mittaritason 2011
Eheä yhdyskuntarakenne	Vältetään tarpeetonta hajauttamista asuntorakentamisessa, lisärakentaminen nykyisten taajamien ja kyläalueiden vahvistamiseen; seudullinen yhteistyö maankäytössä vahvistuu; Rakentaminen kaava-alue/haja-asutusalue Kunta luovuttaa 160 omakoti- ja pientalotonttia		Yleiskaavojen ajanmukaistaminen
Elinympäristön viihtyvyys	Kunta luovuttaa 3 kerrostalojen rakennuspaikkaa Toimiva joukkoliikenne		Tavoite 70/30 Tavoite 1. vuosi 40 kpl/vuosi, jatkossa 60 kpl/vuosi Tavoite 1-3 kpl/vuosi Joukkoliikenteen palvelutasoselvitys, kyselyt
Hallittu ja ohjattu väestönkasvu	Keskustan kehittäminen/ vetovoimaisuuden lisääminen, Messilän kehittäminen		Keskustan liikekortteleiden asemakaavan muutos valmistuu Messilän osayleiskaavan vahvistaminen
	tasainen väestönkasvu (tav. 1%) saavutetaan kaavoituksella ja markkinoinnilla, joka perustuu hyvään julkisuuskuvaan		palvelutarpeiden arviointi, kasvusuuntaselvitykset

3. TALOUDELLISET LÄHTÖKOHDAT

3.1 Yleinen taloudellinen tilanne

Maailmantalouden elpyminen jatkuu ripeänä. Maailman ostovoimakorjatun bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan tänä ja ensi vuonna yli 4 %. Kasvun painopiste on kehittyvissä maissa kuten Kiinassa.

Euroalueen kasvu kuitenkin matelee ja sen arvioidaan kiihtyvän vain hitaasti; kasvuksi ennustetaan tänä vuonna puolitoista prosenttia ja ensi vuonna noin kaksi prosenttia. Myös tuonti euroalueelle jää heikoksi. Tänä ja ensi vuonna kasvua yhtäältä hidastavat julkisten vajaiden vakautustoimet mutta toisaalta kohentaa euron heikkeneminen. Nämä vaikutukset karkeasti ottaen kompensoivat toisensa. Keskipitkällä aikavälillä julkisen talouden vakautustoimet piristävät euroalueen näkymiä, kun syntyy paremmin tilaa yksityisille investoinneille ja kun kotitaloudet rohkaistuvat kuluttamaan.

Ensi vuonna tuotannon kasvun ennustetaan yltävän kolmeen prosenttiin ja v. 2012 hidastuvan 2½ prosenttiin. Ennustejaksolla kasvun odotetaan leviävän laajemmin palvelutuotantoon. Yrityksille suunnattujen liike-elämän palvelujen kysynnän ennustetaan vilkastuvan talouskasvun lujittuessa sekä kuluttajille tarjottavien palvelujen kysynnän lisääntyvän työmarkkinoiden elpyessä.

Vuoden 2010 alkupuoliskon tietojen perusteella voidaan odottaa, että työllisyystilanteen heikkeneminen on laantumassa. Talouden elpymisen ja sitä tukeneen finanssipolitiikan seurauksena työllisyystilanne jo paranee v. 2011. Sekä teollisuuden että palvelujen työpaikat lisääntyvät. Samanaikaisesti ikärakenteen muutos alkaa rajoittaa työn tarjontaa, kun tästä vuodesta eteenpäin 15 - 64 -vuotiaiden määrä vähenee lähes 20 000 henkilöllä vuodessa. Työvoiman ulkopuolella olevat reservit - kuten opiskelijat tai ilman tilapäistäkin työtä jääneet - työllistyvät nyt entistä paremmin, mikä näkyy mm. työllisyysasteen kohoamisena. Vaikka työttömien määrä vähenee, pitkäaikaistyöttömiä voi tulla lisää, mikäli toisaalta työttömät ja toisaalta työvoiman alueellinen ja toimialoittainen tarve eivät kohtaa. Työllisyysaste kohoaa 69,2 prosenttiin ja työttömyysaste alenee 8,2 prosenttiin. Työttömyyden kääntyminen laskuun vähentää työvoimapolitiikan aktivointitoimien tarvetta. Vuonna 2012 työllisyystilanne paranee edelleen.

Viite: valtiovarainministeriön talousennuste 10.9.2010

3.2. Kunnallistalous vuosina 2010-2011

Kuntatalouden tila ja näkymät ovat selvästi paremmat kuin vielä keväällä esimerkiksi Peruspalveluohjelmassa 2011–2014 arvioitiin. Kunnat korottivat veroprosenttejaan vuodelle 2010 koskien sekä kunnallisveroa että kiinteistöveroa. Velkaantuminen lisääntyi voimakkaasti.

Kunnallisveron muutos saattaa jäädä lievästi, arviolta 0,5 %, negatiiviseksi tänä vuonna, mutta paljon aiemmin ennakoitua vähemmän. Kokonaisuudessaan verotulot kasvaisivat arvion mukaan tänä vuonna vajaat 2 % yhteisöveron ja kiinteistöverojen huomattavan kasvun vuoksi.

Kun kansantalouden ja työllisyyden kehitys on ollut ennakoitua myönteisempää, on kuntienkin veropohja kehittynyt ennakoitua paremmin. Kuntien verotuloarvioita ja ennusteita onkin voitu viime vuoden lopulta alkaen tarkistaa verotilitysten osalta parempaan suuntaan vuosille 2009 ja 2010. Tähän on vaikuttanut talouskehityksen ohella valtion ja kuntaveronsaajan jako-osuuksien muutokset 2008 ja 2009, jotka kertaluonteisina erinä ovat lisänneet ja lisäävät verotilityksiä vuosina 2009 ja 2010.

Kuntatalouden ennakoitua parempaan kehitykseen on myös vaikuttanut toimintamenojen kasvun hillitseminen ja hidastuminen, joka on ollut mahdollista kustannustason aiempaa pienemmän kasvun vuoksi. Samalla säästötoimenpiteistä johtuen henkilöstön määrän kehitys kääntyi vuonna 2009 laskuun. Aiemmista arvioista poiketen kuntatalous on peruspalvelubudjetin mukaan ylijäämäinen vuosina 2010–2014. Tämä kuitenkin edellyttää kuntien toimintamenojen kasvun pysyvän hyvin maltillisena, eli selvästi viime vuoden 4 %:n tasoa alhaisempana.

Arvioidulla investointitasolla kuntien viime vuosina nopeasti kasvanut velkaantuminen jatkuisi kuitenkin edelleen, vaikka vaikeasti ennakoitavaa investointitasoa onkin hieman kehitysarviossa alennettu. Kuntien verorahoituksen eli valtionosuuksien ja verotulojen yhteismäärän arvioidaan lisääntyvän peruspalvelubudjetissa tänä vuonna 4 % ja ensi vuonna 3,5 %. Kuntien kustannustason nousuksi arvioidaan vastaavasti 2 % ja 2,6 %. Valtionosuuksiin tehdään ensi vuodelle vain 1,6 %:n indeksikorotus koska indeksikorotusta korjataan aiemmin ylimitoitettuna indeksikorotuksen vuoksi.

Viite: Kuntaliiton kuntataloustiedote 3/2010

3.3. Verotulojen kehitys

Kunnallisveron tuoton arvioidaan hieman alentuvan kuluvana vuonna (-0,5 %) ja kasvavan 2,5 % vuonna 2011 ilman veroprosenttien korotuksia. Verotulojen kehitykseen ovat vaikuttaneet ja vaikuttavat tänäkin vuonna verokertymien ajoitukseen liittyvät kertaluonteiset tekijät. Niiden osuus on tänäkin vuonna huomattava, arviolta noin 200 miljoonaa euroa. Yhteisöverotuoton arvioidaan tänä vuonna kasvavan, samoin ensi vuonna. Yhteisöverojen tai kiinteistöverojen veroperusteisiin ei ole tarkoitus tehdä valtion toimesta muutoksia vuodelle 2011.

Kuten edellisinäkin vuosina veroperusteita on tarkoitus muuttaa vuodelle 2011. Jotta verotus ei kiristyisi ansiotason nousun ja palkansaajamaksujen nousun vuoksi työtulovähennystä kasvatetaan siten, että kunnallisveron tuotto alenee 106 miljoonaa euroa. Lisäksi eläketulon verotusta kevennetään siten, että kunnallisveron tuotto alenee 14 miljoonaa euroa.

Yhteensä 120 miljoonan euron kevennykset kompensoidaan kunnille valtionosuusjärjestelmän kautta kuntakohtaisesti oikein vastamaan verotulomenetyksiä.

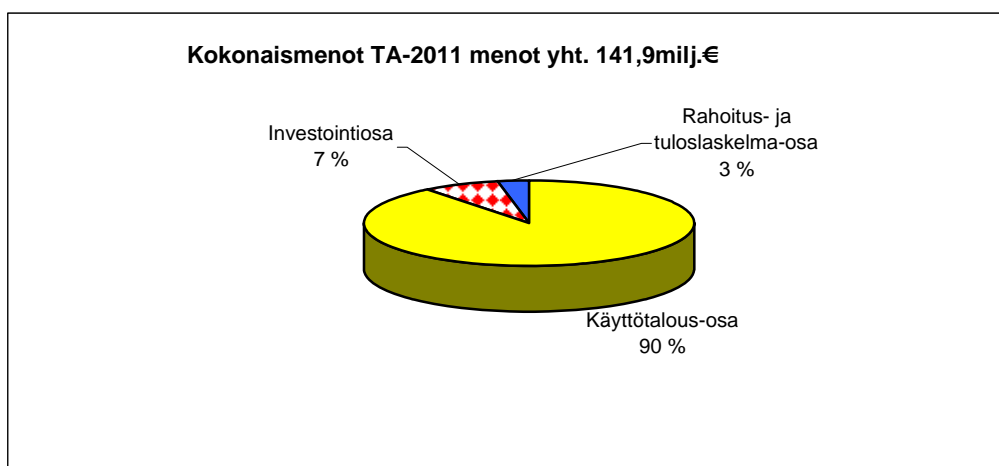
Verotuksessa esitetään ympäristöverojen painoa lisättäväksi. Tämä koskee muun muassa jäteveroa, jonka tuotto nousee 120 miljoonaan euroon. Kuntaliitto on esittänyt, että jäteveron tuotto siirretään kokonaisuudessaan kunnille ensi vuoden alusta lukien.

Viite: Kuntaliiton kuntataloustiedote 3/2010

4. TALOUSARVION LAADINNAN LÄHTÖKOHDAT

4.1. Menoperusteet

€	Menot	%	Tulot	%	Netto
Käyttötalousosa	126 825 740	89,4	34 976 730	24,7	91 849 010
Tuloslaskelmaosa	968 040	0,7	96 988 740	68,4	-96 020 700
Investointiosa	10 495 500	7,4	1 330 500	0,9	9 165 000
Rahoitusosa	3 562 000	2,5	8 563 730	6,0	-5 001 730
Kaikki yhteensä	141 851 280	100,0	141 859 700	100,0	8 420

Toimintamenot

Toimintamenot kasvavat vuonna 2011 vuoden 2010 tilinpäätösarvioon verrattuna 5,1 milj.euroa eli 4,2 %. Nettomenojen kasvu on 4,6 %.

Palkkaratkaisun osalta on tehty konsernipalveluihin peruskunnan osalta 2 prosentin ja 0,7 milj.euron yleisvaraus (palkat ja sivukulut). Toimialat eivät ole tehneet yleiskorotusvarauksia. Varattu määräraha jaetaan hallintokunnille talousarvion katteeksi henkilöstömäärän/vaikutusten suhteessa kun palkkaratkaisu on tiedossa.

Sosiaaliturvamaksut on laskettu 6,00 %:n (vuonna 2010 5,79 %) mukaan.

Kelamaksu 1,851 % on poistunut kokonaan 1.1.2010.

Palkkaperusteiset eläkevakuutusmaksut on laskettu 15,9 %:n mukaan (vuonna 2009 16,0 %)

Eläkemaksut jakaantuvat palkkaperusteiseen, eläkemenoperusteiseen ja varhaiseläke-
menoperusteiseen maksuihin.

Opettajien eläkemaksut on laskettu 22,50 %:n mukaan.

Suunnitelman mukaiset poistot

Talousarviossa on esitetty suunnitelman mukaiset poistot. Suunnitelmapoistot 5,3 milj.euroa
josta vesihuoltolaitoksen osuus 1,0 milj.euroa.

Suunnitelmapoistojen perusteet on hyväksynyt valtuusto 26.8.1996. Poisto
on laskettu valtuuston hyväksymien poistoperusteiden mukaisesti.

Investoinnit

Talousarviovuoden bruttoinvestoinnit ovat yhteensä 13,5 milj.euroa, josta vesihuoltolaitokser
osuus on 3,0 milj.euroa.

Liikelaitokset

Kunnan liikelaitokset kuuluvat konsernihallinnon omistajaohjaukseen.

Liikelaitos

Peruspalvelukeskus Oiva -liikelaitos

Taseyksikkö

Vesihuoltolaitos

4.2. Tuloperusteet

Verotulot

Verotulokohta koostuu kunnallisverosta, yhteisöverosta ja kiinteistöverosta.

Kunnallisvero

Vuonna 2010 tuloveroprosentti on ollut 19,75 prosenttia

Vuodelle 2011 kunnallisvero on laskettu myös 19,75 tuloveroprosentin mukaan.

Kunnallisveron tuotoksi on arvioitu 64,0 milj.euroa.

Kunnallisveron tuotto on 3,3 % enemmän verrattuna vuoden 2010
toteutumaennusteeseen.

Kunnallisverotuksessa toteutettavat verokevennykset vähentävät vuonna 2011 kunnallisveron
tuottoa. Näitä menetyksiä korvataan valtionosuuksien lisäyksillä.

Yhteisövero

Kuntien osuus yhteisöveron tuotosta on ollut vuodesta 2005 alkaen 22,03 prosenttia

Yhteisöveron kuntaosuutta korotettiin 10 %-yksiköllä vuosille 2009-2011

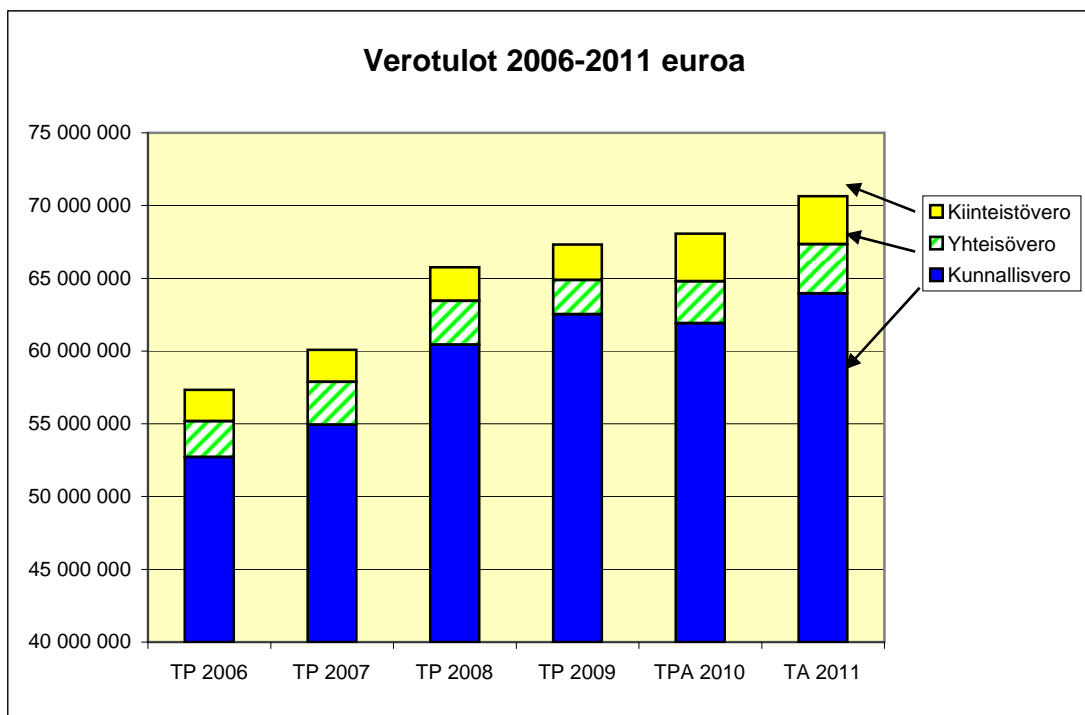
Yhteisöveron tuotoksi on arvioitu 3,4 milj.euroa eli 17,2 % enemmän verrattuna vuoden 2010
toteutumaennusteeseen.

Kiinteistövero

Kiinteistöveron tuottoarvio 3,3 milj.euroa.

	2011	2010
- vakinaiset asuinrakennukset	0,40 %	0,40 %
- muut kiinteistöt ja maapohja	1,00 %	1,00 %
- loma-asunnot	0,90 %	0,90 %

VUOSI	TP 2006	TP 2007	TP 2008	TP 2009	TPA 2010	TA 2011
Verolaji						
Kunnallisvero	52 721 483	54 940 433	60 444 928	62 524 909	61 900 000	63 950 000
<i>Muutos %</i>	7,2	4,2	10,0	3,4	-1,0	3,3
Yhteisövero	2 446 915	2 934 266	3 014 489	2 348 959	2 900 000	3 400 000
<i>Muutos %</i>	3,8	19,9	2,7	-22,1	23,5	17,2
Kiinteistövero	2 165 409	2 201 703	2 308 720	2 445 553	3 268 000	3 300 000
<i>Muutos %</i>	32,1	1,7	4,9	5,9	33,6	1,0
Verotulot yht.	57 333 807	60 076 402	65 768 137	67 319 421	68 068 000	70 650 000
<i>Muutos %</i>	7,8	4,8	9,5	2,4	1,1	3,8

Valtionosuudet 2011

Valtionosuusjärjestelmä uudistui vuoden 2010 alusta. Uudistukseen liittyvät valtionosuudet siirtyivät pääosin valtiovarainministeriön hallinnoimiksi.

Kunnan **peruspalvelujen valtionosuus, ns. yhden putken valtionosuus** seuraavista perusteista ja kustannuksista:

- yleisen osan määräytymisperusteet (yleinen valtionosuus)
- sosiaali- ja terveydenhuollon laskennalliset kustannukset
- esi- ja perusopetuksen sekä kirjaston laskennalliset kustannukset
- taiteen perusopetuksen ja yleisen kulttuuritoimen määräytymisperusteet

Lisäksi järjestelmään kuuluu nykyiseen tapaan **verotuloihin perustuva valtionosuuksien taseus**, jolla valtionosuutta lisätään tai vähennetään.

Uudistuksen voimaantuloon liittyvällä **järjestelmämuutoksen tasauksella** korjataan kunnittain uudistuksesta aiheutuvat muutokset. Laskettu menetys lisätään valtionosuuteen ja laskettu lisäys vähennetään siitä toistaiseksi vuosittain.

Koska esi- ja perusopetus on muuttunut ao.ikäluokan (6-15-vuotiaat) perusteella kunnalle maksettavaksi valtionosuudeksi, järjestelmä edellyttää kuntien välillä maksettavia kotikuntakorvauksia

Uudistuksen ulkopuolelle jäävä ylläpitäjäjärjestelmän mukainen valtionosuus koskee **lukiota, ammatillista koulutusta ja ammattikorkeakoulua**.

Muita laskennallisia valtionosuuksia, jotka eivät kuulu uudistukseen eivätkä rahoitusosuuden laskennan piiriin, mutta käsitellään yhtenä kokonaisuutena ilman korvamerkintää ylläpitäjäjärjestelmän ohessa ovat

- liikunta
- nuorisotyö
- kansalaisopisto
- taiteen perusopetus
- teatterit, orkesterit ja museot
- aamu- ja iltapäivätoiminta

Valtionosuus	TP 2009	TA 2010	TA 2011	Muutos %
Valtionosuudet yhteensä	21 799 532	24 605 000	25 860 000	5,1

Kuntakohtaiset valtionosuuskertymät saadaan tietää vasta vuoden 2010 lopulla. Järjestelmään sisältyy siis kotikuntakorvausvelvollisuus. Kotikuntakorvaukset maksetaan toimintamenoista ja kate niihin tulee valtionosuuksista.

Keskeisin muutos oli esi- ja perusopetuksen valtionosuuden muuttuminen ikäluokakohtaiseksi, 6-15-vuotiaat.

Hollolan kunta maksaa muiden kuntien kouluissa opiskevistä kotikuntakorvauksia. Hollolan kunta saa korvausta niiltä kunnilta, joiden oppilaita opiskelee Hollolan kouluissa

Valtionosuuksiin sisältyy noin 2,0 milj. euron (vuosilta 2010-2011)verotulokompensaatio, joka aiheutuu veroperusteisiin tehtävien muutosten kunnallisveroon syntyvistä menetyksistä.

Valtionosuuksiin arvioidaan tulevan noin 1,6 prosentin indeksikorotukset

Lainanotto

Uutta talousarviolainaa on merkitty 8,5 milj.euroa.

Vanhojen lainojen lyhennyksiin on varattu 3,6 milj.euroa

Lainakannaksi talousarviovuoden 2011 lopussa on arvoitu 27,6 milj.euroa ja lainaa asukasta kohti 1.246 euroa.

4.3. Tasapainotettu arviointimalli

Kunnan palvelujen arvioinnilla saadaan tietoa siitä, miten hyvin kunta on onnistunut palvelutehtäviensä hoitamisessa.

Hollolan kunnan tasapainotetun arviointimallin näkökulmat ovat seuraavat:

Vaikuttavuus (palvelukyky ja asiakasvaikuttavuus)

Prosessit (organisaation suorituskyky ja toimivuus)

Henkilöstö (työyhteisön osaaminen ja uudistuminen)

Talous (talouden ja resurssien hallinta)

Valtuuston talousarviossa hyväksymät tärkeät menestystekijät ovat sitovia toiminnallisia tavoitteita vuodelle 2011.

Hallintokunnat tulevat esittämään tällä arviointimallilla käyttösunnitelmissa yksityiskohtaisemmat menestystekijät. Tämä malli viedään yksilötason tavoitteisiin saakka, eli kehityskeskustelut käydään jatkossa tällä arviointimallilla.

Sitovuustaso

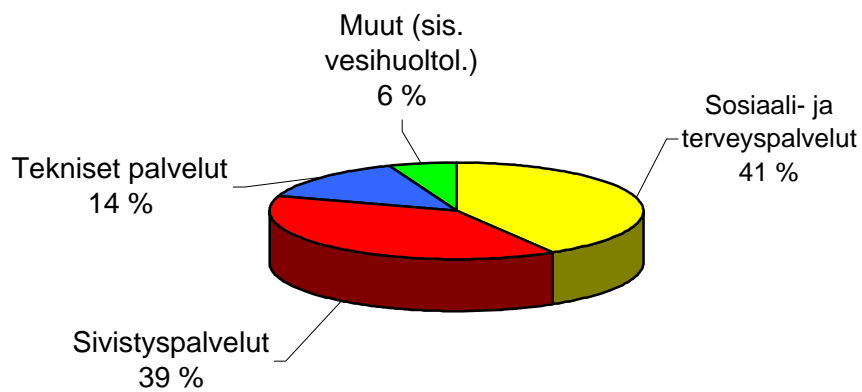
Valtuusto on 15.2.2010 hyväksynyt uuden talousarvioasetelman ja sitovuustason

Käyttötalouden sitovuustaso valtuustoon nähden sivulla 18.

Investointien sitovuustaso valtuustoon nähden sivulla 42.

5. KÄYTTÖTALOUSOSA

Käyttötalousmenot, brutto TA-2011
Yhteensä 126,8 milj.euroa

Talousarvioasetelmaa ja sitovuustasoa on muutettu valtuuston päätöksellä 15.2.2010 seuraavasti:

Sitovuustaso

Konsernipalvelut	Nettomenot
Sosiaali- ja terveystalousohjelma	Nettomenot
Sivistystalousohjelma	Nettomenot
Tekninen talousohjelma	Nettomenot

Käyttötalousohjelman lopussa esitetään vielä vanhan talousarviorakenteen mukainen numero-osa infotietona.

1. KÄYTTÖTALOUSOSA

Toimielin	Sitovuustaso valtuustoon nähden menojen ja tulojen erotus eli nettomeno
Kunnanhallitus	Konsernipalvelut
Perusturvalautakunta	Sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut
Sivistyslautakunta	Sivistyspalvelut
Tekninen lautakunta	Tekniset palvelut
	Vesihuoltolaitos taseyksikkönä (sitova määräraha netto)

Kustannuslaskennalliset erät sis.
Toimistotarvikkeet
Työterveyshuolto
Keskitetyt it menot
Arvonlisävero
Käyttöomaisuuden korko

Sitovuustaso on muuttunut Valtuuston päätöksellä 15.2.2010

SITOVUUSTASOT

Konsernipalvelut

**Sosiaali- ja
terveyspalvelut**

Sivistyspalvelut

Tekniset palvelut

**Vesihuoltolaitos
taseyksikkönä**

Konsernipalvelut

Vastuuhenkilö: Päivi Rahkonen, Kaija Manninen, Irja Liukko, Hilka Myllymäki, Harri Lemola, Matti Sikiö

	TP 2009	TA 2010	LTK:n esitys 2011	TA 2011	TS 2012	TS 2013
TOIMINTATULOT	469.854	395.990	451.760	451.760	451.930	423.930
Muutos		-15,7 %	14,1 %	14,1 %	0,0 %	-6,2 %
TOIMINTAMENOT	4.211.841	4.710.770	5.419.720	5.455.120	5.446.120	5.418.000
Muutos		11,8 %	15,0 %	15,8 %	-0,2 %	-0,5 %
TOIMINTAKATE (NETTO)	-3.741.987	-4.314.780	-4.967.960	-5.003.360	-4.994.190	-4.994.070
Muutos		15,3 %	15,1 %	16,0 %	-0,2 %	0,0 %
Suunnitelmapoistot MENOT	70	40	30	30	30	30
Kust.lask.erät TULOT	569.786	356.290	381.030	381.030	381.030	381.030
MENOT	307.433	286.860	228.855	228.855	228.860	228.700
NETTO	262.353	69.430	152.175	152.175	152.170	152.330

TEHTÄVÄN KUVAUS

Kunnanhallituksen alaiseen toimintaan kuuluvat seuraavat konsernihallinnon ja -palvelujen tehtävät: hallintopalvelut, talous- ja kehittämispalvelut, henkilöstöpalvelut sekä maaseutupalvelut ja EU-hankkeisiin varatut määrärahat.

Menoihin sisältyy myös valtuuston, tarkastuslautakunnan ja keskusvaalilautakunnan alainen toiminta.

TOIMINTA-AJATUS

Kunnanhallituksen tehtävänä on valtuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti huolehtia kunnan toiminnan tarkoituksenmukaisesta ja tuloksellisesta hoitamisesta ja tällöin seurata yleistä yhteiskunnallista ja maakunnallista kehitystä kunnan toiminta-ajatuksen toteutumisen ja päämäärien kannalta. Kunnanhallituksen tehtävänä on myös huolehtia kunnan organisaation ja sen eri toimialojen suunnittelusta ja kehittämisestä sekä kunnan taloudellisten, teknisten ja henkilöstövoimavarojen tarkoituksenmukaisesta käytöstä.

Tärkeät menestystekijät

Arviointitapa

Tavoitetaso 2011

Vaikuttavuus (palvelukyky ja asiakasvaikuttavuus)		
Vuorovaikutuksen ja viestinnän lisääminen	Sähköisten viestintäjärjestelmien käyttöönotto Lähineuvostojen työskentelyn tehostaminen	Palautejärjestelmä käytössä Intranet ja tilavarausohjelma käytössä Valmiina toimiva malli Lähineuvostojen työn kehittämiseen
Prosessit (organisaation toimintakyky ja toimivuus)		
Henkilöstölähtöinen tuottavuuden parantaminen	Tuottavuuden kehittämisprosessi käytössä Tuottavuusmittarit käytössä	Henkilöstölähtöisen tuottavuuden parantamisen toimintamallin ensimmäinen vaihe toteutettu
Henkilöstö (työyhteisön osaaminen ja uudistuminen)		
Henkilöstöjohtaminen ja henkilöstötyö kaikissa työyksiköissä toteuttaa yhteistä henkilöstöohjelmaa (henkilöstöpoliittisia ja henkilöstötyön) linjauksia	Työhyvinvointikyselyn täysin samaa ja osittain samaa mieltä olevien osuus	Henkilöstöohjelma ja työhyvinvoinnin toimintaohjelma toiminnallistuneet kaikissa työyksiköissä
	Työhyvinvointikysely ja työpaikkakysely	Henkilöstöjohtamisen työvälineet aktiivisessa käytössä (kehityskeskustelut 98 % vakinaisesta henkilöstöstä ja säännöllinen työpalaverikäytäntö 100 % työyksiköistä)

Talous (talouden ja resurssien hallinta)		
Lainamäärä	Lainamäärä euroa/asukas	Lainamäärä enintään 1.300 euroa/asukas
Tulorahoituksen riittävyys	Vuosikate/poistot %	Vuosikate/poistot 82%

PERUSTELUT

Palkkaratkaisun osalta on tehty konsernipalveluihin peruskunnan osalta 0,7 milj.euron yleisvaraus, jolloin toimialat eivät ole tehneet yleiskorotusvarauksia. Varattu määräraha jaetaan hallintokunnille talousarvion katteeksi henkilöstömäärän /vaikutusten suhteessa, kun palkkaratkaisu on tiedossa.

Vuonna 2011 ryhdytään kohdistamaan Päijät-Tili Oy:n kustannukset toimialakohtaisesti aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. Päijät-Tili Oy:n kustannukset on tähän saakka maksettu keskitetysti konsernipalveluista. Muutos lisää toimialojen menoja 0,3 milj. euroa ja vähentää vastaavalla määrällä konsernipalveluiden menoja.

Konsernipalveluihin on tehty määrärahavaraus kehittämistoimenpiteisiin, mm. tuottavuusohjelman II vaiheeseen sisältyvään kehittämishankeeseen.

Työhyvinvointiohjelman toteuttamiseen on konsernipalveluihin tehty määrärahavaraus 80.000.

Konsernipalveluihin sisältyy työllisyystoiminan määrärahavaraus.

TOIMINNAN LINJAUKSET JA MUUTOKSET 2011-2013

Valtuusto hyväksyi 15.2.2010 uuden käyttötalouden talousarvioasetelman ja sitovuustasot. Uusi talousarvioasetelma ja sitovuustaso otetaan käyttöön laadittaessa vuoden 2011 talousarviota ja vuosia 2011-2013 koskevaa taloussuunnitelmaa.

Työhyvinvointiohjelmassa 2010-2013 Hollolan kunnan, AinoActive Oy:n ja Työterveys Wellamo Oy:n toimijoiden yhteistyön tuloksena tavoitellaan henkilöstön terveystietoisuuden lisääntymistä ja työ- ja toimintakykyisyyden paranemista, sairauserusteisten poissaolojen määrän vähenemistä ja sairausvaikutteisten kustannusten alenemista, ennen aikaisten eläketapahtumien vähenemistä ja toteutuneen eläkkeelle jäämisiään nousua sekä työhyvinvoinnin lisääntymistä ja näiden kautta tuloksellisuuden ja tuottavuuden kasvua.

Tuottavuusohjelman II vaiheeseen 2010-2013 sisältyy Sitran rahoittama ja seitsemän kunnan yhteistyönä toteutettava henkilöstölähtöinen tuottavuuden kehittämishanke - Työelämän laadulla tuottavuutta. Sen tavoitteena on mitattava tuottavuuden kasvu ja työelämän laadun parantuminen kehittämällä tuottavuuden laskenta- ja johtamismalli, systemaattinen, tehokas ja jatkuva kehittämisprosessi sekä seuranta- arviointi- ja kannustemalli.

Sosiaali- ja terveystalot

Vastuuhenkilö: Sosiaali- ja terveystalotaja Eija Koivuniemi

	TP 2009	TA 2010	LTK:n esitys 2011	TA 2011	TS 2012	TS 2013
TOIMINTA TULOT	905.930	928.000	904.090	904.090	904.500	904.800
Muutos			-2,6 %	-2,6 %	0,0 %	0,0 %
TOIMINTA MENOT	47.006.999	50.229.410	51.545.500	52.440.500	53.060.500	53.900.500
Muutos		6,9 %	2,6 %	4,4 %	1,2 %	1,6 %
TOIMINTAKATE (NETTO)	-46.101.070	-49.301.410	-50.641.410	-51.536.410	-52.156.000	-52.995.700
Muutos		6,9 %	2,7 %	4,5 %	1,2 %	1,6 %
Suunnitelmapoistot MENOT	1.615	440	50	50	0	0
Kust.lask.erät TULOT	0	0	0	0	0	0
MENOT	22.761	19.530	29.180	29.180	30.000	30.000
NETTO	-22.761	-19.530	-29.180	-29.180	-30.000	-30.000

TEHTÄVÄN KUVAUS

Hollolan kunnan organisaatiossa olevan Läntisen perusturvapiirin perusturvalautakunta vastaa kuntien järjestettäväksi säädettyjen sosiaali- ja terveystalotuiden järjestämisestä yhteistoimintasopimuksen mukaisesti Asikkalan, Hollolan, Hämeenkosken, Kärkölan ja Padasjoen kuntien asukkaille. Lautakunta ei toimi tuottajana, vaan se tilaa em. talot sopimustuottajilta.

Perusturvalautakunta hyväksyy toimintakaudekseen Läntiselle perusturvapiirille sosiaali- ja perusterveystalotuiden sekä erikoissairaanhoidon ja ympäristöterveydenhuollon järjestämissuunnitelman, jossa on määritelty toiminnan keskeiset talotit ja toimenpideohjelma. Järjestämissuunnitelmaan perustuen sopimustuottajien, Perustalotukeskus Oiva-liikelaitoksen ja Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveystalotymän kanssa tehdään vuosittain talotusopimukset, joissa määritellään kuntakohtaiset euromääräiset talotusluokset sekä sopimusvuoden muutosblokit ja keskeiset talotit.

Perusturvalautakunnan vastuulla ovat tilaajaorganisaation resurssit sekä isäntäkuntana toimivan Hollolan kunnan sosiaali- ja terveystalotuiden määrärahat. Muiden yhteistoiminta-alueen kuntien sosiaali- ja terveystalotuiden määrärahat eivät kuulu perusturvalautakunnan vastuulle, vaan peruskunnat tekevät omat esityksensä määrärahoista, jotka peruskuntien omat valtuustot hyväksyvät.

Tilaja-toiminta

Tilajaorganisaatio muodostuu perusturvalautakunnasta ja Läntisen perusturvapiirin tilajakeskuksesta sekä sosiaaliasiamiestoiminnasta, jonka talotus tuottaa Päijät-Hämeen ja Itä-Uudenmaan sosiaali- ja terveystalotialan osaamiskeskus Verso.

Tilaja-toiminnan kokonaismenot ovat 275 400 euroa, josta muiden kuntien osuus on 154 090 euroa ja isäntäkunnan osuudeksi jää 121 310 euroa.

TOIMINTA-AJATUS

Perusturvalautakunnan tehtävänä on tilaajana vastata sosiaali- ja terveystalotuiden järjestämisestä tarkoituksenmukaisesti ja taloudellisesti läntisen perusturvapiirin kunnille.

Tilaaajatoiminta

Tärkeät menestystekijät	Arviointitapa	Tavoitetaso 2011
Vaikuttavuus (palvelukyky ja asiakasvaikuttavuus)		
Syrjäytymisen ehkäiseminen	Pitkäaikaistyöttömien aktivointiaste	vähintään 50 %
Vanhuspalvelurakenteiden uudistaminen	Laitoshoidossa olevien yli 75-vuotiaiden suhteellinen osuus	enintään 4 %
Laadukkaat ja toimivat peruspalvelut	Subjekttiivisten oikeuksien toteutuminen/ 1.Hoitotakuun toteutuminen 2.Sosiaalipalveluiden määräaikojen toteutuminen	Hoitoon pääsy toteutuu terveyspalveluissa lainsäädännön mukaisesti Lastensuojelun, toimeentulotuen, vammaispalvelun ja kotihoidon määräajat palveluiden arvoinnista ja järjestämisestä toteutuvat lainsäädännön mukaisesti
Prosessit (organisaation toimintakyky ja toimivuus)		
Tilaaaja-tuottajamallin toimivuus	Peruspalvelujen palvelutarpeen arvioinnin indikaattorit	Keskeisten tilaamista ohjaavien indikaattoreiden määrittely on aloitettu
Henkilöstö (työyhteisön osaaminen ja uudistuminen) Ammattitaitoinen ja sitoutunut henkilöstö	Työhyvinvointikysely	Hyvä 4 (asteikko 1-5)
Talous (talouden ja resurssien hallinta) Palvelusopimuksen talousraamin toteutuminen	Toteumaseurannat kuukausittain sekä tilinpäätös 2011	Taloudellisten raamien osalta palvelusopimus toteutuu +/- 2 %
Tilattujen palveluiden taloudellisuus	Kuntien sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset/asukas	Kustannukset alle Päijät-Hämeen kuntien keskiarvon 2 536 euroa/asukas, (Kuntaliitto 2008)

PERUSTELUT

Sosiaali- ja terveyspalveluiden toiminnalliset tavoitteet määritellään Läntisen perusturvapiirin järjestämissuunnitelmassa, jonka perusturvalautakunta hyväksyy kuntia kuultuaan. Hollolan kunnan tilaukset Peruspalvelukeskus Oivalta ja sosiaali- ja terveysyhtymältä määritellään erillisissä palvelusopimuksissa, jotka perusturvalautakunta hyväksyy. Palvelusopimusten perusteella määräytyy Hollolan kunnan maksuosuudet palveluntuottajilta ostettaviin sosiaali- ja terveyspalveluihin.

Hollolan kunnan sosiaali- ja terveyspalveluiden maksuosuudet

Hollolan kunnan sosiaali- ja terveyspalveluiden nettomääräraha 51 536 410 euroa koostuu seuraavista varauksista:

- tilaajakeskus 121 360 euroa
- eläkevakuutusmaksut, joka kunta maksaa suoraan Kuntien eläkevakuutuslaitoskelle, 1 075 050 euroa,
- sosiaalipalveluiden ostot 17 100 000 euroa
- perusterveydenhuollon palveluiden ostot 12 100 000 euroa
- erikoissairaanhoidon palveluiden ostot 20 200 000 euroa ja
- ympäristöterveydenhuollon palveluiden ostot 240 000 euroa
- lisäksi 700 000 euron varaus mahdollisiin erityisvelvoitteiden aiheuttamiin tai muihin sosiaali- ja terveydenhuollon ylläpitäviin menoihin.

Tuottajatahoille määrärahoja on varattu palveluiden ostoon Peruspalvelukeskus Oivalta 29 200 000 euroa ja sosiaali- ja terveysyhtymältä 20 440 000 euroa.

Sivistyspalvelut

Vastuuhenkilö: Sivistysjohtaja Matti Ruotsalainen

	TP 2009	TA 2010	LTK:n esitys 2011	TA 2011	TS 2012	TS 2013
TOIMINTA TULOT	10 006 045	11 060 410	11 427 820	11 478 520	11 478 520	11 760 760
Muutos		10,5 %	3,3 %	3,8 %	0,0 %	2,5 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0					
TOIMINTA MENOT	44 034 873	47 428 580	48 533 890	48 926 820	49 014 590	49 284 590
Muutos		7,7 %	2,3 %	3,2 %	0,2 %	0,6 %
TOIMINTAKATE (NETTO)	-34 028 828	-36 368 170	-37 106 070	-37 448 300	-37 536 070	-37 523 830
Muutos		6,9 %	2,0 %	3,0 %	0,2 %	0,0 %
Suunnitelmapoistot						
MENOT	130 951	162 850	159 790	159 790	143 000	123 770
Kust.lask.erät						
TULOT	0	0	0	0	0	0
MENOT	596 296	440 620	577 990	577 990	568 170	547 760
NETTO	-596 296	-440 620	-577 990	-577 990	-568 170	-547 760

TEHTÄVÄN KUVAUS

Tehtävänä on huolehtia varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, yleissivistävän koulutuksen, muiden kasvatus- ja opetuspalveluiden sekä vapaa-aikapalvelujen järjestämisestä. Hollolan sivistystoimi on tuottanut myös Kärkölan sivistystoimen palvelut 1.1.2009 alkaen kulttuuripalveluja lukuunottamatta.

TOIMINTA-AJATUS

Sivistystoimen palveluilla tuetaan ja annetaan laaja-alaista ja monipuolista hoitoa, kasvatusta ja opetusta lapsille ja nuorille. Lisäksi tarjotaan vapaa-aikatoimen palveluja kuntalaisille sekä luodaan edellytyksiä sosiaaliselle kasvulle ja yhteistyössä toimimiselle.

Tärkeät menestystekijät

Arviointitapa

Tavoitetaso 2011

Vaikuttavuus (palvelukyky ja asiakasvaikuttavuus)		
Laadukkaat peruspalvelut	Arviointikyselyt ja saadut palautteet	Tyytyväisyys vähintään keskitasoa ja ilmenneisiin erityisiin tyytymättömyyden kohteisiin puututaan välittömästi
Prosessit (organisaation toimintakyky ja toimivuus)		
Jatketaan toimialan rakenteiden uudelleenarviointia ja selkeyttämistä	Seuranta ja palaute	Vanhan ja uuden toiminnan sekä talouden yhteensovittaminen: toimialahallinnon henkilöstövähennyksiin sopeutuminen ja toimistopalveluiden uudelleen järjestelyjen loppuun saattaminen
Sivistystoimialan tulevaisuuden ennakointi sekä paikallisesti että seudullisesti	Palvelurakenteen jatkuva seuranta ja sopeuttaminen	Toteuttaa valtuuston hyväksymät uudet toiminnalliset ja rakenteelliset linjaukset erikseen tehtyjen päätösten mukaisesti
Henkilöstö (työyhteisön osaaminen ja uudistuminen)		
Ammattitaitoinen ja sitoutunut henkilöstö	Henkilöstökyselyt	Yli keskiarvotason Henkilöstön vähäinen vaihtuvuus
Talous (talouden ja resurssien hallinta)		
Tasapainoinen talous	Talousarvion pitävyys	Toteutuma-aste +/- 2 %
Tuottavuus / kustannustehokkuus	Valtakunnalliset/seudulliset vertailut	Kustannukset alle keskiarvon

TOIMINNAN LINJAUKSET JA MUUTOKSET 2011-2013

Hallintoa kevennetään tehtävien uudelleen järjestelyjen kautta.

Koululaisten iltapäivätoiminnan kasvua rajoitetaan

Vaativan erityisen tuen palvelut tuotetaan seudullisena yhteistyönä

Valmistellaan Salpakankaan koulun 1-9 ja Hollolan yläasteen 5-9 muuttamista yhtenäisen perusopetuksen kouluiksi

Koululaiskuljetusten kokonaisuudistus tehdään osana kunnan joukkoliikennettä

Hollolan lukion aloituspaikkoja vähennetään niin, että lukio muuttuu kolmesarjaisesta kaksisarjaiseksi

Paimelan koulun tiloja käytetään leirikeskuksena ja Manskivestä luovutaan

Vuorolukua ryhdytään tarvittaessa kokeilemaan yhtenä vaihtoehtona investointipaineiden vähentämiseksi

Lukion tulevaisuus selvitys käynnistetään.

Tekniset palvelut

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja Heikki Salonsaari

	TP 2009	TA 2010	LTK:n esitys 2011	TA 2011	TS 2012	TS 2013
TOIMINTATULOT	18.424.726	18.158.820	18.588.810	18.588.810	18.588.810	18.588.810
Muutos		-1,4 %	2,4 %	2,4 %	0,0 %	0,0 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	137.401	195.880	206.550	206.550	206.550	206.550
TOIMINTAMENOT	16.891.816	17.561.070	18.178.860	18.178.860	18.178.860	18.178.860
Muutos		4,0 %	3,5 %	3,5 %	0,0 %	0,0 %
TOIMINTAKATE (NETTO)	1.670.310	793.630	616.500	616.500	616.500	616.500
Muutos		-52,5 %	-22,3 %	-22,3 %	0,0 %	0,0 %
Suunnitelmapoistot MENOT	3.762.988	4.129.080	4.113.540	4.113.540	4.113.540	4.113.540
Kust.lask.erät TULOT	0	0	0	0	0	0
MENOT	2.646.167	2.873.770	3.063.590	3.063.590	3.063.590	3.063.590
NETTO	-2.646.167	-2.873.770	-3.063.590	-3.063.590	-3.063.590	-3.063.590

TEHTÄVÄN KUVAUS

Teknisen toimialan päävastuualueet ovat hallinto, maankäyttö, rakennusvalvonta, kuntatekniikka, tilakeskus, kiinteistöpalvelut, liikunta ja vesihuoltolaitos.

TOIMINTA-AJATUS

Tekninen toimiala järjestää asumisen ja elinkeinoelämän tarvitsemat kuntatekniikan palvelut joustavasti ja taloudellisesti, vastaa toimitilojen rakennuttamisesta, kiinteistöjen ylläpidosta ja käyttäjäpalveluista ammattitaitoisesti ja kustannukset halliten, luo osaltaan laadukkaat ja monipuoliset edellytykset liikunnan harrastamiseen sekä vastaa vesihuoltolaitoksen liiketoiminnasta asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Tärkeät menestystekijät	Arviointitapa	Tavoitetaso 2011
Vaikuttavuus (palvelukyky ja asiakasvaikuttavuus) Laadukkaan ja viihtyisän asuinympäristön ylläpitäminen	Asuinalueiden puistojen ja viheralueiden hoito, asiakaskysely (LSKT Oy)	Tyytyväisyys % vähintään keskitasoa kyselyyn osallistuviin kuntiin verrattuna
Lupien, lausuntojen ja aloitteiden käsittely	Käsittelyaika (oma seuranta)	Rakennusluvut 3 viikkoa Muut luvat ja lausunnot 1 kk Aloitteet 3 kk
Prosessit (organisaation toimintakyky ja toimivuus) Toiminnallisesti tasapuoliset ja asiakaslähtöiset prosessit.	Asiakastyytyväisyys / Asiakkailta saatu palaute (oma arviointi, asteikko 1-5)	Turvata osallistumismahdollisuus asioiden valmisteluun ja avoin tiedottaminen käsiteltävissä olevissa asioissa Tavoitetaso 4
Kiinteistöomaisuuden arvon säilyminen, hallinta, ennakointi ja ylläpito	Rakennusten kuntoluokka Haahtela-ohjelmasta	Rakennusten kuntoluokka keskimäärin yli 70 % (vuonna 2010 kuntoluokka oli 71,6 %)
Henkilöstö (työyhteisön osaaminen ja uudistuminen) Motivoitunut henkilöstö	Henkilöstön työhyvinvointikysely (asteikko 1 - 5)	Työtyytyväisyys, keskimääräisen ylittävä taso
Monitaitoinen ja osaava henkilöstö	Koulutusohjelman toteutuminen Koulutuspäivät / henkilö / vuosi (Populuksen raportti)	Koulutusohjelman toteutuminen

Talous (talouden ja resurssien hallinta) Talousarvion toteutuminen	Talousarvion seuranta ja muutos- paineiden arviointi kuukausittain	Menot ja tulot talousarvion mukaisesti tasapainossa (+/- 2 %)
---	---	--

TOIMINNAN LINJAUKSET JA MUUTOKSET 2011-2013

Yhdyskunnan ja ympäristön hallittu kehittäminen kuntastrategian 2025 mukaisesti.
Tukipalveluiden ulkoistaminen valtuuston linjauksen mukaisesti vaiheittain

Vesihuoltolaitos Taseyksikkö

Vastuuhenkilö: Juha-Pekka Ristola

	TP 2009	TA 2010	LTK:n esitys 2011	TA 2011	TS 2012	TS 2013
TOIMINTATULOT	3 176 191	3 157 110	3 296 200	3 347 000	3 347 000	3 347 000
Muutos				6,0 %	0,0 %	0,0 %
Valmistus omaan käyttöön						
TOIMINTAMENOT	1 758 526	1 758 110	1 774 440	1 824 440	1 824 440	1 824 440
Muutos				3,8 %	0,0 %	0,0 %
TOIMINTAKATE (NETTO)	1 417 665	1 399 000	1 521 760	1 522 560	1 522 560	1 522 560
Muutos				8,8 %	0,0 %	0,0 %
Suunnitelmapoistot						
MENOT	901 609	927 020	999 790	999 790	999 790	999 790
Kust.lask.erät						
TULOT	0	0	0	0	0	0
MENOT	0	0	0	0	0	0
NETTO	0	0	0	0	0	0

TEHTÄVÄN KUVAUS

Vesihuoltolaitos vastaa Hollolan yleisen vesihuollon järjestämisestä lakien ja määräysten mukaisesti. Hollolan kunta on sopinut vesihuollon järjestämisestä ja vesihuoltopalvelujen tuottamisesta yhdessä Lahti Aqua Oy:n kanssa konsenssiosopimuksella vuoden 2008 alusta lähtien. Sopimuksen kesto on 15 vuotta.

TOIMINTA-AJATUS

Vesihuoltolaitos huolehtii vesihuoltolain mukaisin hinnoitteluperustein vedenhankinnasta ja jakelusta sekä viemäroinnista alueilla, jossa se toimii. Jätevesien käsittely hoidetaan lupaehtojen mukaisesti laadukkaasti. Laitoksen palveluja käyttäviltä asiakkailta peritään vesihuoltolain edellyttämiä vesihuoltomaksuja. Laitos antaa asiantuntijatukea kunnan vesihuollon kehittämisessä. Lahti Aqua Oy:n kanssa tehdyn konsenssiosopimuksen mukaisesti Lahti Aqua Oy huolehtii aiemmin mainittujen palveluiden järjestämisestä Hollolan kunnan puolesta. Lahti Aqua Oy:n ja kunnan tavoitteet ovat yhteiset ja niiden toteutumista seurataan neljännesvuosittain yhteistyöryhmän kokouksissa.

Tärkeät menestystekijät

Arviointitapa

Tavoitetaso 2011

Vaikuttavuus (palvelukyky ja asiakasvaikuttavuus)		
Palvelun laatu	Konsenssiosopimuksessa seurataan aiemmin sovittuja laatumittareita (Lahti Aqua Oy; WASCI-tutkimus).	Taloustutkimuksen teettämässä WACSI- tutkimuksessa laadun ja toiminnan mittarin tavoitearvoksi asetetaan 8,5 (asteikko 4 - 10)
Palvelun saatavuus	Investointien pohjana on maapoliittisen ohjelman periaatteiden mukaisen kaavoitusohjelman toteutuminen	Vesihuoltolaitoksen toiminta-alue muutetaan vastaamaan vesihuoltolaitoksen taloudellisia resursseja ja kaavoituksen toteutumista. Kehittämissuunnitelma valmis.
Prosessit (organisaation toimintakyky ja toimivuus)		
Asiakaspalvelu, käyttö ja kunnossapito sekä päivystys toimivat moitteettomasti.	Yhteistyöryhmä seuraa konsenssiosopimusta sekä siinä sovittuja raportointikäytäntöjä.	Veden jakelu: kokonaisvuotovesi < 15 % Veden jakelu: toimintavarmuus, jakelukatkosten määrä < 16 minuuttia vuodessa/asukas Viemäriverkoston toimivuus: kokonaisvuotovesi < 35 %

<p>Talous (talouden ja resurssien hallinta)</p> <p>Taloudenpito on kustannusvastaavaa ja vesihuoltolaitos pystyy kattamaan toimintakulunsa tulo-rahoituksellaan.</p> <p>Taloustarvion pitävyys</p>	<p>Konsessiosopimusta sekä investointitasoa ja kustannuksia seurataan neljännesvuosittain pidettävissä yhteistyöryhmän kokouksissa Lahti Aquan kanssa.</p> <p>Euromääräiset muutokset TA/TP Tulojen ja menojen muutokset (€)</p>	<p>Investointitaso pidetään taloudellisen tilanteen mukaisella tasolla ja vesihuoltomaksut kustannusvastaavina. Lainataso pidetään alle 20 %:ssa liikevaihdosta.</p> <p>Tavoitteena on nettotuloksen toteutuminen +/- 2 %</p>
---	--	---

TOIMINNAN LINJAUKSET JA MUUTOKSET 2011-2013

Verkosto ja laitokset pidetään teknisesti toimivina ja arvonsa säilyttävinä uudistamalla vanhoja rakenteita rahoitusmahdollisuuksien puitteissa.

Konsessiosopimukseen perustuen Lahti Aqua Oy laatii vesihuollon yleissuunnitelman Pyhäniemen, Salpakankaan, Nostavan ja Herralan alueelta. Yleissuunnitelman pohjalta ratkaistaan Herralan siirtoviemärin sijoittuminen maastoon ja sen tarvittava koko. Samassa yhteydessä selvitetään Orimattilan kaupungin ja Kärkölän kunnan mukaantulo siirtoviemärihankkeeseen.

Konsessiosopimukseen perustuen Lahti Aqua Oy laatii pitkän aikavälin suunnitelman korjausinvestointien tarpeesta ja määrästä sekä rahoitustarpeesta.

Vesihuollon kehittämissuunnitelma päivitetään, toimenpideohjelman investoinnit toteutetaan taloudellisten resurssien puitteissa ja haja-asutusalueen perusinvestointeihin haetaan valtion vesihuoltoavustusta.

Uudistetut vesi- ja viemärlaitoksen liittymismaksujen määräytymisperusteet ja kustannustason nousua vastaavat tarkennetut hinnat otetaan käyttöön.

Uudet tarkennetut "SOPIMUSEHDOT", "KIINTEISTÖNLIITTÄMISTÄ KOSKEVAT EHDOT" JA "PALVELUJEN KÄYTTÖÄ JA TOIMITTAMISTA KOSKEVAT EHDOT" ja "VESIHUOLLON YLEISET TOIMITUSEHDOT" otetaan käyttöön.

Teknisessä työryhmässä etsitään erilaisten toimintatapojen yhdistämiselle ratkaisut.

Tunnusluvut

- Sivistyspalvelut**
- Tekniset palvelut**

**YHDISTELMÄSIVU TUNNUSLUVUISTA TEHTÄVÄALUEITTAIN
SIVISTYSLAUTAKUNTA**

	TP 2008	TP 2009	TA 2010	TA 2011
Yleissivistävä koulutus				
<i>Perusopetus / Hollola</i>				
Oppilaita Hollolassa	2 525,5	2 525,5	2 544,0	2 559,0
Käyttömenot 1000 e/br; (pkoulut, avust, kust.l.erät)	17 627	18 536	18 434	18 509
€/oppilas (Hollolan kouluissa)	6 980	7 298	7 246	7 233
valtionosuuden laskennallinen peruste €/opp.	5 778	6 058	5 162	5 242
Materiaalimääräraha €/oppilas	193	196	171	159
<i>Perusopetus / Kärkölä</i>				
Oppilaita Kärkölässä		514,5	502,0	514,5
Käyttömenot 1000 e/br; (pkoulut, avust, kust.l.erät)		4 131	4 189	4 280
€/oppilas (Kärkölän kouluissa)		8 028	8 344	8 319
valtionosuuden laskennallinen peruste €/opp.		6 409	5 607	5 704
Materiaalimääräraha €/oppilas		175	210	185
<i>Lukio / Hollola</i>				
Oppilaita Hollolassa	255,0	235,5	230,0	211,0
Käyttömenot 1000 e/brutto; (lukio, kust.lask.erät)	1 719	1 717	1 740	1 619
Käyttömenot brutto €/oppilas	6 741	7 289	7 565	7 671
valtionosuuden laskennallinen peruste €/opp.	5234	5 395	5 522	5 605
<i>Lukio / Kärkölä</i>				
Oppilaita Kärkölässä		74,0	71,0	65,0
Käyttömenot 1000 e/brutto; (lukio, kust.lask.erät)		600	618	631
Käyttömenot brutto €/oppilas		8 102	8 702	9 709
valtionosuuden laskennallinen peruste €/opp.		8 049	8 526	9 024
Vapaa-aika				
<i>Kirjastopalvelut / Hollola:</i>				
lainausten määrä	428 262	434 405	430 000	430 000
kävijöiden määrä	229 400	228 700	235 000	235 000
lainan hinta, euroa	2,41	2,47	2,50	2,50
<i>Kirjastopalvelut / Kärkölä:</i>				
lainausten määrä	38 422	53 622	50 000	55 000
kävijöiden määrä	18 700	21 700	20 000	22 000
lainan hinta, euroa	5,18	3,61	4,00	3,50
lainan hinta, euroa (Etelä-S. läänin keskiarvo)	3,04	3,19		
<i>Nuorisopalvelut/Hollola:</i>				
menot €/asukas, brutto, sis.kust.lask.erät	14,69	13,57	14,27	13,66
<i>Nuorisopalvelut/Kärkölä:</i>				
menot €/asukas, brutto, sis.kust.lask.erät	18,94	19,62	24,89	26,75
<i>Kulttuuripalvelut / Hollola</i>				
kulttuuritilaisuuksien määrä / osallistujamäärä			25 / 2 000	25 / 2 000
Varhaiskasvatus- ja esiopetuspalvelut				
<i>Päivähoito / Hollola</i>				
0-6 v:n ikäluokka yht. 31.12	1 975	1 947	2 040	2040
Joista kunnan tuottamassa päivähoitossa	1 204	1 206	1 265	1300
Kunnan tukemassa yksityisessä päivähoitossa	86	98	95	120
Esiopetuksessa	281	294	310	310
Koululaisten iltapäivätoiminnassa	205	229	220	220
<i>Kotihoidon tuki / Hollola</i>				
tuen saajia, keskimäärin/vuosi	403	405	410	410
lapsia tuen piirissä, keskimäärin/vuosi	673	667	680	680
kotihoidon tuki/tuensaaja	3780	4722	4600	4850
Taloudellisuus				
<i>Hoitopaikan hinta (netto) / Hollola</i>				
päiväkodit	9 137	9 076	9 600	9 700
perhepäivähoito	9 262	9 013	9 450	9 550
<i>Hoitopäivän hinta (netto) / Hollola</i>				
päiväkodit	51,95	56,72	61,00	63,00
perhepäivähoito	53,20	56,71	58,00	61,00

Päivähoito / Kärkölä

0-6 v:n ikäluokka yht. 31.12

350 347 350

Joista kunnan tuottamassa päivähoitossa

130 175 140

Kunnan tukemassa yksityisessä päivähoitossa

4 7 7

Esiopetuksessa

57 50 57

Koululaisten iltapäivätoiminnassa

27 30 30

Kotihoidon tuki / Kärkölä

tuen saajia, keskimäärin/vuosi

55 62 62

lapsia tuen piirissä, keskimäärin/vuosi

91 95 95

kotihoiton tuki/tuensaaja

4 380 4 400 4 500

Taloudellisuus*Hoitopaikan hinta (netto) / Kärkölä*

päiväkodit

9 880 10 350 10 200

perhepäivähoito

7 500 9 200

Hoitopäivän hinta (netto) / Kärkölä

päiväkodit

69,44 75,00 73,00

perhepäivähoito

58,00 58,00

YHDISTELMÄSIVU TUNNUSLUVUISTA TEHTÄVÄALUEITTAIN

TEKNINEN LAUTAKUNTA	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TA2012	TA2013
Kuntatekniikka ja varikkotoimi					
Liikennealueet:					
Liikennealueiden ylläpito, €/asukas *)	41,9	29,8	31,0	32,2	32,2
Liikenneväylien hoito, €/m ² *)	0,55	0,70	0,73	0,76	0,76
Yksitysteiden kunnossapitoavustus tiekunnille	95 000	75 000	75 000	75 000	75 000
Puistot ja yleiset alueet:					
Puistojen hoito, €/asukas	6,4	6,5	6,7	7,0	
Traktoreiden käyttöaste, %	61	64	64	64	64
Ajoneuvojen käyttöaste, %	89	92	92	92	92
Erikoistyökoneiden laskutus, €	149 534	88 520	91 200	93 900	96700
*) vuodesta 2010 eteenpäin mittarin laskentatapaa muutettu					
Kiinteistöpalvelut					
Siivouksen kokonaiskustannukset €/siiv.m ² /kk	1,60	1,86	1,84	1,84	1,84
Siivouksen työaika menekit h/sm ²	0,98	0,94	0,94	0,94	0,94
Ruokapalvelu/ sivistystoimiala, aterian keskihinta/ €		2,90	3,06	3,30	3,30
Ruokapalvelu/ kokopäivälaitos, aterian keskihinta/ €		4,65	4,52	4,52	4,52
Tilakeskus					
Rakennusten ylläpitokustannukset €/rak-m ³	8,86	9,27	9,3	9,3	9,3
Rakennusten kunnossapito €/rak-m ³	1,92	1,72	1,95	1,95	1,95
Lämmitysenergian menekki					
- kaukolämpökiinteistöt MWh	31,37	30,09	30,09	30,09	30,09
- öljylämmityskiinteistöt kWh/rak-m ³	14,07	19,79	19,79	19,79	19,79
Hakelämpö MWh/rak-m ³	0,42	0,95	0,95	0,95	0,95
Sähköenergian menekki kWh/rak-m ³	19,89	18,35	19,9	19,9	19,9
Huollon henkilöstömenot €/rak-m ³	1,58	1,57	1,65	1,65	1,65
Liikunta					
Liikunta-alueiden hoito €/asukas	20,77	21,04	21,72	21,72	21,72
Ladut ja ulkoilureitit hoito €/asukas		3,49	3,84	3,84	3,84
Jäähalli, €/käyttötunti *)	65,78	81,6	77,4	77,4	77,4
Uimahalli, €/uintikerta *)	2,50	2,88	3,37	3,37	3,37
*) ei sisällä pääomakuluja					
Maankäyttöpalvelut					
Raakamaan hankinta, hehtaaria	6	50	50	50	50
Kunnan tonttitarjonta:					
Uudet kaavoitetut tontit (A0), kpl	0	50	50	50	50
Myyty tai vuokrattu (AO), kpl	17	30	40	50	50
Tonttireservi	21	40	40	40	40
Uudet kaavatontit (AP, AR), k-m ²	1	3000	5000	5000	5000
Tonttireservi (AP, AR), k-m ²	8 128	6 000	8 000	8 000	8 000
Rakennusvalvonta					
Rakennuslupien ja ilmoitusten määrä	303	300	280	280	280
Valmistuneet asunnot	94	80	60	60	60
Vesihuoltolaitos					
Laskutettu vesimäärä, 1000 m ³	852	833	874	914	914
Liittyneiden kiinteistöjen määrä, kpl	3710	3905	4025	4145	4145
Vesimaksu, €/m ³	1,31	1,27	1,33	1,40	1,40
Jätevesimaksu, €/m ³	2,14	2,10	2,21	2,32	2,32
Tuloutus kunnalle, milj.€	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30

Väestö:

2007	21.580
2008	21.700
2009	21.900
2010	22.100
2011	22.300

Yhdistelmät

- tehtäväalueittain**
- toimialojen yhteenvedot
(vanha rakenne)**

Yhdistelmä tuloista

Tulot	Tilinpäätös 2009	Talousarvio 2010	Talousarvio 2011	Muutos 2010-2011	Muutos %
Konsernipalvelut					
Vaalit	30 879	0	28 000	28 000	0,0 %
Tarkastustoimi	0	0	0	0	0,0 %
Valtuusto	0	0	0	0	0,0 %
Hallintopalvelut	74 375	61 610	32 550	-29 060	-47,2 %
Talous- ja kehittämisspalvelut	106 047	97 500	98 720	1 220	1,3 %
Henkilöstöpalvelut	251 823	229 980	285 760	55 780	24,3 %
Maatalouspalvelut	6 730	6 900	6 730	-170	-2,5 %
EU-hankkeet	0	0	0	0	
Yhteensä	469 854	395 990	451 760	55 770	14,1 %
Sosiaali- ja terveystalvet					
Sosiaali- ja terveystalvet	905 930	928 000	904 090	-23 910	-2,6 %
Yhteensä	905 930	928 000	904 090	-23 910	-2,6 %
Sivistyspalvelut					
Sivistystoimen hallinto- ja talouspalvelut	193 846	157 890	145 140	-12 750	-8,1 %
Varhaiskasvatus- ja esiopetuspalvelut	3 659 806	4 009 460	3 738 600	-270 860	-6,8 %
Yleissivistävä peruskoulutus	5 367 206	6 087 590	6 971 310	883 720	14,5 %
Muut kasvatus- ja opetuspalvelut	412 513	413 300	236 630	-176 670	-42,7 %
Vapaa-aikapalvelut	372 674	392 170	386 840	-5 330	-1,4 %
Yhteensä	10 006 045	11 060 410	11 478 520	418 110	3,8 %
Tekniset palvelut					
Hallinto	50	0	0	0	
Kuntatekniikka	133 224	143 900	143 900	0	0,0 %
Tilakeskus (nettobudj.)	9 884 180	9 730 280	10 228 370	498 090	5,1 %
Kiinteistöpalvelut (nettobudj.)	6 563 864	6 495 200	6 476 510	-18 690	-0,3 %
Liikunta (nettobudj.)	587 678	530 650	575 850	45 200	8,5 %
Maankäyttöpalvelut	423 105	478 240	478 240	0	0,0 %
Rakennus- ja ympäristövalvonta	194 046	196 000	256 000	60 000	30,6 %
Palo- ja pelastustoimi	0	0	0	0	0,0 %
Varikko (nettobudj.)	638 578	584 550	429 940	-154 610	-26,4 %
Yhteensä	18 424 726	18 158 820	18 588 810	429 990	2,4 %
Vesihuoltolaitos (taseyksikkö)	3 176 191	3 157 110	3 347 000	189 890	
Toimintatuotot yhteensä	32 982 745	33 700 330	34 770 180	1 097 850	3,2 %
Valmistus omaan käyttöön	137 401	195 880	206 550	10 670	5,4 %

Yhdistelmä menoista

Menot	Tilinpäätös 2009	Talousarvio 2010	Talousarvio 2011	Muutos 2010-2011	Muutos %
Konsernipalvelut					
Vaalit	17 063	15 000	28 120	13 120	87,5 %
Tarkastustoimi	24 968	22 060	24 430	2 370	10,7 %
Valtuusto	86 528	98 620	93 580	-5 040	-5,1 %
Hallintopalvelut	1 183 153	1 355 750	1 446 140	90 390	6,7 %
Talous- ja kehittämispalvelut	1 848 823	1 975 740	1 764 560	-211 180	-10,7 %
Henkilöstöpalvelut	962 206	1 141 800	1 977 290	835 490	73,2 %
Maatalouspalvelut	42 688	51 800	51 000	-800	-1,5 %
EU-hankkeet	46 410	50 000	70 000	20 000	40,0 %
Yhteensä	4 211 841	4 710 770	5 455 120	744 350	15,8 %
Sosiaali- ja terveyspalvelut					
Sosiaali- ja terveyspalvelut	47 006 999	50 229 410	52 440 500	2 211 090	4,4 %
Yhteensä	47 006 999	50 229 410	52 440 500	2 211 090	4,4 %
Sivistyspalvelut					
Sivistystoimen hallinto- ja talouspalvelut	735 467	808 470	613 360	-195 110	-24,1 %
Varhaiskasvatus- ja esiopetuspalvelut	15 473 392	16 121 890	15 221 770	-900 120	-5,6 %
Yleissivistävä peruskoulutus	25 039 425	27 603 970	30 842 760	3 238 790	11,7 %
Muut kasvatus- ja opetuspalvelut	1 126 514	1 191 890	560 690	-631 200	-53,0 %
Vapaa-aikapalvelut	1 660 075	1 702 360	1 688 240	-14 120	-0,8 %
Yhteensä	44 034 873	47 428 580	48 926 820	1 498 240	3,2 %
Tekniset palvelut					
Hallinto	232 908	232 680	228 460	-4 220	-1,8 %
Kuntatekniikka	1 385 836	1 349 960	1 390 950	40 990	3,0 %
Tilakeskus (nettobudj.)	4 390 760	4 686 140	5 211 390	525 250	11,2 %
Kiinteistöpalvelut (nettobudj.)	6 090 351	6 336 000	6 243 710	-92 290	-1,5 %
Liikunta (nettobudj.)	1 510 508	1 553 410	1 681 040	127 630	8,2 %
Maankäyttöpalvelut	675 343	639 640	648 480	8 840	1,4 %
Rakennus- ja ympäristövalvonta	465 862	489 910	570 420	80 510	16,4 %
Palo- ja pelastustoimi	1 561 135	1 609 030	1 686 520	77 490	4,8 %
Varikko (nettobudj.)	579 113	664 300	517 890	-146 410	-22,0 %
Yhteensä	16 891 816	17 561 070	18 178 860	617 790	3,5 %
Vesihuoltolaitos (taseyksikkö)	1 758 526	1 758 110	1 824 440	66 330	
Toimintamenot yhteensä	113 904 056	121 687 940	126 825 740	5 137 800	4,2 %

KONSERNIPALVELUJEN YHTEENVETO

	TP 2009	TA 2010	TA 2011	Muutos euroina	Muutos %
Yhteensä					
Tulot	469 854	395 990	451 760	55 770	14,1 %
Menot	4 211 841	4 710 770	5 455 120	744 350	15,8 %
Netto	-3 741 987	-4 314 780	-5 003 360		
Vaalit					
Tulot	30 879	0	28 000	28 000	0,0 %
Menot	17 063	15 000	28 120	13 120	87,5 %
Netto	13 816	-15 000	-120		
Tarkastustoimi					
Tulot	0	0	0	0	0,0 %
Menot	24 968	22 060	24 430	2 370	10,7 %
Netto	-24 968	-22 060	-24 430		
Valtuusto					
Tulot	0	0	0	0	0,0 %
Menot	86 528	98 620	93 580	-5 040	-5,1 %
Netto	-86 528	-98 620	-93 580		
Hallintopalvelut					
Tulot	74 375	61 610	32 550	-29 060	-47,2 %
Menot	1 183 153	1 355 750	1 446 140	90 390	6,7 %
Netto	-1 108 778	-1 294 140	-1 413 590		
Talous- ja kehittämispalvelut					
Tulot	106 047	97 500	98 720	1 220	1,3 %
Menot	1 848 823	1 975 740	1 764 560	-211 180	-10,7 %
Netto	-1 742 776	-1 878 240	-1 665 840		
Henkilöstöpalvelut					
Tulot	251 823	229 980	285 760	55 780	24,3 %
Menot	962 206	1 141 800	1 977 290	835 490	73,2 %
Netto	-710 383	-911 820	-1 691 530		
Maaseutupalvelut					
Tulot	6 730	6 900	6 730	-170	-2,5 %
Menot	42 688	51 800	51 000	-800	-1,5 %
Netto	-35 958	-44 900	-44 270		
EU-hankkeet					
Tulot	0	0	0	0	0,0 %
Menot	46 410	50 000	70 000	20 000	40,0 %
Netto	-46 410	-50 000	-70 000		

Toiminta ja muutokset:

Palkkaratkaisun osalta on tehty konsernipalveluihin peruskunnan osalta 0,7 milj. euron yleisvaraus, jolloin toimialat eivät ole tehneet palkkavarauksia. Kasvu näkyy henkilöstöpalveluissa.

Vuonna 2011 ryhdytään kohdistamaan Päijät-Tili Oy:n kustannukset toimialakohtaisesti aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. Muutos lisää toimialojen menoja 0,3 milj.euroa ja vähentää vastaavasti talouspalveluiden menoja.

Työhyvinvointiohjelman toteuttamiseen on henkilöstöpalveluihin tehty 80.000 euron varaus.

Hallintopalveluihin sisältyy 100.000 euron kehittämisrahavaraus.

Perusturvalautakunta

TALOUSSUUNNITELMA

1030 SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT

	TP 2009	TA 2010	TA 2011	Muutos euroina	Muutos %
TULOT	905 930	928 000	904 090	-23 910	-2,6 %
MENOT	47 006 999	50 229 410	52 440 500	2 211 090	4,4 %
NETTO	-46 101 070	-49 301 410	-51 536 410		

SIVISTYSLAUTAKUNTA YHTEENVETO

	TP 2009	TA 2010	TA 2011	Muutos euroina	Muutos %
Yhteensä					
Tulot	10 006 045	11 060 410	11 478 520	418 110	3,8 %
Menot	44 034 873	47 428 580	48 926 820	1 498 240	3,2 %
Netto	-34 028 828	-36 368 170	-37 448 300		
Hallinto- ja talouspalvelut					
Tulot	193 846	157 890	145 140	-12 750	-8,1 %
Menot	735 467	808 470	613 360	-195 110	-24,1 %
Netto	-541 621	-650 580	-468 220		
Varhaiskasvatus ja esiopetus					
Tulot	3 659 806	4 009 460	3 738 600	-270 860	-6,8 %
Menot	15 473 392	16 121 890	15 221 770	-900 120	-5,6 %
Netto	-11 813 586	-12 112 430	-11 483 170		
Yleissivistävä koulutus					
Tulot	5 367 206	6 087 590	6 971 310	883 720	14,5 %
Menot	25 039 425	27 603 970	30 842 760	3 238 790	11,7 %
Netto	-19 672 219	-21 516 380	-23 871 450		
Muut kasvatus- ja opetuspalvelut					
Tulot	412 513	413 300	236 630	-176 670	-42,7 %
Menot	1 126 514	1 191 890	560 690	-631 200	-53,0 %
Netto	-714 001	-778 590	-324 060		
Vapaa-aikapalvelut					
Tulot	372 674	392 170	386 840	-5 330	-1,4 %
Menot	1 660 075	1 702 360	1 688 240	-14 120	-0,8 %
Netto	-1 287 401	-1 310 190	-1 301 400		

Budjettitekniisiä siirtoja lautakunnan käsittelyn jälkeen.

- 1) oppilashuolto siirretty yleissivistävään koulutukseen sivistystoimen hallinnosta ja taloustoimesta
- 2) esiopetus siirretty yleissivistävään koulutukseen varhaiskasvatuksesta ja esiopetuksesta
- 3) Valtionosuusmuutos 1.1.2010 alkaen kotikuntakorvausten lisäystä yleissivistävässä koulutuksessa.
- 4) iltapäivätoim. siirretty yleissiv. koulutukseen muista koulutus- ja opeuspalveluista

TEKNINEN LAUTAKUNTA

	TP 2009	TA 2010	TA 2011	Muutos euroina	Muutos %
Yhteensä					
Tulot	21 600 916	21 315 930	21 935 810	619 880	2,9 %
Menot	18 650 342	19 319 180	20 003 300	684 120	3,5 %
Netto	2 950 574	1 996 750	1 932 510		
Hallinto					
Tulot	50	0	0	0	0,0 %
Menot	232 908	232 680	228 460	-4 220	-1,8 %
Netto	-232857,98	-232 680	-228 460		
Kuntateknikka					
Tulot	133 224	143 900	143 900	0	0,0 %
Menot	1 385 836	1 349 960	1 390 950	40 990	3,0 %
Netto	-1 252 612	-1 206 060	-1 247 050		
Tilakeskus					
Tulot	9 884 180	9 730 280	10 228 370	498 090	5,1 %
Menot	4 390 760	4 686 140	5 211 390	525 250	11,2 %
Netto	5 493 420	5 044 140	5 016 980		
Kiinteistöpalvelut					
Tulot	6 563 864	6 495 200	6 476 510	-18 690	-0,3 %
Menot	6 090 351	6 336 000	6 243 710	-92 290	-1,5 %
Netto	473 514	159 200	232 800		
Liikunta					
Tulot	587 678	530 650	575 850	45 200	8,5 %
Menot	1 510 508	1 553 410	1 681 040	127 630	8,2 %
Netto	-922 830	-1 022 760	-1 105 190		
Maankäyttöpalvelut					
Tulot	423 105	478 240	478 240	0	0,0 %
Menot	675 343	639 640	648 480	8 840	1,4 %
Netto	-252 238	-161 400	-170 240		
Rakennus- ja ympäristövalvonta					
Tulot	194 046	196 000	256 000	60 000	30,6 %
Menot	465 862	489 910	570 420	80 510	16,4 %
Netto	-271 817	-293 910	-314 420		
Palo- ja pelastustoimi					
Tulot	0	0	0	0	0,0 %
Menot	1 561 135	1 609 030	1 686 520	77 490	4,8 %
Netto	-1 561 135	-1 609 030	-1 686 520		
Varikko					
Tulot	638 578	584 550	429 940	-154 610	-26,4 %
Menot	579 113	664 300	517 890	-146 410	-22,0 %
Netto	59 465	-79 750	-87 950		
Vesihuoltolaitos					
Tulot	3 176 191	3 157 110	3 347 000	189 890	6,0 %
Menot	1 758 526	1 758 110	1 824 440	66 330	3,8 %
Netto	1 417 665	1 399 000	1 522 560		

6. INVESTOINTIOSA

INVESTOINTIOSA**Toimielin****Sitovuustaso valtuustoon nähden****Kunnanhallitus****Kiinteä omaisuus****Eri toimielimet****Irtain omaisuus**
(yli 8.400 €)**Tekninen Itk****Hankekohtaiset rakennusinvestoinnit**
Erittely hankkeittain**Muut rakennusinvestoinnit****Liikennealueet****Muut yleiset alueet**

9 INVESTOINTI (ei sis. Vesihuoltolaitosta)

TP 2009	TA 2010	LTK:n esitys 2011		TA 2011	TS 2012	TS 2013
5 685 043	6 762 000 18,9 %	10 181 500 50,6 %	MENOT Muutos	10 495 500 55,2 %	12 737 300 21,4 %	10 515 000 -17,4 %
2 938 996	502 500 -82,9 %	1 375 500 173,7 %	TULOT Muutos	1 330 500 164,8 %	1 219 000 -8,4 %	346 000 -71,6 %
2 746 047	6 259 500 127,9 %	8 806 000 40,7 %	NETTOMENO Muutos	9 165 000 46,4 %	11 518 300 25,7 %	10 169 000 -11,7 %
946 597	1 287 000	2 204 440	Kust.lask.erät MENOT	2 247 905	2 768 579	2 257 450

9041 KIINTEÄ OMAISUUS

TP 2009	TA 2010	LTK:n esitys 2011		TA 2011	TS 2012	TS 2013
273 571	700 000 155,9 %	700 000 0,0 %	MENOT Muutos	700 000 0,0 %	700 000 0,0 %	700 000 0,0 %
2 007 412	250 000 -87,5 %	250 000 0,0 %	TULOT Muutos	250 000 0,0 %	250 000 0,0 %	250 000 0,0 %
-1 733 841	450 000 -126,0 %	450 000 0,0 %	NETTOMENO Muutos	450 000 0,0 %	450 000 0,0 %	450 000 0,0 %
0			Kust.lask.erät MENOT			

Varaus kiinteistöjen ostoon, Tuloina myytäväksi arvioidut tontit

AINEETON KÄYTTÖOMAISUUS (ARVOPAPERIT)

TP 2009	TA 2010	LTK:n esitys 2011		TA 2011	TS 2012	TS 2013
600 784	0 -100,0 %	22000 0,0 %	MENOT Muutos	22 000 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %
618 114	0 -100,0 %	0 0,0 %	TULOT Muutos	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %
-17 330	0 -100,0 %	22000 0,0 %	NETTOMENO Muutos	22 000 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %

Varaus valtakunnallisiin perustamis- ja kehittämishankkeisiin 1 euro/asukas
KH 23.8.2010

9406 SIVISTYSLAUTAKUNTA (IRTAIN OMAISUUS)

TP 2009	TA 2010	LTK:n esitys 2011		TA 2011	TS 2012	TS 2013
66 879	250 000 273,8 %	260 500 4,2 %	MENOT Muutos	215 500 -13,8 %	242 000 12,3 %	210 000 -13,2 %
0	0	45000 0,0 %	TULOT Muutos	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %
66 879	250 000 273,8 %	215 500 -13,8 %	NETTOMENO Muutos	215 500 -13,8 %	242 000 12,3 %	210 000 -13,2 %
14 713	55 000	49 570	Kust.lask.erät MENOT	49 565	55 660	48 300

Päivähoidon ja varhaiskasvatuksen sekä koulutoimen irtain omaisuus

9705 TEKNINEN LAUTAKUNTA (IRTAIN OMAISUUS)

TP 2009	TA 2010	LTK:n esitys 2011		TA 2011	TS 2012	TS 2013
69 815	212 000 203,7 %	235 000 10,8 %	MENOT Muutos	235 000 10,8 %	368 300 56,7 %	270 000 -26,7 %
	0 0,0 %	0 0,0 %	TULOT Muutos	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %
69 815	212 000 203,7 %	235 000 10,8 %	NETTOMENO Muutos	235 000 10,8 %	368 300 56,7 %	270 000 -26,7 %
15 359		54 050	Kust.lask.erät MENOT	54 050	84 709	62 100

Laitteiden uusiminen, liikuntavälineistön hankinta, salibandykaukalon uusiminen,
Kukkilan pohjakartta, Korkeusjärjestelmän muutos -kartta, pakettiauton ja traktorin vaihto

9721 HANKEKOHTAISET RAKENNUSINVESTOINNIT

TP 2009	TA 2010	LTK:n esitys 2011		TA 2011	TS 2012	TS 2013
430 979	1 776 000 #VIITTAUS!	4 825 000 171,7 %	MENOT Muutos	4 825 000 171,7 %	7 600 000 57,5 %	6 320 000 -16,8 %
	156 000 0,0 %	1 000 000	TULOT Muutos	1 000 000 0,0 %	880 000 0,0 %	0 0,0 %
430 979	1 620 000 #VIITTAUS!	3 825 000 136,1 %	NETTOMENO Muutos	3 825 000 136,1 %	6 720 000 75,7 %	6 320 000 -6,0 %
87 763	390 720	1 109 750	Kust.lask.erät MENOT	1 109 750	1 748 000	1 453 600

ERITTELY HANKKEITTAIN

TP 2009	TA 2010	LTK:n esitys 2011		TA 2011	TS 2012	TS 2013
	0	250 000	KALLIOLAN KOULU MENOT	250 000		
	0	125 000	YLÄASTE/AUDITORIO MENOT	125 000		
	1 621 000	4 400 000	SALPAKANKAAN KOULU MENOT	4 400 000		
		50 000	TEHOSTETTU PALVELUASUMINEN MENOT	50 000		
		4 825 000	YHTEENSÄ	4 825 000		0

9722 MUUT RAKENNUSINVESTOINNIT

TP 2009	TA 2010	LTK:n esitys 2011		TA 2011	TS 2012	TS 2013
1 835 219	1 249 000	1 357 000 8,6 %	MENOT Muutos	1 716 000 37,4 %	852 000 -50,3 %	412 000 -51,6 %
263 007	0 0,0 %	0 0,0 %	TULOT Muutos	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %
1 572 212	1 249 000	1 357 000 8,6 %	NETTOMENO Muutos	1 716 000 37,4 %	852 000 -50,3 %	412 000 -51,6 %
311 577	274 780	351 210	Kust.lask.erät MENOT	394 680	195 960	94 760

* tarkemmat erittelyt kiinteistöjen rakentamishjelmassa

9731 LIIKENNEALUEET

TP 2009	TA 2010	LTK:n esitys 2011		TA 2011	TS 2012	TS 2013
2 260 957	2 371 000 4,9 %	2 558 000 7,9 %	MENOT Muutos	2 558 000 7,9 %	2 726 000 6,6 %	2 434 000 -10,7 %
50 464	96 500 91,2 %	80 500 -16,6 %	TULOT Muutos	80 500 0,0 %	89 000 10,6 %	96 000 7,9 %
2 210 494	2 274 500 2,9 %	2 477 500 8,9 %	NETTOMENO Muutos	2 477 500 8,9 %	2 637 000 6,4 %	2 338 000 -11,3 %
487 572	521 620	588 340	Kust.lask.erät MENOT	588 340	626 980	559 820

Kuntatekninen suunnittelu

Kadut, tiet ja sillat

Valaistus

*Tarkemmat erittelyt kuntatekniikan rakentamishjelmassa

9741 MUUT YLEISET ALUEET

TP 2009	TA 2010	LTK:n esitys 2011		TA 2011	TS 2012	TS 2013
146 839	204 000 38,9 %	224 000 9,8 %	MENOT Muutos	224 000 9,8 %	249 000 11,2 %	169 000 -32,1 %
	0 0,0 %	0 0,0 %	TULOT Muutos	0 0,0 %	0 0,0 %	0 0,0 %
146 839	204 000 38,9 %	224 000 9,8 %	NETTOMENO Muutos	224 000 9,8 %	249 000 11,2 %	169 000 -32,1 %
29 612	44 880	51 520	Kust.lask.erät MENOT	51 520	57 270	38 870

Puistot, aukiot ja leikkipaikat

Maankaatopaikat

Liikunta-alueet

* Tarkemmat erittelyt kuntatekniikan rakentamishjelmassa

80 VESIHUOLTOLAITOKSEN INVESTOINNIT (taseyksikkö)

TP 2009	TA 2010	LTK:n esitys 2011		TA 2011	TS 2012	TS 2013
851 912	2 587 000	3 050 000	MENOT Muutos	2 995 000 15,8 %	2 945 000 -1,7 %	1 000 000 -66,0 %
15 306	1 756 000	1 730 000	TULOT Muutos	2 710 000 54,3 %	1 010 000 0,0 %	800 000 0,0 %
836 606	831 000	1 320 000	NETTOMENO Muutos	285 000	1 935 000 578,9 %	200 000 -89,7 %
	0		Kust.lask.erät MENOT	0	0	0

9 INVESTOINNIT YHTEENSÄ (Sisältäen Vesihuoltolaitoksen)

TP 2009	TA 2010	LTK:n esitys 2011		TA 2011	TS 2012	TS 2013
6 536 956	9 349 000	13 231 500	MENOT Muutos	13 490 500 44,3 %	15 682 300 18,5 %	11 515 000 -26,6 %
2 954 303	2 258 500	3 105 500	TULOT Muutos	4 040 500 78,9 %	2 229 000 -44,8 %	1 146 000 -48,6 %
3 582 653	7 090 500	10 126 000	NETTOMENO Muutos	9 450 000 33,3 %	13 453 300 42,4 %	10 369 000 -22,9 %
946 597	1 287 000	2 204 440	Kust.lask.erät MENOT	2 247 905	2 768 579	2 257 450

7. TULOSLASKELMAOSA

- * Tuloslaskelma (kunta)**
- * Tuloslaskelman perustelut**
- * Tuloslaskelman kokonaistarkastelu sisältäen liikelaitokset**

TULOSLASKELMA (sisältää Vesihuoltolaitoksen)

		TP 2009	TPA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Toimintatulot	+	32 982 746	33 700 330	34 770 180	35 811 765	36 884 597
	Muutos %		2,2 %	3,2 %	3,0	3,0
Myyntitulot		17 691 346				
Maksutulot		2 363 453				
Tuet ja avustukset		1 381 979				
Muut toimintatulot		11 545 968				
Valmistus omaan käyttöön		137 401	195 880	206 550	206 550	206 550
	Muutos %		42,6 %	5,4 %	0,0	0,0
Toimintamenot	-	-113 904 056	-121 687 940	-126 825 740	-131 497 957	-136 484 973
	Muutos %		6,8 %	4,2 %	3,7	3,8
Henkilöstömenot		-36 084 139				
Palvelujen ostot		-60 092 267				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-4 533 952				
Avustukset		-2 462 881				
Muut toimintamenot		-10 730 817				
Toimintakate		-80 783 909	-87 791 730	-91 849 010	-95 479 642	-99 393 826
			8,7 %	4,6 %	4,0	4,1
Verotulot	+	67 319 421	68 068 000	70 650 000	72 769 500	75 680 280
	Muutos %		1,1 %	3,8 %	3,0	4,0
Valtionosuudet	+	21 799 532	24 605 000	25 860 000	26 894 400	27 970 176
	Muutos %		12,9 %	5,1 %	4,0	4,0
Rahoitustulot ja -menot:		-206 374	-344 300	-489 300	-589 300	-739 300
	Muutos %		66,8 %	42,1 %	20,4	25,5
Korkotulot	+	132 181	97 000	90 000		
Muut rahoitustulot	+	747 384	326 740	388 740		
Korkomenot	-	-640 307	-400 000	-600 000		
Muut rahoitusmenot	-	-445 630	-368 040	-368 040		
Vuosikate		8 128 670	4 536 970	4 171 690	3 594 958	3 517 330
	Muutos %		-44,2 %	-8,1 %	-13,8	-2,2
Poistot						
Suunnitelman mukaiset poistot	-	-4 797 953	-5 219 430	-5 273 200	-5 400 000	-5 550 000
	Muutos %		8,8 %	1,0 %	2,4	2,8
Satunnaiset erät						
Satunnaiset tulot	+	0				
Satunnaiset menot	-					
Tilikauden tulos		3 330 718	-682 460	-1 101 510	-1 805 053	-2 032 669
	Muutos %		-120,5 %	61,4 %	63,9	12,6
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		5 898				
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	+	56 399				
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	+					
Tilikauden ylijäämä+/ alijäämä -		3 393 014	-682 460	-1 101 510	-1 805 053	-2 032 669
	Muutos %		-120,1 %	61,4 %	63,9	12,6

Valtuustoon nähden sitovat määrärahat ja tuloarviot

Verotulot
Valtionosuudet
Rahoitustulot ja -menot:
Korkotulot
Muut rahoitustulot
Korkomenot
Muut rahoitusmenot

Suunnitelmavuosien keskeiset laskentaperusteet

	2011	2012	2012
	Kasvu %	Kasvu %	Kasvu %
Menojen kasvu	4,2	3,7	3,8
Verotulot	3,8	3,0	4,0
Valtionosuudet	5,1	4,0	4,0

Kunnallisvero

Tuloveroprosentti 19,75 % (vuonna 2010 19,75 %)

Kiinteistövero

Vakituiset asuinrakennukset	0,40 % (vuonna 2010 0,40 %)
Yleinen kiinteistövero	1,00 % (vuonna 2010 1,00 %)
Loma-asunnot	0,90 % (vuonna 2010 0,90 %)

Yhteisövero

Väliaikainen kuntien yhteisövero-osuuden korotus poistuu verovuoden 2011 jälkeen.
Tämä näkyy alenemana yhteisöverokertymässä vuonna 2012 (arviokuvaikutus noin -20%)

Vuonna 2012-2013 toimintamenojen kasvuksi on laskettu 3,8 %.

Suunnitelmavuodet 2012 ja 2013 ovat alijäämäisiä. Talouden tasapaino edellyttää menojen vähennyksiä ja/tai veronkorotuksia.

Meno- ja tulolajeittain tarkennukset lopullisten käyttösuunnitelmien hyväksymisten jälkeen

TULOSLASKELMAOSA

TALOUSARVIO 2011

Verotulot

Kunnallisvero

Kunnallinen tulovero määräytyy valtuuston päättämän tuloveroprosentin ja verovelvollisten verovähennysten jälkeisten verotettavien tulojen mukaan. Kirjattavaan verokertymään vaikuttavat tilitysten ja niiden oikaisujen vuosittaiset vaihtelut.

Kunnallisverotuloissa vuodelle 2011 arvio 64,0 milj.euroa

Verotuotto laskettu 19,75 tuloveroprosentin mukaan. (vuonna 2010 19,75 %)

Yhteisövero

Vuodelle 2011 arvioidaan yhteisöveron kääntyvän nousuun. Yhteisöverotuloissa arvio 3,4 milj. euroa

Kiinteistövero

Kiinteistövero, tuottoarvio 3,3 milj.euroa

- vakinaiset asuinrakennukset 0,40 % (vuonna 2010 0,40 %)

- muut kiinteistöt ja maapohja 1,00 % (vuonna 2010 1,00 %)

- loma-asunnot 0,90 % (vuonna 2010 0,90 %)

Valtionosuudet

Valtionosuusarvio 25,9 milj.euroa. Valtiovarainministeriö päättää kunnan peruspalveluiden valtionosuudesta joulukuussa 2010.

Valtionosuusjärjestelmä uudistui vuoden 2010 alussa. Järjestelmään sisältyy myös kotikuntakorvausvelvollisuus. Kotikuntakorvaukset maksetaan toimintamenoista ja kate niihin tulee valtionosuuksista.

Vuoden 2010 uudistuksessa ns. yhden putken valtionosuuksiin kuuluvat yleinen valtionosuus, verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus, sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoitus, esi- ja perusopetuksen sekä kulttuuripalveluiden rahoitus. Näillä on yhteinen asukaskohtainen omarahoitusosuus, joka vähennetään laskennallisista kustannuksista.

Valtionosuuksia hallinnoi valtiovarainministeriö.

Muita valtionosuuksia hallinnoi opetusministeriö.

Valtionosuuksiin sisältyy ennakoarvion mukaan noin 2,0 milj.euron verotulokompensaatio, joka aiheutuu veroperusteisiin tehtävien muuutosten kunnallisveroon syntyvistä menetyksistä.

Valtionosuuksiin arvioidaan tulevan n. 1,6 prosentin indeksikorotukset.

Korot

Menokohta käsittää talousarviolainojen korot.

Korkojen tulokohta sisältää antolainojen korot.

Muut rahoitustulot

Vesihuoltolaitoksen tuloutus 0,3 milj.euroa sekä verotilitysten korot ja viivästyskorot.

Muut rahoitusmenot

Verotilityskorot ja muut lainakustannukset.

Poistot

Taseyksikkö: Vesihuoltolaitos lisätty kunnan tuloslaskelmaan

Erittely	VHL		
Toimintatulot	3 347 000		
Toimintamenot	1 824 440		
Toimintakate (netto)	<u>1 522 560</u>		
Poistot	<u>-999 790</u>		
	522 770		
	VHL:n menoa	Kunnan tuloa	Nettovaikutus
Kunnalle maksetut korkokulut	0	0	0
Muille maksetut korkokulut	-30 000		-30 000
Korvaus peruspääomasta	<u>-302 740</u>	302 740	0
	190 030		

VHL:n investoinnit 2.995.000 euroa sisältyvät investointiosaan

	TP 2009
Toimintatuotot/Toimintakulut %	43,7
Vuosikate/Poistot %	173,6
Vuosikate euroa/asukas	392,0

KOKONAISTARKASTELU

TULOSLASKELMA (sisältää Liikelaitokset ja sisäiset erät)

		TALOUSARVIO 2010		Kunnan ja liikelaitosten talousarviot
		Hollolan kunta	Perus-palvelukeskus	
Toimintatulot	+	34 770 180	76 553 430	111 323 610
Myyntitulot				0
Maksutulot				0
Tuet ja avustukset				0
Muut toimintatulot				0
Valmistus omaan käyttöön	+	206 550		206 550
Toimintamenot	-	-126 825 740	-76 340 530	-203 166 270
Henkilöstömenot				0
Palvelujen ostot				0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				0
Avustukset				0
Muut toimintamenot				0
Toimintakate		-91 849 010	212 900	-91 636 110
Verotulot	+	70 650 000		70 650 000
Valtionosuudet	+	25 860 000		25 860 000
Rahoitustulot ja -menot:		-489 300	-15 500	-504 800
Korkotulot	+	90 000	5 000	95 000
Muut rahoitustulot	+	388 740	6 000	394 740
Korkomenot	-	-600 000	-25 000	-625 000
Muut rahoitusmenot	-	-368 040	-1 500	-369 540
Vuosikate		4 171 690	197 400	4 369 090
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-	-5 273 200	-197 400	-5 470 600
Tilikauden tulos		-1 101 510	0	-1 101 510
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys(+)				0
Tilikauden ylijäämä+/ alijäämä -		-1 101 510	0	-1 101 510

Meno- ja tulolajeittain tarkennus lopullisten käyttösuunnitelmien mukaan

8. RAHOITUSOSA

- * Rahoituslaskelma 1 (kunta)**
- * Rahoituslaskelma 2**
(peruskunta ja Vesihuoltolaitos)
- * Rahoituslaskelman perustelut**
- * Rahoituslaskelman**
kokonaistarkastelu
sisältäen liikelaitokset

RAHOITUSLASKELMA (peruskunta)

		TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Varsinainen toiminta ja investoinnit						
Tulorahoitus		7 748 454	3 036 970	4 171 690	3 594 958	3 517 330
Vuosikate	+/-	8 128 670	3 036 970	4 171 690	3 594 958	3 517 330
Satunnaiset erät	-	0	0		0	0
Tulorahoituksen korjauserät		-380 216	0		0	0
Investoinnit		-3 591 907	-6 259 500	-9 165 000	-11 518 300	-10 169 000
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-	-6 289 917	-6 762 000	-10 495 500	-12 737 300	-10 515 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	+	263 000	0	0		
Käyttöomaisuuden myyntitulot	+	2 435 010	502 500	1 330 500	1 219 000	346 000
Varsinainen toiminta ja investoinnit netto		4 156 547	-3 222 530	-4 993 310	-7 923 342	-6 651 670
Rahoitustoiminta						
Antolainauksen muutokset		-55 416	31 700	21 500	21 500	21 500
Antolainasaamisten lisäykset	-	-114 720	0			
Antolainasaamisten vähennykset	+	59 304	31 700	21 500	21 500	21 500
Muut rahoitussaamiset		0				
Lainakannan muutokset		-906 838	2 975 000	4 980 230	7 910 000	6 610 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	-	3 800 000	6 350 000	8 542 230	11 710 000	11 110 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-4 067 556	-3 375 000	-3 562 000	-3 800 000	-4 500 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos		-639 282	0		0	0
Oman pääoman muutokset						
Vaikutus maksuvalmiuteen		3 194 293	-215 830	8 420	8 158	-20 170
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Pitkäaikaisten saamisten muutos		0	205 100	0		
Muut maksuvalmiuden muutokset		-315 674				
Kassavarojen muutos		2 878 619	-10 730	8 420	8 158	-20 170

Valtuustoon nähden sitovat määrärahat ja tuloarviot

Määrärahat

Antolainojen lisäys

Pitkäaikaisten lainojen vähennys

Tuloarviot

Antolainojen vähennys

Pitkäaikaisten lainojen lisäys

RAHOITUSLASKELMA

(sisältää Peruskunnan ja Vesihuoltolaitoksen)

		TP 2009	TA 2010	TA 2011
Varsinainen toiminta ja investoinnit				
Tulorahoitus		7 748 454	4 060 513	5 361 510
Vuosikate	+/-	8 128 670	3 508 950	4 694 460
Satunnaiset erät	-	0	0	0
Tulorahoituksen korjaukset		-380 216	551 563	667 050
Investoinnit		-4 428 513	-8 090 500	-10 250 000
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-	-7 141 829	-9 349 000	-13 490 500
Rahoitusosuudet investointimenoihin	+	278 306	756 000	1 910 000
Käyttöomaisuuden myyntitulot	+	2 435 010	502 500	1 330 500
Varsinainen toiminta ja investoinnit netto		3 319 941	-4 029 987	-4 888 490
Rahoitustoiminta				
Antolainauksen muutokset		-55 416	31 700	21 500
Antolainasaamisten lisäykset	-	-114 720	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	+	59 304	31 700	21 500
Muut rahoitussaamiset		0		
Lainakannan muutokset		-1 986 838	2 735 000	4 740 230
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	-	3 800 000	6 350 000	8 542 230
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-4 582 556	-3 615 000	-3 802 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos		-1 204 282	0	0
Oman pääoman muutokset				
Vaikutus maksuvalmiuteen		1 277 687	-1 263 287	-126 760
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Pitkäaikaisten saamisten muutos		0	205 100	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		584 206	1 000 000	800 000
Kassavarojen muutos		1 861 893	-58 187	673 240

Erittely Vesihuoltolaitos

	TP 2009	TA 2010	TA 2011
Tulorahoitus	1 033 450	1 023 543	1 189 820
Investoinnit	-836 606	-1 831 000	-1 085 000
Varsinainen toiminta ja investoinnit	196 844	-807 457	104 820
Antolainauksen muutokset	0	0	0
Lainakannan muutokset	-1 080 000	-240 000	-240 000
Vaikutus maksuvalmiuteen	-883 156	-1 047 457	-135 180
Muut maksuvalmiuden muutokset	899 880	1 000 000	800 000
Kassavarojen muutos	16 724	-47 457	664 820

Erittely Peruskunta

	TP 2009	TA 2010	TA 2011
Tulorahoitus	6 715 004	3 036 970	4 171 690
Investoinnit	-3 591 907	-6 259 500	-9 165 000
Varsinainen toiminta ja investoinnit	3 123 097	-3 222 530	-4 993 310
Antolainauksen muutokset	-55 416	31 700	21 500
Lainakannan muutokset	-906 838	2 975 000	4 980 230
Vaikutus maksuvalmiuteen	2 160 843	-215 830	8 420
Muut maksuvalmiuden muutokset	-315 674	205 100	0
Kassavarojen muutos	1 845 169	-10 730	8 420

RAHOITUSOSA**TALOUSARVIO 2011**

Talousarvion rahoitusosaan siirretään **tuloslaskelmasta vuosikate ja investointiosasta investointien määrä ja niiden rahoitusosuudet.**

Antolainauksen muutokset

Antolainasaamisten vähennykset sisältävät antolainojen lyhennykset.

Lainakannan muutokset

Uutta pitkäaikaista lainaa otetaan 8,5 milj.euroa. Pitkäaikaisia lainoja lyhennetään 3,6 milj.euroa.

TP-2009

Investointien tulorahoitus % 123,3

Kokonaistarkastelu

RAHOITUSLASKELMA (sisältää Liikelaitokset ja sisäiset erät)

TA 2011		TALOUSARVIO		Kunnan ja liike-laitosten talousarviot
		Hollolan kunta sis. Vesihuoltolait- oksen	Perus- palvelu- keskus	
Toiminnan ja investointien rahavirta				
Toiminnan rahavirta				
		5 361 510	197 400	4 891 860
Vuosikate	+/-	4 694 460	197 400	4 891 860
Tulorahoituksen korjauserät		667 050		
Investointien rahavirta				
		-10 250 000	0	-10 250 000
Investointimenot	-	-13 490 500	0	-13 490 500
Rahoitusosuudet investointimenoihin	+	1 910 000		1 910 000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	+	1 330 500		1 330 500
Toiminnan ja investointien rahavirta				
		-4 888 490	197 400	-5 358 140
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
		21 500	0	21 500
Antolainasaamisten vähennykset	+	21 500		21 500
Lainakannan muutokset				
		4 740 230	0	4 740 230
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+	8 542 230		8 542 230
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	-3 802 000		-3 802 000
Muut maksuvalmiuden muutokset				
	+/-	800 000		800 000
Vaikutus maksuvalmiuteen				
		673 240	197 400	203 590

TALOUSARVION LIITTEET

KONSERNIN TAVOITTEET

VESIHUOLTOLAITOS (taseyksikkö)

PERUSPALVELUKESKUS **OIVA - liikelaitos**

HOLLOLAN ASUNTOTALOT OY

HOLLOLAN PALVELUASUNNOT OY

KUNTAYHTYMIEN **MAKSUOSUUDET**

Hollola-konsernin omistajapoliittiset tavoitteet 2011 - 2013

- Omaisuutta tulee hoitaa siten, että omaisuuden arvo turvataan ja sen kasvua edistetään (erityisesti kiinteistöomaisuus)
- Keskeisiä toiminnan ja talouden sekä kiinteistöjen riskejä tulee ennakoida ja hallita suunnitelmallisesti
- Taloudenhoidon ja taloussuunnittelun tulee olla pitkäjänteistä ja perustua tulorahoituksen ja menojen tasapainoon
- Toiminnan tuottavuutta (kehittämistä) ja vaikuttavuutta tulee kehittää ja seurata
- Toimialan laajuudesta riippuen tulee tehdä perusstrategia ja ennakoida tulevaisuuden haasteita sekä ottaa kantaa keskeisiin keinoihin tulevaisuuden haasteiden ratkaisemisen osalta

Hollolan kunta
Vesihuoltolaitos

TULOSLASKELMA 2011

	TA2009 €	TP2009 €	TA2010 €	TA2011 €
Vesimaksut	1 045 000	1 073 378	1 026 640	1 108 000
Jätevesimaksut	1 650 000	1 644 856	1 657 340	1 763 000
Perusmaksut	377 000	401 963	425 830	426 000
Myyntitulot kuntayhtymiltä				
Muut myyntitulot (sisäiset)				
Muut myyntitulot (ulkoiset)	60 000	3 615	47 300	50 000
Liikevaihto	3 132 000	3 176 191	3 157 110	3 347 000
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)				
Valmistus omaan käyttöön				
Liiketoiminnan muut tuotot				
Vuokratuotot				
Muut tuotot		52 379		
Tuet ja avustukset kunnalta				
Materiaalit ja palvelut	-1 450 000	-1 657 674	-1 651 660	-1 713 950
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-237	-50	-50
Ostot tilikauden aikana				
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)				
Palvelujen ostot	-1 450 000	-1 657 437	-1 651 610	-1 713 900
Henkilöstökulut	-95 140	-93 407	-100 670	-105 590
Palkat ja palkkiot	-48 400	-42 841	-51 110	-43 820
Henkilösivukulut	-46 740	-50 566	-49 560	-61 770
Eläkekulut	-45 030	-47 956	-46 580	-52 180
Muut henkilösivukulut	-1 710	-2 610	-2 980	-9 590
Poistot ja arvonalennukset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-844 750	-901 609	-927 020	-999 790
Liiketoiminnan muut kulut	-25 440	-7 445	-5 780	-4 900
Vuokramenot	-3 230	-4 129	-3 780	-2 900
Muut kulut	-22 210	-3 316	-2 000	-2 000
Liikeylijäämä (-alijäämä)	716 670	516 056	471 980	522 770
Rahoitustuotot ja -kulut	-497 840	-384 214	-375 457	-332 740
Korkotuotot		1 068		
Rahoitusavustus kunnalta				
Muut rahoitustuotot		164		
Kunnalle maksetut korkokulut	-85 500	-29 371	-5 000	0
Muille maksetut korkokulut	-109 600	-53 327	-67 717	-30 000
Korvaus peruspääomasta	-302 740	-302 740	-302 740	-302 740
Muut rahoituskulut		-8		
Ylijäämä(alijäämä)ennen satunnaiserä	218 830	131 842	96 523	190 030
Satunnaiset tuotot ja kulut:				
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset kulut				
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	218 830	131 842	96 523	190 030
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		5 898		
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	218 830	137 740	96 523	190 030

HOLLOLAN KUNTA
Vesihuoltolaitos

RAHOITUSLASKELMA 2011

	TA 2008 €	TP 2008 €	TP 2009 €	TA 2010 €	TA 2011 €
Toiminnan rahavirta					
Tulorahoitus	827 534	840 852	1 033 450	1 023 543	1 189 820
Liikeliijäämä (-alijäämä)	471 874	499 362	516 056	471 980	522 770
Poistot ja arvonalennukset	775 000	792 844	901 609	927 020	999 790
Rahoitustuotot ja -kulut	-419 340	-451 353	-384 215	-375 457	-332 740
Muut rahoituksen korjaukset	0	0	0	0	0
Investointien rahavirta	-1 744 000	-2 213 312	-836 606	-1 831 000	-1 085 000
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-1 909 000	-2 593 376	-851 912	-2 587 000	-2 995 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	165 000	380 065	15 306	756 000	1 910 000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-916 466	-1 372 460	196 844	-807 457	104 820
Rahoituksen rahavirta					
Lainakannan muutokset	-130 000	895 000	-1 080 000	-240 000	-240 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	160 000	0	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle	0	0	0	0	0
Pitkäaikaisen lainojen vähennys muilta	-290 000	-290 000	-515 000	-240 000	-240 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta	0	1 185 000	-565 000	0	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 050 000	49 735	899 880	1 000 000	800 000
Vaihto-omaisuuden muutos		0	0		
Saamisten muutos kunnalta		50 950	0		
Saamisten muutos muilta		-425 547	366 497		
Korottomien velkojen muutos kunnalta		45 425	-13 635		
Korottomien velkojen muutos muilta	1 050 000	378 907	547 019	1 000 000	800 000
Rahoituksen rahavirta	920 000	944 735	-180 120	760 000	560 000
Vaikutus maksuvalmiuteen	3 534	-427 724	16 724	-47 457	664 820

HOLLOLAN VESIHUOLTOLAITOKSEN RAKENTAMISOHJELMA 2011 - 2017

HANKE NIMI YHDISTELMÄ Erittely on ohjeellinen	Ohjelma kauden kust.arvio 1000 € ilman ALV								Rakennuskohteen ulkopuolinen rahoitus 1000 €	
		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Valtion avustus	EU:n osuus
<u>Menot:</u>										
Suunnittelu ja tutkimukset yhteensä	450	100	100	50	50	50	50	50		
Verkosto alueittain:										
Salpakangas, eteläinen										
Vanhatalon alueen vesihuolto	140	70	70							
Salpakangas, pohjoinen										
Salpakankaan teollisuusalueen hulevesiverkosto	800		800							
Salpakangas, läntinen										
Krouvinniityn II vaiheen vesihuolto	150	75	75							
Kukonkoivun pientaloalueen vesihuolto	300		100	100						
Soramäki autopurkaamon alue	100		100							
Kukonkoivun teollisuusalue	400			100	100	100	100			
Vesikansa (Kalliola, Kukkila, Paimela, Heinlammi)										
Paimelan vedenottamo	700		700							
Ilmotuntie	300						150	150		
Rajaharjun laajennusalue (Rätikkö)	150	150								
Sorvasen alueen vesihuolto	500				200	100	100	100		
Pitkäsilantien jatke	150				150					
Tommolantien vesihuolto	150	150								
Turjantien vesihuolto	50	50								
Paimelanraiti-Myllytien vesihuolto	120	120								
Tynnyrimäen vesihuolto	100			100						
Lahti Heinola vesihuoltoverkosto	650	50	600						280	
Heinlamin alue jakeluverkosto	800				200	200	200	200		
Kirkonseutu (kirkonseutu - Pyhäniemi)										
Knuuttilan alueen runkolinja	550				200	200	150			
Paakkunaisen alueen vesihuolto	110	110								
Siikaniemen alueen vesihuolto	180	180								30
Muut alueet										
<u>Tikkakallio-Nostava</u>										
Uusien kaava-alueiden vesihuolto	750			150	150	150	150	150		
Hakosillan alueen viemäröinti	400	100	100	100	100					
Herrala										
Uusien kaava-alueiden vesihuolto	200		100	100						
Siirtoviemäri ja -vesijohto	1 540	1 540							1 040	790
<u>Miekkio</u>										
Toiminta-alueen jakeluverkosto	600					200	200	200		
Verkostojen korjaukset (vanhat verkostot)										
Soramäen pohjoisosan vesihuolto	300			100	100	100				
Salpakangas eteläinen osa	300			100	100	100				
Yhteiset hankkeet										
Heinlamin alueen jakeluverkosto	600					200	200	200		
EU-hankkeet (Stormwater)										
Stormwater 2, tukiosuus 50 %										
Tiiriskankaantien hulevesiverkosto	200	100	100							100
Jälkiliittymät										
	400	100	50	50	50	50	50	50		
Verkosto yhteensä	11 690	2 795	2 795	900	1 450	1 400	1 300	1 050	1 320	920
Laitokset:										
Säätö- ja valvontalaitteiden saneeraus	300	100	50	50	50	50				
Laitokset yhteensä	300	100	50	50	50	50	0	0	0	0
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	12 440	2 995	2 945	1 000	1 550	1 500	1 350	1 100	1 320	920
Tulot										
Liittymismaksut	5 600	800	800	800	800	800	800	800		
Herralan siirtoviemäri ja -vesijohto	1 830	1 830								
Stormwater 2, tukiosuus 50 %	100	50	50							
Salpakankaan teollisuusalueen hulevesiverkosto	160		160							
Siikaniemen alueen vesihuolto	30	30								
TULOT YHTEENSÄ	7 720	2 710	1 010	800	800	800	800	800	1 320	920
NETTOMENOT YHTEENSÄ	4 720	285	1 935	200	750	700	550	300		

TALOUSSUUNNITELMA

PERUSPALVELUKESKUS OIVA -LIIKELAITOS

Vastuuhenkilö: peruspalvelukeskuksen johtaja Eeva Halme

TEHTÄVÄN KUVAUS:

Peruspalvelukeskus Oiva -liikelaitos vastaa läntisen peursturvapiirin kuntien Asikkalan, Hollolan, Hämeenkosken, Kärkölan ja Padasjoen sosiaali- ja perusterveydenhuollon palvelujen tuottamisesta taloudellisesti, tarkoituksenmukaisesti niinkuin järjestämissuunnitelmaan pohjautuvassa palvelusopimuksessa on määritetty.

PALVELUJEN KEHITTÄMISEEN VAIKUTTAVAT TEKIJÄT:

Taloudellinen tilanne, väestön ikääntyminen, sairastavuuden lisääntyminen sekä pätevänhenkilöstön saatavuuden vaikeutuminen luovat tarvetta kehittää vastaanottopalveluiden, vuodeosastojen sekä koti- ja asumispalveluidenkin toimintaa avopainotteisuuden suuntaan. Lainsäädännölliset muutokset, palvelujen saatavuuden määräajat sekä kunnille asetetut uudet velvoitteet edellyttävät talouden tasapainottamiseksi kokonaistaloudellisesti uudenlaisia palvelurakenteita ja toimintamalleja.

Tärkeät menestystekijät	Arviointitapa	Tavoitetaso 2011
Vaikuttavuus Asiakastyytyväisyys	Asiakastyytyväisyyden mittaaminen, asiakas ja tilaajapalautteet, potilas- ja sosiaaliasiamiehen raportointi. Kohdennettu asiakaspalautekysely palveluiden käyttäjille. Valtakunnallisten kyselyiden hyödyntäminen esim. Arttu.	Asiakastyytyväisyys (kuntalaiset ja kunnat) ei heikkene, keskiarvo >3,5 (asteikko 1-5). Asiakaspalautteiden järjestelmällinen seuranta, tehtyjen toimenpiteiden kirjaaminen ja raportointi asiakaspalautejärjestelmän mukaisesti. Toimenpiteisiin johtaneiden muistutusten ja potilasasiamiehelle tulevat yhteydenotot eivät nouse.
Palveluiden saatavuus	Järjestämissuunnitelman mukaisten tavoitteiden toteutuminen, lakisääteiset aikarajat ja hoitotakuu.	Lakisääteisten määräaikojen toteutuminen 100 %, palvelut lakisääteisellä tasolla.
Palveluiden toimivuus ja taloudellisuus.	Toimintojen kokonaisarviointi, palveluiden oikea-aikaisuus, oikea taso. Seudullisesti sovittujen mittareiden käyttö.	Tasapainoinen toiminta, vaikuttavuutta arvioidaan olemassa olevien mittareiden mukaisesti. Sekä terveys- että sosiaalipalveluissa perustason toiminta on tehokasta ja painopiste siirtyy ennaltaehkäisevään toimintaan korjaavan sijaan. Laitoshoidon määrä vähenee. Mittaristo valmistumassa syksyn 2010 aikana.
Henkilöstö Kannustava henkilöstö ja innovaatiopolitiikka.	Henkilöstön vaihtuvuuden, sairastavuuden, ennenaikaisen eläköitymisen seuranta, henkilöstökyselyt ja henkilöstökertomus. Kehitysaihioiden ja tehtyjen toiminta muutosten arviointi.	Henkilöstön vaihtuvuus jää alle 5 %, sairauspoissaolot vähenevät 5 % sekä työtyytyväisyyden lisääntyminen (kyselyjen ka > 4 kautta linjan). Määräaikaisten työsuhteiden määrä vähenee < 20 %.
Osaava, toimintoja kehittävä henkilöstö.	Henkilöstön täydennyskoulutusvelvoitteiden täyttyminen, henkilöstön ajankäyttö. Uusien toimintatapojen käyttöön otto.	Kehityskeskustelut, koulutussuunnitelmat ja niiden toteutuksen seuranta. Työnkierron ja sisäisten siirtymien lisääntyminen. Henkilöstölähtöisten toimintatapojen kehittäminen, kirjaaminen sekä palkitseminen. Uusia kehitysaihoita >10 / kk.

Henkilöstön saatavuus, työnantajaimago	Rekrytointien arviointi.	Avoimet työsuhteet / virat saadaan täytettyä 100 % , (täyttölupamenettely). Ostopalveluhenkilöstön käyttö puoliintuu.
Henkilöstöresurssit.	Henkilöstön määrä suhteessa tarpeeseen ja asetuksiin.	Henkilöstöresurssit oikein kohdennettu ja asetus / suositusten mukaiset.
Prosessit		
Sujuvat asias- ja yhteistyöprosessit.	Palveluiden oikea-aikaisuus ja oikea hoidon porrastus.	Alueellisesti sovittujen palveluprosessien jalkauttaminen, edelleen kehittäminen. Hoidon taso ja saatavuus toteutuu yhteisten linjausten mukaisesti.
	Prosessien arviointi sovittujen mittareiden mukaisesti.	Oivalaisten toimintamallien, raportoinnin kehittäminen edelleen. Yhtenäisten asiakas- ja potilashallintajärjestelmän täyspainoinen hyödyntäminen ja kehittäminen. Sähköisten palveluiden kehittyminen. Valmius eReseptin käyttöönottoon ja kansalliseen arkistoon toteutuu.
Talous		
Taloudellisen aseman vahvistaminen.	Tasapainoinen toiminta- ja taloussuunnitelma.	Talouden toteuma kuntien tilauksen / sopimuksen mukaisena ja erikseen sovittavien palvelutason muutosten kanssa.
Kumppanuuteen liittyvät	Sopimusyhteistyö.	Kilpailutusyhteistyö alueen muiden toimijoiden kanssa.
Kustannustietoisuus.	Omien toimintojen kustannustehokkuus, kustannusvertailu.	Markkinaehtoiset hinnat, toimintojen kotiuttaminen kokonaistaloudellisin perustein
Tuottavuus.	Valtakunnallisten ja Päijät-Hämeessä sovittujen mittareiden mukaisesti.	Tuottavuusmittareiden tavoitteiden toteutuminen, esim. kotihoidon hoivaan ja hoitoon käytetty työaika 70 % Tuottavuustavoite 2 %.

TOIMINNAN LINJAUKSET JA MUUTOKSET 2011

- Oivan liiketoimintasuunnitelman päivittäminen, ottaen huomioon alueen kuntien uudet strategiat sekä mahdolliset kuntarakenneissa tapahtuvat muutokset.
- Oivan toimintojen kehittäminen kuntien kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti sekä yhteistyössä Päijät-Hämeen muiden peruspalvelutuottajien, erikoissairaanhoidon, viranomaisten (palo ja poliisi) ja kuntien eri hallintokuntien kanssa.
- Toimintojen kehittäminen edelleen hyödyntäen yhtenäistä asiakas- ja potilashallintajärjestelmää. Osallistuminen seudulliseen yhteistyöhön KanTa-arkiston ja eReseptin käyttöönotossa valtakunnallisten linjausten mukaisesti.
- Toimintarakenteiden muuttamista avopainotteiseen suuntaan, laitoshoidon vähentäminen suunnitelmallisesti yhteistyössä kuntien kanssa. Vuodeosastopalveluiden profiloinnin loppuun vieni.
- Moniammatillisen yhteistyön kehittäminen, osallistuminen sopimuksen mukaisiin hankkeisiin: Toimiva terveyskeskus, POTKU, Ankkuri, päihdetyön ehkäisevän työn seutukoordinaattori, maakunnallinen geriatria / dementiaikeskus, päivystyskeskus, Seitti, Rytmii.
- Oman sijaishuollon yksikön käyttöönotto suunnitelmien mukaisesti.
- Yhteistyössä Päijät-Hämeen muiden toimijoiden kanssa kehitetään kehitysvammaisten asumis-, työ- ja päivätoimintaa.
- Oppilashuollon kehittäminen yhdessä alueen sivistystoimien kanssa.
- Henkilöstön kehittäminen henkilöstösuunnitelman mukaisesti sekä osallistumalla Hollolan kunnan kolmivuotiseen työhyvinvointihankkeeseen.

Peruspalvelukeskus Oiva -liikelaitos
TALOUSARVIOTULOSLASKELMA 2011

	TP 2009	TA 2010	TA 2011	Muutos-%
Liikevaihto	72.429.241	70.734.520	73.487.360	3,9
Liiketoiminnan myyntituotot	43.971	5.000	13.500	170,0
Myyntituotot valtiolta	582.056	496.200	344.700	-30,5
Myyntituotot kunnilta	34.105.813	33.965.300	35.255.700	3,8
Myyntituotot kuntayhtymiltä	91.369	33.100	57.800	74,6
Muut suoritteiden	29.353.205	28.420.870	29.280.780	3,0
Terveystuotosten maksut	3.135.355	3.028.150	3.432.000	13,3
Sosiaalitoimen maksut	5.117.471	4.785.900	5.102.880	6,6
Liiketoiminnan muut tuotot	1.542.925	2.713.300	3.066.070	13,0
Vuokratuotot	822.362	878.950	1.060.270	20,6
Muut tuotot	720.563	1.834.350	2.005.800	9,3
Materiaalit ja palvelut	-27.629.781	-26.437.522	-25.836.015	-2,3
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2.881.626	-2.785.898	-2.887.880	3,7
Palvelujen ostot	-24.748.155	-23.651.624	-22.948.135	-3,0
Henkilöstökulut	-34.313.233	-35.086.811	-37.797.944	7,7
Palkat ja palkkiot	-28.320.866	-28.947.037	-31.009.028	7,1
Henkilösivukulut	501.468	396.500	432.100	9,0
Eläkekulut	-4.698.417	-4.822.415	-5.288.125	9,7
Muut henkilösivukulut	-1.795.417	-1.713.859	-1.932.891	12,8
Poistot ja arvonalentumiset	-137.510	-148.000	-197.400	33,4
Liiketoiminnan muut kulut	-11.630.622	-11.781.487	-12.706.571	7,9
Vuokramenot	-5.034.964	-5.290.727	-5.766.121	9,0
Muut kulut	-6.595.659	-6.490.760	-6.940.450	6,9
Liikelylijäämä (-alijäämä)	261.020	-6.000	15.500	-358,3
Rahoitustuotot ja -kulut	38.980	6.000	-15.500	-358,3
Korkotuotot	34.179	5.000	5.000	0,0
Muut rahoitustuotot	5.878	3.000	6.000	100,0
Muille maksetut korkokulut	-42	0	-25.000	0,0
Muut rahoituskulut	-1.035	-2.000	-1.500	-25,0
Ylijäämä (alij.) ennen satunn.	300.000	0	0	0

Kuntien palvelusopimuksessa hyväksytyt maksuosuudet vuonna 2011			
Asikkala	15 500 000		
Hollola	28 400 000		
Hämeenkoski	3 700 000		
Kärkölä	8 200 000		
Padasjoki	7 330 000		
Yhteensä	63 130 000		

RAHOITUSLASKELMA 2011

Peruspalvelukeskus Oiva -liikelaitos

	Talousarvio € 2011
Liikelaitoksen varsinainen toiminta ja investoinnit	
Tulorahoitus	0
Liikeliijäämä (-alijäämä)	15.500
Poistot ja arvonalennukset	0
Rahoitustuotot ja -kulut	-15.000
Satunnaiset erät	0
Muut rahoituksen korjauserät	
Investoinnit	0
Käyttöomaisuusinvestoinnit	0
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0
Käyttöomaisuuden myyntitulot	0
Varsinainen toiminta ja investoinnit, netto	0
Rahoitustoiminta	
Lainakannan muutokset	0
Kunnalta saatujen pitkäaikaisten lainojen lisäys	
Muilta saatujen pitkäaikaisten lainojen lisäys	0
Kunnalta saatujen pitkäaikaisten lainojen vähennys	
Muilta saatujen pitkäaikaisten lainojen vähennys	0
Kunnalta saatujen lyhytaikaisten lainojen muutos	0
Muilta saatujen lyhytaikaisten lainojen muutos	
Oman pääoman muutokset	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0
Rahoitustoiminnan nettokassavirta	0
Vaikutus maksuvalmiuteen	0

Hollolan Asuntotalot Oy

Hollolan Palveluasunnot Oy

HOLLOLAN ASUNTOTALOT OY (osakeyhtiö)

	TP 2009	TA 2010	TA 2011
TOIMINTA TULOT	2 965 668	2 871 874	2 967 877
Muutos		-3,2 %	3,3 %
TOIMINTAMENOT	-2 348 186	-1 785 000	-1 824 400
Muutos		-24,0 %	2,2 %
TOIMINTAKATE (NETTO)	617 482	1 086 874	1 143 477
Muutos		76,0 %	5,2 %
Suunnitelmapoistot MENOT	520 172	814 400	874 474,18
Voitto/Tappio ennen tilinpäätös siirtoja ja veroja	97 310	272 474	269 003

TAVOITTEET 2011-2013

TOIMINTA-AJATUS

Vuokra-asuntotarpeen tyydyttämiseksi omistaa ja ylläpitää Hollolassa rakennuksia ja kiinteistöjä sekä omistaa kiinteistöjen hallintaan oikeuttavia osakkeita sekä vuokrata omistamiaan huoneistoja omakustannuseriaatteella.

TULOSTAVOITTEET

Asuntojen vuokraus omakustannuseriaatteella siten, että huoneistojen käyttöaste säilyy korkeana ja laatu sekä vuokrataso kilpailukykyisenä.

Vuonna 2011

Uudiskohteita tai laajoja peruskorjauksia ei toteuteta, mutta välttämättömiin taloteknisiin korjauksiin varaudutaan. Lisäksi selvitetään yhdessä kunnan kanssa kunnan omistamien asuinhuoneistojen vuokraustoiminnan tarkoituksenmukainen järjestäminen erillisten asunto-osakkeiden omistus siihen sisällyttäen ja toteutetaan omistajan päättämät sekä yhteisesti sovitut toimenpiteet (mm. teetettävässä toiminnallisessa ja taloudellisessa kokonaisriskiarviossa esiin nostettavat asiat).

HOLLOLAN PALVELUASUNNOT OY (osakeyhtiö)

TAVOITTEET 2011-2013

TOIMINTA-AJATUS

Hollolan kunnanvaltuusto päätti 10.11.2008, että sosiaalisen ja palveluasumisen käytössä olevat vuokra-asunnot ja kiinteistöt keskitetään hallinnollisesti samaan yhtiöön. Kiinteistö Oy Hollolan Palveluasuntojen nimi muutettiin Hollolan Palveluasunnot Oy:ksi.

Järjestely yksinkertaisti asuntojen hallintaa ja varmisti kustannusten tasaisemman jakaantumisen.

TULOSTAVOITTEET

Asuntojen vuokraus omakustannuseriaatteella siten, että huoneistojen käyttöaste säilyy korkeana ja laatu sekä vuokrataso kilpailukykyisenä.

Tehostetun palveluasumisen tarpeen tyydyttämiseksi aloitetaan tarkoitukseen sopivan tilan hankesuunnittelu (kokonaistarpeet, rahoitusmahdollisuudet sekä aikataulut). Samassa yhteydessä teetetään kiinteistöjen kuntoarviot.

Kuntayhtymien maksuosuudet

KUNTAYHTYMÄT JA PERUSPALVELUKESKUS OIVA

Käyttotalousmenot euroa	TA 2010	TA 2011	muutos euroa	%
Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveysyhtymä (P-H sairaanhoitopiirin ky) (sis.myös ympäristöterveydenhuollon)	19 872 000	20 440 000	568 000	2,9
Peruspalvelukeskus Oiva *) Perustoimeentulotuen valtionosuus, jonka kunta saa tulona ja se maksetaan edelleen ppk Oivalle	28 345 000 790 000	29 200 000 750 000	855 000	3,0
Varaus sosiaali- ja terveystalvet (erityisvelvoitteet/yllättävät menot)		700 000		
P-H liitto	196 400	199 900	3 500	1,8
Yhteensä	49 203 400	51 289 900	2 086 500	4,2

SUUNNITELMAKAUDEN LIITTEET

RAKENTAMISOHJELMA 2010 - 2014

- * Kiinteistöt**
- * Kuntatekniikka**

ASUNTO-OHJELMA 2010 - 2012

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

KIINTEISTÖJEN RAKENTAMISOHJELMA 2011-2015

KIINTEISTÖJEN RAKENTAMISOHJELMA 2011-2015

HANKE NIMI YHDISTELMÄ						Valtion osuus (1000 euroa)
	2011	2012	2013	2014	2015	
Hankekohtaiset (yli 841 000 euroa)						
- Sivistystoimi	4 775	7 600	6 320	6 420	1 600	0
- Sosiaalitoimi	50	0	0	0	0	0
- Liikuntatoimi	0	0	0	0	0	0
Hankekohtaiset yhteensä	4 825	7 600	6 320	6 420	1 600	0
Peruskorjaukset ja täydennykset yhteensä	1 716	852	412	510	342	0
TALONRAKENNUS YHTEENSÄ	6 541	8 452	6 732	6 930	1 942	
Tulot	1 000	880	0	0	1 200	0
Nettomenot	5 541	7 572	6 732	6 930	742	

Kustannusarviot ovat Haahtelan hintaindeksin tasossa 74.

Kustannusarviot ovat verottomia.

Kohteen kokonaiskustannusarvio muodostuu suunnittelukaudelle ajoittuneista ja mahdollisesti ennen suunnittelukautta olevista kustannuksista.

Tavoitteena on hyväksyttävä laatu- ja kustannustaso. Tulos arvioidaan kohdekohtaisesti, vertailuperusteena käytetään vastaavaa valtakunnallista ja alueellista tuotantoa.

Muut kuin hankesuunnitelmiin perustuvat luvut ovat rahoitusvarauksia.

Hankkeiden numerointi on kiinteistönumeroinnin mukaan.

KIINTEISTÖJEN HANKEKOHTAINEN RAKENTAMISOHJELMA (yli 841 000 euroa maksavat)

No	HANKE NIMI YHDISTELMÄ	Kokonais- kustannus- arvio (1000 euroa)						Valtion- osuus (1000 euroa)
			2011	2012	2013	2014	2015	
	SIVISTYSTOIMI							
124	Hälvälän koulu - peruskorjaus vaihe 2	100 100						100
162	Kalliolan koulu - Salpakankaan koulun tilaelementtikoulun siirto Kalliolaan (5 opetusryhmää) - Liikennejärjestelyt - päiväkotit (3 ryhmää) - Kiinteistön korjauksia	1 450 200 100 1 000 150				200 1 000		
168	Salpakankaan koulu - keittiö, ruokasali, hallintotilat - alakoulun uudisrakennus ja laajennus - liikuntasali, oheistilat ja luokkatiloja - päiväkotit ja alakoulutiloja - yläkoulun luokkatilat	23 800 4 200 7 700 5 200 3 700 3 000	4 200 200	7 500 100	2 500 1 800	2 600 1 900 1 500	1 500	1 000 880 1 200
180	Yläaste - Yläasteen auditorion näyttämölaitteet - uusi keittiö - pihat	1 365 35 1 240 90	35 90		820	420		
	Yhteensä	26 715	4 775	7 600	6 320	6 420	1 600	3 080

KIINTEISTÖJEN HANKEKOHTAINEN RAKENTAMISOHJELMA (yli 841 000 euroa maksavat)

No	HANKE NIMI YHDISTELMÄ	Kokonais- kustannus- arvio (1000 euroa)						Valtion- osuus (1000 euroa)
			2011	2012	2013	2014	2015	
	SOSIAALITOIMI							
	Tehostettu palveluasuminen	50						
	Hankesuunnittelu	50	50					
	Yhteensä	50	50					

KIINTEISTÖJEN HANKEKOHTAINEN RAKENTAMISOHJELMA (alle 841 000 euroa maksavat)

No	HANKE NIMI YHDISTELMÄ	Kokonais- kustannus- arvio (1000 euroa)						Valtion osuus (1000 euroa)
			2011	2012	2013	2014	2015	
	SIVISTYSTOIMI							
111	Hiekkalinnan päiväkoti - käyttövesiputket	100 100	100					
120	Kalliolan päiväkoti - leikkivälineet	70 70			70			
122	Päiväkoti Viirikukko - piha-alueen perusparannus - huopakatteen uusinta	185 160 25	160 25					
165	Nostavan koulu - asuintilojen muutos päivähoitotiloiksi - leikkivälineitä päivähdolle	209 189 20	189 20					
166	Paimelan koulu -nuorisotoimen vaatimat muutokset	90 90	90					
167	Pyhäniemen koulu - paikoitusalueen päällystäminen	42 42	42					
169	Uskilan koulu - vanhan laajennuksen purku-maisemointi	150 150	150					
171	Tiilikankaan koulu - ilmanvaihdon parantaminen - akustointilevyjen vaihtaminen	60 30 30	30 30					
179	Kankaan koulu - piha- ja leikkialueiden viimeistely - uusi tieyhteys	60 60 0	60 0					
180	Yläaste - rakenteellisia korjauksia	45 45	45					
	Yhteensä	1 011	941	0	70	0	0	0

KIINTEISTÖJEN HANKEKOHTAINEN RAKENTAMISOHJELMA (alle 841 000 euroa maksavat)

No	HANKE NIMI YHDISTELMÄ	Kokonais- kustannus- arvio (1000 euroa)						Valtion osuus (1000 euroa)
			2011	2012	2013	2014	2015	
	SOSIAALITOIMI							
189	Salpakankaan terveysasema - patteriverkoston säätö - sisäisiä muutoksia - sähköistys	173 68 45 60	68 45 60					
130	Pyhäniemen vanhainkoti - tehostettu asumispalvelu, ulkopuolen rappaus ja viimeistely - vanhusten ulkoilupiha ja luiska- yhteys pihalle	140 60 80	60 80					
	Yhteensä	313	313	0	0	0	0	0

KIINTEISTÖJEN HANKEKOHTAINEN RAKENTAMISOHJELMA (alle 841 000 euroa maksavat)

No	HANKE NIMI YHDISTELMÄ	Kokonais- kustannus- arvio (1000 euroa)						Valtion osuus (1000 euroa)
			2011	2012	2013	2014	2015	
	LIIKUNTATOIMI							
193	Liikuntahalli - välttämättömät korjaukset - peruskorjaus+varastotilat n. 2,3 milj. €	200 200		200				
194	Uimahalli - laittipinnoitteet - nuorisotilan toiminnalliset muutokset -huoltoväylien viimeistely	50 30 0 20	30 0 20					
	Yhteensä	250	50	200	0	0	0	0

No	HANKE NIMI YHDISTELMÄ	Kokonais- kustannus- arvio (1000 euroa)						Valtion osuus (1000 euroa)
			2011	2012	2013	2014	2015	
102	MUUT Kunnanvirasto - ikkunaliitosten korjaus ja tiivistys - puuikkunoiden uusinta - metalli-ikkunoiden kunnostus - julkisivujen kuorielementtien uusiminen, eteläsivu - perusparannus - sisäpihan kunnostus? - käyttövesiputket kellarikerros	428 230 168 30	30	80 230		168		valmis 2016?
256	Messilän leirintäalueen huoltorakennus - sosiaaliilat	40 40	40					
	Rakennusten kuntoarviot ja kuntotutkimukset - rakennusten kuntoarviot ja -tutkimukset	210 210	42	42	42	42	42	
	Sisäilmaongelmien korjaukset - sisäilmaan liittyvät kuntotutkimukset - sisäilmakorjaukset	800 300 500	60 100	60 100	60 100	60 100	60 100	
	Kiinteistövalvonta-, hälytys- ja atk-järjestelmien laajennus - murtohälytys-, videovalvonta-, kulunvalvonta-, sähkölukitus ym. - atk-verkon laajennus	200 145 55	29 11	29 11	29 11	29 11	29 11	
	Piha-alueet kohdentamaton - turvallisuuden parantaminen	100 100	20	20	20	20	20	
	Kiinteistöjen suunnittelu - tulevien vuosien muut hankkeet, pienet kohteet	400 400	80	80	80	80	80	
	Yhteensä	2 178	412	652	342	510	342	0
	Peruskorjaukset ja täydennykset yhteensä	3 832	1 716	852	412	510	342	0

**KUNTATEKNIIKAN
RAKENTAMISOHJELMA
2011-2015**

KUNTATEKNIIKAN RAKENTAMISOHJELMA 2011-2015

HANKE YHDISTELMÄ	Kokonais- kustannus- arvio 1000 e ilman ALV	MÄÄRÄRAHOJEN KÄYTTÖ					Rakennuskohteen ulkopuolinen rahoitus 1000 e	
		2011	2012	2013	2014	2015	Valtion osuus	EU:n osuus
	2011-2015							
LIIKENNEALUEET	10 326	2 558	2 726	2 434	1 923	685	0	0
MUUT YLEISET ALUEET	900	224	249	169	129	129	0	0
KUNTATEKNIikka YHTEENSÄ	11 226	2 782	2 975	2 603	2 052	814		
Tulot	448	80	89	96	90	93		
Nettomenot	10 778	2 702	2 886	2 507	1 962	721		

KUNTATEKNIIKAN RAKENTAMISOHJELMA 2011-2015

HANKE YHDISTELMÄ	Kokonais- kustannus- arvio 1000 e ilman ALV	MÄÄRÄRAHOJEN KÄYTTÖ					Rakennuskohteen ulkopuolinen rahoitus 1000 e	
		2011	2012	2013	2014	2015	Valtion osuus	EU:n osuus
LIIKENNEALUEET	2011-2015							
Kuntatekninen suunnittelu yhteensä	200	40	40	40	40	40		
Kadut, tiet ja sillat alueittain								
Salpakangas, eteläinen	2 235	730	635	420	450	0		
Salpakangas, pohjoinen	340	50	140	150	0	0		
Salpakangas, läntinen	1 370	490	350	280	250	0		
Vesikansa	2 015	395	660	360	400	200		
<u>Muut asemakaava-alueet ja taajamat:</u>								
Herrala	425	0	175	250	0	0		
Kirkonseutu-Pyhäniemi	240	170	45	25	0	0		
Hakosilta-Nostava	300	0	0	200	100	0		
Miekkio	450	0	0	150	150	150		
Erilliset liikenneturvallisuuskohteet	730	230	200	150	150	0		
Korvausinvestoinnit (pääll. uusiminen)	365	68	105	94	98	0		
Kohdentamattomat varaukset	700	140	140	140	140	140		
Kadut, tiet ja sillat alueittain yhteensä	9 170	2 273	2 450	2 219	1 738	490	0	0
Valaistus yhteensä	956	245	236	175	145	155		
LIIKENNEALUEET YHTEENSA	10 326	2 558	2 726	2 434	1 923	685	0	0
Tulot	448	80	89	96	90	93		
Nettomenot	9 878	2 478	2 637	2 338	1 833	592		

HANKE YHDISTELMÄ	Kokonais- kustannus- arvio 1000 e ilman ALV	MÄÄRÄRAHOJEN KÄYTTÖ					Rakennuskohteen ulkopuolinen rahoitus (1000 e)	
		2011	2012	2013	2014	2015	Valtion osuus	EU:n osuus
MUUT YLEISET ALUEET	2011-2015							
Puistot, aukiot ja leikkipaikat	265	45	55	55	55	55		
	0	0	0	0	0	0	0	0
	265	45	55	55	55	55		
	340	120	120	40	30	30		
	190	14	44	44	44	44		
	530	134	164	84	74	74		
	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettomenot	530	134	164	84	74	74		
Maankaatopaikat ja maa-aineksenottoal.	20	20	0	0	0	0		
Muut investoinnit	85	25	30	30	0	0		
Tulot (valtion osuudet)	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettomenot	105	45	30	30	0	0		
MUUT YLEISET ALUEET YHTEENSÄ	900	224	249	169	129	129		
TULOT YHTEENSÄ	0	0	0	0	0	0	0	0
NETTOMENOT YHTEENSÄ	900	224	249	169	129	129		

KUNTATEKNIIKAN RAKENTAMISOHJELMA
KATUJEN RAKENTAMINEN

Kohde e/v Alue e/v

2011-2015 Kuntatekninen suunnittelu	40 000
--	--------

SALPAKANGAS ETELÄINEN

Kartano

2011	330 000
-------------	---------

Kartano, Ojatie ja Palstatie pohjaus (hulevesiverkosto)	120 000
Kartano, Viljatie pohjaus (hulevesiverkosto)	210 000

2012	285 000
-------------	---------

Kartano, Ojatie ja Palstatie päällystys ja viimeistely	25 000
Kartano, Viljatie päällystys ja viimeistely	35 000
Kunnantien pohjaus ja päällystys (peruskorjaus) 1. vaihe Ali-Kartanoon	100 000
Notkolantien loppuosan peruskorjaus (hulevesiverkosto)	100 000
Liinuminkadun päällystys ja viimeistely	25 000

2013	270 000
-------------	---------

Notkolantien loppuosan päällystys ja viimeistely	20 000
Uuden asuntoalueen katujen pohjaamisvaraus/Kartanon itäalue	250 000

2014	300 000
-------------	---------

Kartanon alueen katujen peruskorjausvaraus	100 000
Uuden asuntoalueen katujen pohjaamisvaraus	200 000

2015	0
-------------	---

Vanhatalo

2011	400 000
-------------	---------

Vanhatalonrinteen alueen katujen pohjaaminen, 2. vaihe (vesihuolto)	200 000
Riihimäentien yritysalue, liikennejärjestelyt 1. vaihe	200 000

2012	350 000
-------------	---------

Uuden asuntoalueen katujen pohjaamisvaraus	150 000
Riihimäentien yritysalue, liikennejärjestelyt 2. vaihe	200 000

2013	150 000
-------------	---------

Uuden asuntoalueen katujen pohjaamisvaraus	150 000
--	---------

2014	150 000
-------------	---------

Uuden asuntoalueen katujen pohjaamisvaraus	150 000
--	---------

2015	0
-------------	---

SALPAKANGAS POHJOINEN

	Kohde e/v	Alue e/v
Keskusta		
2011		50 000
Nykyisen seurakuntakeskuksen alue (vesihuolto)	50 000	
2012		100 000
Liikekeskusalueen muutokset (liikerak. rakentamisesta johtuvat työt)	100 000	
Kankaantila		
2011		0
	0	
Salpakankaan teollisuusalue		
2011		0
	0	
Tiilikangas		
2011		0
	0	
Aluerakennuskohteet		
2011		0
	0	
Tiirismaa		
2011		0
2012		40 000
Mallasharjun alueen päällystys ja viimeistely	40 000	
2013		150 000
Terveystien-Keskikankaantien-Tarfontien liittymän parantaminen	150 000	

SALPAKANGAS LÄNTINEN

	Kohde e/v	Alue e/v
Soramäki		
2011		70 000
Sydänmaantien ja Pussitien päällystys ja viimeistely	25 000	
Valimontien ja Muottikujan päällystäminen ja viimeistely	45 000	
2012		200 000
Uuden alueen 1.vaihe (<i>vesihuolto</i>), <i>autopurkamon alue</i>	200 000	
2013		100 000
Uuden alueen 2.vaihe (<i>vesihuolto</i>)	100 000	
2014		0
	0	
2015		0
Kukonkoivu		
2011		200 000
Krouvinniityn alueen 2. vaihe, katujen pohjaaminen (<i>vesihuolto</i>)	200 000	
2012		70 000
Krouvinniityn alueen 1. vaiheen päällystys ja viimeistely	70 000	
2013		80 000
Krouvinniityn alueen 2. vaiheen päällystys ja viimeistely	80 000	
2014		150 000
Kukonkoivun pientaloalueen aloitus (<i>vesihuolto</i>)	150 000	
2015		0
	0	
Kukonkoivun teollisuusalue		
2011		220 000
Teilinkankaantie ja Kotajärventien jatko, pohjaaminen	220 000	
2012		80 000
Teilinkankaantie ja Kotajärventien jatko, päällystys ja viimeistely	80 000	
2013		100 000
Katujen rakentamisvaraus	100 000	
2014		100 000
Katujen rakentamisvaraus	100 000	
2015		0
	0	

VESIKANSA

	Kohde e/v	Alue e/v
2011		395 000
Kukkila, Rätikön alueen 2. vaiheen pohjaus (<i>vesihuolto</i>)	300 000	
Kalliola, Kaunismäki -kadun päällystys ja viimeistely	5 000	
Kukkila, Rajaharjuntien rak. välillä Suurmäenrinne-Kalliolanpeltotie	90 000	
2012		660 000
Kukkila, Rätikön alueen 3. vaiheen pohjaus (<i>vesihuolto</i>)	300 000	
Kukkila, Kalliorinteen ja Kalliokujan pohjaus	80 000	
Kukkila, Latokarkeantien, Jakintien ja Moisantien perusparantaminen	150 000	
Kukkila, Hakalaukuntien loppuosan, Isohaan ja Pikkuhaan päällystys ja viim.	100 000	
Kukkila, Rajaharjuntien jatkeen päällystys ja viimeistely	30 000	
2013		360 000
Kukkila, uuden alueen aloitus, pohjaus (<i>vesihuolto</i>)	150 000	
Kukkila, Rätikön alueen 1. vaiheen päällystys ja viimeistely	30 000	
Kukkila, Latomäentien ja Kulotien perusparantaminen	150 000	
Kukkila, Kalliorinteen ja Kalliokujan päällystys ja viimeistely	30 000	
2014		400 000
Kukkila, Rätikön alueen 2. vaiheen päällystys ja viimeistely	50 000	
Kukkila, Latokarkeantien, Jakintien ja Moisantien päällystys ja viimeistely	25 000	
Kukkila, Latomäentien ja Kulotien päällystys ja viimeistely	25 000	
Kukkila, uuden alueen aloitus, pohjaus (<i>vesihuolto</i>)	150 000	
Kukkila, vanhojen katujen pohjaus	150 000	
2015		200 000
Kukkila, Rätikön alueen 3. vaiheen päällystys ja viimeistely	50 000	
Kukkila, uuden alueen aloitus, pohjaus (<i>vesihuolto</i>)	150 000	

MUUT ASEMAKAAVA-ALUEET ja TAAJAMAT

	Kohde e/v	Alue e/v
Herrala		
2011		0
2012		175 000
Keijutien ja Pajatien pohjaus (<i>vesihuolto</i>)	150 000	
Paratiisintien ja Haapalantien päällystys ja viimeistely	25 000	
2013		250 000
Ketotien pohjaus (<i>vesihuolto</i>)	50 000	
Kulorastaantien alueen pohjaus, 1. vaihe (<i>vesihuolto</i>)	200 000	
2014		0
	0	
2015		210 000
Kulorastaantien alueen pohjaus, 2. vaihe (<i>vesihuolto</i>)	200 000	
Ketotien päällystys ja viimeistely	10 000	
Kirkonseutu-Pyhäniemi		
2011		170 000
Paakkunaisen alueen 2. vaiheen pohjaaminen (<i>vesihuolto</i>)	170 000	
2012		45 000
Paakkunaisen alueen 1. vaiheen päällystys ja viimeistely	25 000	
Koivistonkujan päällystys ja viimeistely	20 000	
2013		25 000
Paakkunaisen alueen 2. vaiheen päällystys ja viimeistely	25 000	
2014		0
2015		0

Kohde e/v Alue e/v

Hakosilta-Nostava

2011		0
		0
2012		0
		0
2013		200 000
	Uuden kaava-alueen pohjaus (vesihuolto)	200 000
2014		100 000
	Uuden kaava-alueen pohjaus (vesihuolto)	100 000
2015		0
		0

Miekkio

2011		0
		0
2012		0
		0
2013		150 000
	Uuden kaava-alueen katujen pohjaus (vesihuolto)	150 000
2014		150 000
	Uuden kaava-alueen katujen pohjaus (vesihuolto)	150 000
2015		150 000
	Uuden kaava-alueen katujen pohjaus (vesihuolto)	150 000

ERILLISET LIIKENNETURVALLISUUSKOHTEET

	Kohde e/v	Alue e/v
2011		230 000
Kukkilantien kevyen liikenteen väylän päällystys ja viimeistely välillä Kalliolanpeltotie-Toisenmäentie	30 000	
Kirkkotien kevyen liikenteen väylä välillä Koivukuja-kk, 2. vaihe	200 000	
2012		200 000
Kirkkotien kevyen liikenteen väylä välillä Koivukuja-kk, 3. vaihe	200 000	
2013		150 000
Paimelantien kevyen liikenteen väylä välillä Peikonpolku - Pelto-Eskolantie	150 000	
2014		150 000
Kevyen liikenteen väylien rakentamisvaraus	150 000	
2015		0
	0	

KORVAUSINVESTOINNIT (PÄÄLLYSTEIDEN UUSIMINEN)

	Kohde e/v	Alue e/v
2011		68 000
Tiilijärventie välillä Keskuskatu-Tervatie	26 000	
Salpaharjuntie	42 000	
2012		105 000
Mäkirinteentie välillä Ala-Okeroistentie- Keskuskatu	105 000	
2013		94 000
Terveystie välillä Kansankatu-Huoltotie	36 000	
Terveystie välillä Keskikankaantie-Mallasharju	58 000	
2014		98 000
Kuntotie välillä Mäkirinteentie-Luumukuja	45 000	
Kuntotie välillä Luumukuja-Täähkätie	53 000	
2015		0
	0	

	Kohde e/v	Alue e/v
2011		140 000
Katualueiden kuivatuksen parantaminen	30 000	
Pysäkkikatokset	10 000	
Asemakaavateiden suunnitelmanmukainen kuntoonlaitto ja peruskorjaukset (kadut 35 000 euroa, liikenneviheriöt 10 000 euroa)	45 000	
Pienet liikenneturvallisuustoimenpiteet	25 000	
Välttämättömät korjauskohteet	30 000	
2012		140 000
Katualueiden kuivatuksen parantaminen	30 000	
Pysäkkikatokset	10 000	
Asemakaavateiden suunnitelmanmukainen kuntoonlaitto ja peruskorjaukset (kadut 35 000 euroa, liikenneviheriöt 10 000 euroa)	45 000	
Pienet liikenneturvallisuustoimenpiteet	25 000	
Välttämättömät korjauskohteet	30 000	
2013		140 000
Katualueiden kuivatuksen parantaminen	30 000	
Pysäkkikatokset	10 000	
Asemakaavateiden suunnitelmanmukainen kuntoonlaitto ja peruskorjaukset (kadut 35 000 euroa, liikenneviheriöt 10 000 euroa)	45 000	
Pienet liikenneturvallisuustoimenpiteet	25 000	
Välttämättömät korjauskohteet	30 000	
2014		140 000
Katualueiden kuivatuksen parantaminen	30 000	
Pysäkkikatokset	10 000	
Asemakaavateiden suunnitelmanmukainen kuntoonlaitto ja peruskorjaukset (kadut 35 000 euroa, liikenneviheriöt 10 000 euroa)	45 000	
Pienet liikenneturvallisuustoimenpiteet	25 000	
Välttämättömät korjauskohteet	30 000	
2015		140 000
Katualueiden kuivatuksen parantaminen	30 000	
Pysäkkikatokset	10 000	
Asemakaavateiden suunnitelmanmukainen kuntoonlaitto ja peruskorjaukset (kadut 35 000 euroa, liikenneviheriöt 10 000 euroa)	45 000	
Pienet liikenneturvallisuustoimenpiteet	25 000	
Välttämättömät korjauskohteet	30 000	

KATUVALAISTUS

	Kohde e/v	Alue e/v
2011		245 000
Varaus yhteishankkeisiin	10 000	
Soramäki, Valimontien ja sivukatujen valaistus	15 000	
Paakkunaisen alue, valaistuksen 1. vaihe	10 000	
Kirkkotie / kevyen liikenteen väylä välillä Koivukuja - kk, valaistuksen 2. vaihe	20 000	
Vanhatalonrinteen alue, valaistuksen 1.vaihe	30 000	
Krouvinniitty, valaistuksen 1. vaihe	10 000	
Teilinkankaantie ja Kotajärventien jatko	10 000	
Rätikön alue, valaistuksen 1. vaihe	20 000	
Riihimäentien yritysalue, valaistuksen 1. vaihe	10 000	
Rajaharjuntien jatkeen valaistus	5 000	
Kaapelointi	13 000	
Katuvalaistuksen uusiminen/elohopealampuista luopuminen	30 000	
Valaistuksen täydentäminen	32 000	
Uusien kaava-alueiden valaistukset	30 000	
2012		236 000
Varaus yhteishankkeisiin	10 000	
Kukkila, Hakalaukuntien loppuosan, Pikkuhaan ja Isohaan valaistus	15 000	
Krouvinniitty, valaistuksen 2. vaihe	10 000	
Rätikön alue, valaistuksen 2. vaihe	20 000	
Paakkunaisen alue, valaistuksen 2. vaihe	10 000	
Vanhatalonrinteen alue, valaistuksen 2. vaihe	20 000	
Riihimäentien yritysalue, valaistuksen 2. vaihe	10 000	
Kartano, Liinuminkadun valaistus	6 000	
Keijutien ja Pajatien valaistus	10 000	
Kaapelointi	13 000	
Katuvalaistuksen uusiminen/elohopealampuista luopuminen	30 000	
Valaistuksen täydentäminen	32 000	
Uusien kaava-alueiden valaistukset	50 000	
2013		175 000
Varaus yhteishankkeisiin	10 000	
Rätikön alue, valaistuksen 3. vaihe	20 000	
Kulorastaantien alue, valaistuksen 1. vaihe	10 000	
Kaapelointi	13 000	
Katuvalaistuksen uusiminen/elohopealampuista luopuminen	30 000	
Valaistuksen täydentäminen	32 000	
Uusien kaava-alueiden valaistukset	60 000	
2014		145 000
Varaus yhteishankkeisiin	10 000	
Kaapelointi	13 000	
Katuvalaistuksen uusiminen/elohopealampuista luopuminen	30 000	
Valaistuksen täydentäminen	32 000	
Uusien kaava-alueiden valaistukset	60 000	
2015		155 000
Kulorastaantien alue, valaistuksen 2. vaihe	10 000	
Varaus yhteishankkeisiin	10 000	
Kaapelointi	13 000	
Katuvalaistuksen uusiminen/elohopealampuista luopuminen	30 000	
Valaistuksen täydentäminen	32 000	
Uusien kaava-alueiden valaistukset	60 000	

MUUT YLEISET ALUEET

PUISTOT JA YLEISET ALUEET

	Kohde e/v	Alue e/v
2011		45 000
Kaavateihin liittyvien viheralueiden kunnostaminen	25 000	
Kukkilan leikkipaikan parantaminen	20 000	
2012		55 000
Kaavateihin liittyvien viheralueiden kunnostaminen	25 000	
Okeroistenpuiston leikkipaikan parantaminen	20 000	
Salpakankaantien puuistutukset ostoskeskuksen kohdalla	10 000	
2013		55 000
Kaavateihin liittyvien viheralueiden kunnostaminen	25 000	
Leikkikenttien peruskorjaus ja turvallisuuden parantaminen	30 000	
2014		55 000
Kaavateihin liittyvien viheralueiden kunnostaminen	25 000	
Leikkikenttien peruskorjaus ja turvallisuuden parantaminen	30 000	
2015		55 000
Kaavateihin liittyvien viheralueiden kunnostaminen	25 000	
Leikkikenttien peruskorjaus ja turvallisuuden parantaminen	30 000	

LIIKUNTA-ALUEET**Uima- ja venepaikat, venesatamat**

	Kohde e/v	Alue e/v
2011		120 000
Uimarantojen ja venepaikkojen kunnostaminen	10 000	
Messilä / veneiden talvisäilytyspaikan kehittäminen	50 000	
Messilän sataman C- ja E-laiturien uusiminen	60 000	
2012		120 000
Uimarantojen ja venepaikkojen kunnostaminen	10 000	
Messilän sataman edustan ja talvisäilytyspaikan järjestelyt	80 000	
Messilän satama-alueen peruskorjaukset	30 000	
2013		40 000
Uimarantojen ja venepaikkojen kunnostaminen	10 000	
Messilän satama-alueen peruskorjaukset	30 000	
2014		30 000
Uimarantojen ja venepaikkojen kunnostaminen	30 000	
2015		30 000
Uimarantojen ja venepaikkojen kunnostaminen	30 000	

Ulkoilu- ja leirintäalueet, ulkoilureitit ja kentät

2011		14 000
Messilän leirintäalueen parannustyöt	10 000	
Kaupungin kanssa yhteiset ulkoilureitit	4 000	
2012		44 000
Messilän leirintäalueen parannustyöt	10 000	
Kaupungin kanssa yhteiset ulkoilureitit	4 000	
Ulkoilureittimuutokset ja uudet reitit, rakentamisvaraus	30 000	
2013		44 000
Messilän leirintäalueen parannustyöt	10 000	
Kaupungin kanssa yhteiset ulkoilureitit	4 000	
Ulkoilureittimuutokset ja uudet reitit, rakentamisvaraus	30 000	
2014		44 000
Messilän leirintäalueen parannustyöt	10 000	
Kaupungin kanssa yhteiset ulkoilureitit	4 000	
Ulkoilureittimuutokset ja uudet reitit, rakentamisvaraus	30 000	
2015		44 000
Messilän leirintäalueen parannustyöt	10 000	
Kaupungin kanssa yhteiset ulkoilureitit	4 000	
Ulkoilureittimuutokset ja uudet reitit, rakentamisvaraus	30 000	
2011		20 000
Maanvastaanottoalueen toteuttamisen valmistelu	20 000	

MUUT INVESTOINNIT

2011		25 000
Seudullinen pohjaveden suojeleusuunnitelma	25 000	
2012		30 000
Seudullinen pohjaveden suojeleusuunnitelma	30 000	
2013		30 000
Seudullinen pohjaveden suojeleusuunnitelma	30 000	

**ASUNTO-OHJELMA
2011 - 2013**

HOLLOLAN KUNNAN ASUNTO-OHJELMA VUOSILLE 2010 – 2013

Yleistä

Hollolan kunnan asunto-ohjelma laaditaan kunnan asuntopoliittisten toimintojen perustaksi. Tavoitteena on asunto-olojen jatkuva kehittäminen. Asuntopoliitiikan keinoin ohjataan kehitystä niin, että kunnassa asuville turvataan kohtuullinen asumistaso ja asumisviihtyvyys. Kunta luo edellytykset asuntotuotannolle ja asuntojen perusparantamiselle. Toimenpiteinä ovat mm. maanhankinta ja kaavoitus siten, että kunnassa on riittävästi saatavilla kunnallistekniikalla varustettuja kohtuuhintaisia tontteja (kts kunnan kaavoitusohjelma sekä maapo liittinen ohjelma, kv 12.4.2010).

Nykyinen voimassa oleva Hollolan **asuntostrategia** on hyväksytty valtuustossa keväällä 2006. Strategia-ssa esiin tuodut asumiseen liittyvät visiot ovat edelleen käyttökelpoisia, mutta asuntostrategian päivitys on tarkoitus aloittaa vielä tämän vuoden aikana ja saattaa päätökseen ensi vuonna. Strategian valmistelua viedään eteenpäin samaan aikaan seudullisen asumisen strategian valmistelun kanssa.

Nykyistä asuntokantaa ja asuntoalueita sekä asukkaiden elinympäristöä kunnallisine palveluineen pidetään jatkossakin laadullisesti tasokkaan ja asuntomarkkina-alueen huomioon ottaen vertailukelpoisena. Taloudelliset näkökohdat huomioidaan siten, että julkista asuntorahoitusta käytetään tehokkaasti ja uusien asuntohankkeiden rahoitus on asianmukaista sekä nykyisen asuntokannan käyttö tarkoituksenmukaista.

Yrityksen samoin kuin asuinpaikan valinnan osalta hyvät yhteydet ovat keskeinen kriteeri. Oikorata ja moottoritie pääkaupunkiseudulta Lahden seudulle ovat lisänneet muuttovoittoa. Liityntäliikennettä on rautatieasemalle jonkin verran, mutta mm. matkakeskuksen rakentaminen ei ole vielä päässyt vauhtiin. Niin ikään vanhusten (ikäihmisten) kotona asumisen tukeminen kehittämällä palveluliikennettä tuo säästöä kunnalle vähentämällä mm. laitospaikkarakentamisen tarvetta. Hollolan, kuten monen muunkin kunnan, haja-asutusalueiden joukko liikenteen kannattavuus on heikkenemässä ja tuo paineita palveluiden järjestämiselle. HOPPA- tyyppinen palveluliikenne lisääntyy. Myös matkapalvelukeskuksen rooli korostuu erityisesti sosiaalihoitolain ja vammais- palvelulain mukaisissa kuljetuksissa.

Jotta voisimme hyödyntää pääkaupunkiseudulta suuntautuvan muuttoliikkeen parhaalla mahdollisella tavalla, Hollolan on oltava aktiivinen myös maanhankinnassaan ja kaavoitettava alueita asuntotuotantoon. Hollolan vahvuutena on kaavoituksen tasapainoisuus; virkistysalueiden läheisyys ja hyvät liikuntareitit. Hollolan asuntojen uustuotannosta yli puolet suuntautuu tällä hetkellä haja-asutusalueille. Tässä on sekä hyvät että huonot puolensa. Panostaminen uusiin alueisiin on vähäisempää, mutta toisaalta syntyy välillisiä kustannuksia. Haja-asutusrakentamista tulisikin keskittää jo valmiin infran (mm. vesi- ja viemäri) läheisyyteen. Uusien muuttajien houkuttelemiseksi ei pelkästään riitä kunnallisten palveluiden nykytaso, profiloitua pitää hakea myös erikois-palvelujen kautta. Myös yhteistyömahdollisuuksien selvittämistä edelleen jatketaan kaupunki-seudulla.

Vaikka väestöllinen tilanne pysyisi vakiona, tarvitaan asuntojen uustuotantoa. Tämä perustuu **asuntokannan pienenemiseen ja asumisväljyyden kasvuun**. Taloudellinen taantumavaihe hidastaa jonkin verran uustuotantoa, mikä näkyy myös asumisväljyydessä.

ASUNTOKANTA JA TUOTANTOTAVOITE

Asuntotuotantoon vaikuttaa tulevaisuudessa kolme tekijää: ikärakenteen muutos (ikäntyminen: asuntojen koko, sijainti, asumishelpous), asumisväljyyden kasvu ja väestön kasvu (muuttoliike). Hollolan väestömäärän kasvu ei kahden viime vuoden aikana ole yltänyt muutaman edellisen vuoden tasolle. Kuluvan vuoden alusta kasvua edelliseen vuoteen on vähän yli 70 henkilöä.

Valmistuneet asunnot Hollolassa 2007, 2008 ja 2009

	Valmistuneet kerrostaloasunnot	Kaikki valmistuneet asunnot
2009	35	137
2008	32	142
2007	0	68

Lähde: Tilastokeskus

Kaikki asunnot 2007 - 2009

2007	Asunnot yhteensä, lkm	9673
	1 huone	531
	2 huonetta	875
	3 huonetta	1843
	4 huonetta	2139
	5 tai useampi huone	4094
	Huoneluku tuntematon	191
2008	Asunnot yhteensä, lkm	9848
	1 huone	530
	2 huonetta	893
	3 huonetta	1866
	4 huonetta	2158
	5 tai useampi huone	4210
	Huoneluku tuntematon	191
2009	Asunnot yhteensä, lkm	9911
	1 huone	529
	2 huonetta	900
	3 huonetta	1873
	4 huonetta	2158
	5 tai useampi huone	4250
	Huoneluku tuntematon	201

Omakotitontteja oli myyty tai vuokrattu 7.9.2010 mennessä 22 (17) . Suurin osa myydyistä ja vuokratuista tonteista sijaitsee Vesikansassa. Suluissa vuoden takainen tilanne 11/2009.

Lähivuosien asuntotuotannoksi arvioidaan (valmistuneet ja arvio tuotannoksi):

	2008	2009	2010 (arv.)	2011 (arv.)	2012 (arv.)
Omakoti-asunnot	110	88	80	85	90
Vuokra-/ omistuskerrostalot .	32	-	-	*) 32	70
Vanhusten vuokra- ja palveluasunnot	-	-	-	**) 22	-
Asumisoikeusasunnot	-	-	-	-	-
Asunto Oy – asunnot (rivitalot ym.)	23	6	-	-	-
Muut asunnot	-	-	***) 16	-	-
Yhteensä	165	94	96	139	160

* YIT Rakennus Oy, asuinkerrostalo, Järvisenkatu (lupa myönn. 09/2010)

** Skanska senioritalo (omistusasuntoja), käyttöönotto tammikuu 2011

*** Avainsäätiön Sarkatien kehitysvammayksikkö; Lapasen erityisasunnot

Asuntojen tuotantotavoitteeksi arvioidaan n. 150 asuntoa vuodessa.

Kaavoituskatsauksen ja kaavoitusohjelman 2010-2013 mukaan Soramäkeen (ns. Harjuriinne) laaditaan asemakaavan muutos, joka on tarkoitus aloittaa vuonna 2011. Hanketta aikaistetaan, koska kunnalla on vain yksi vapaa kerrostalotontti jäljellä. Alueelle on tarkoitus kaavoittaa 2-3 kerrostaloa ja alarinteeseen rivitaloja.

Vanhan seurakuntakeskuksen ja ns. pesulatontin paikalle on puolestaan vireillä kaavahanke, joka valmistunee vuoden 2011 alkupuolella. Tontille suunnitellaan 3 kerrostaloa, joissa on yhteensä n. 70 asuntoa. Keskustan liikekortteliin on tavoitteena myös saada myös asuntorakentamista.

ASUMISEN RAHOITUS

ARAn (Asumisen ja rahoittamis- ja kehittämiskeskus) varoista sekä valtion talousarvion määrärahoista myönnetään mm. korjaus-, energia- ja terveyshaitta-avustuksia sekä erityisryhmien investointiavustuksia eri väestöryhmien asunolojen parantamiseen. Avustuksia myönnetään myös uusien asuinalueiden infrastruktuurin rakentamiseen, aravavuokratalon purkamiskustannuksiin, lähiöiden kehittämiseen jne.

Asumisen rahoitusta suunniteltaessa ensin on tarkoin selvitettävä erityisasumisen tarve ja sen jälkeen katsottava, mikä tulee olemaan hankkeissa kunnan rooli: onko se toteuttaja vai omistaja tai mahdollisesti molempia. Yhtenä toteuttajatahona voisi kysymykseen tulla esim. Hollolan Palveluasunnot Oy. Nuorille/ nuorille perheille suunnattuja asuntoja on mahdollista rakentaa yhteistyössä myös Nuorisoasuntoliiton kanssa.

Palveluasunnot voivat olla hallintamuodoltaan vuokra-asuntoja tai omistusasuntoja ja rahoitukseltaan valtion tukemia (ARA-asuntoja), Raha-automaattiyhdistyksen avustusta saavia tai vapaarahoitteisia. Hollolaan on viime vuosina rakennettu vanhusväestölle tarkoitettuja palvelutaloja mm. yksityisten toimesta. Parhaillaan kuntakeskukseen valmistellaan omistusasuntopohjaista Senioritaloa, johon on suunniteltu 22 asuntoa. Näihin yksityisillä markkinoilla oleviin asuntoihin on voinut muuttaa myös kunnan ulkopuolelta.

VUOKRA-ASUNNOT

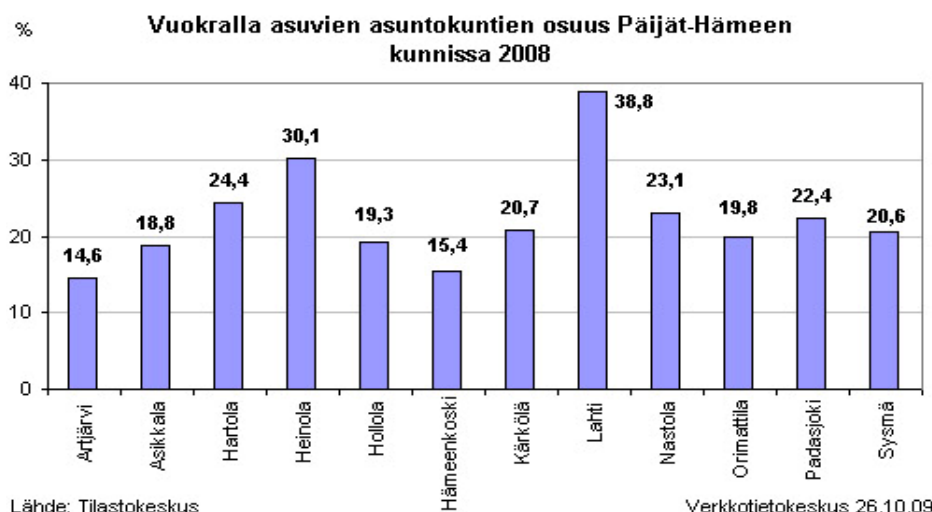
Vuokralla asuvien asuntokuntien osuus kaikista asuntokunnista on viime vuosina hieman pudonnut ollen n. 20 % asuntokunnista (valitettavasti vuoden 2009 tilasto valmistuu vasta 12.11.2010). Hollolan painopiste on niin ikärakenteen kuin tulorakenteenkin osalta ollut omakoti-/omistusasumisessa. Tämä näkyy seudulla hieman pienempänä vuokralla asuvien osuutena. Vuokra-asuntoja silti tarvitaan. Muuttava työvoima tarvitsee usein myös omakotiasumista arvostavan väestön osalta ns. sisään muutto asuntoja, joiden myötä ankkuroidutaan alueelle ja etsitään pysyvää asuntoa. Mikäli näitä asuntoja ei löydy, todennäköisyys siirtyä toisen kunnan alueelle (lähikuntaan) on suurempi, vaikka työpaikka löytyisikin Hollolan alueelta.

Nykyinen markkinoilla oleva vuokratanta tulee edelleen hieman vähenemään ilman erityistoimenpiteitä. Vuokra-asunnon kysyjien määrä pitkällä aikavälillä profiloituu nuoriin 20–24 vuotiaisiin ja ns. vakiintuneisiin 50–64-vuotiaisiin. Tämä tuo myös kunnalle haasteita.

Vuokra-asuntojen markkinoilla näkyy jatkossa myös asentosijoittamisen ammattimaistuminen, mikä näkyy mm. keskittymisenä, välillisen sijoittamisen lisääntymisenä sekä uusien toimijoiden siirtymisenä markkinoille. Asiakaspalvelu korostuu ja siinä näkyvät erityisesti hinta/laatu-suhde ja yksilölliset valinnat. Joka tapauksessa vuokra-asuntotarjonta tulee vähenemään pelkästään instituutioiden ja yksityisten henkilöiden halutessa hyötyä arvonnousuista. Hollolasta on poistunut vuokra-asuntoja joko saneerauksen vuoksi tai ajatuksena muuttaa talo omistusasunnoiksi (mm. Salpakankaantie sekä Koulutie).

Tämä voi olla kunnissa myös yksi omistajapoliittinen ratkaisu. Myyntipäätöstä tehtäessä on arvioitava kunnan koko asuntotilanne ja erityisesti vuokra-asuntomarkkinoiden tulevaisuuden näkymät. Lisäksi kunnan on kiinnitettävä huomiota myös ostajaehdokkaiden toimintaperiaatteisiin ja luotettavuuteen. Vuokralaisten asema sekä vuokrasuhteen jatkuvuus ja pysyvyys on pyrittävä turvaamaan.

Hollolan Asuntotalojen asuntokanta on nykyisin n 400 vuokra-asuntoa. Lisäksi yhtiön toimistoon on keskitetty neljän muun yhtiön vuokra-asuntojen (178 asuntoa) haku. Aravavuokra-asuntoja Hollolassa on yhteensä 1060 ja korkotuettuja vuokra-asuntoja 28.

ERITYISRYHMIEN TARPEIDEN MUKAINEN ASUMINEN

Asuntopoliittisesti erityisryhmiin kuuluvat ikääntyneet, vajaatoimintakykyiset (erityisesti liikuntaesteiset), vammaiset, mielenterveysasiakkaat, päihteitä käyttävät henkilöt, asunnottomat, vapautuvat vangit sekä pakolaiset. Omat ryhmänsä muodostavat maksuvaikeuksissa olevat ylivelkaantuneet talouskunnat ja itsenäistyvät, asunmista opettelevat nuoret.

Kunnat ovat merkittävä asuntopoliittinen toimija ja joutuvat myös kantamaan huomattavan vastuun alueensa asuinolojen kehittämistä. Erityisesti kunnan on huolehdittava asunnottomien ja puutteellisesti asuvien asuinolojen parantamisesta.

Aravavuokra-asunnot ovat edelleen tehokkaassa käytössä. Ikääntyneiden vuokra-asuntotilanne on myös kohtuullisen hyvä.

Kuntakeskukseen valmistui vuonna 2007 ikäihmisille tarkoitettu yksityinen kerrostalo Huilahdus, jossa on 35 asuntoa. Vuodelle 2010 on lisäksi varaus NCC:n uuden 22 paikkaisen kerrostalon (omistusasuntoja) rakentamiseen.

Tehostettua (ympärivuorokautista) palveluasumista on yhteensä 33 asuntoa eli 2,3 %:lle 75 vuotta täyttäneistä. Asunnoista 12 on yksityisellä palveluntuottajalla.

Tuettua palveluasumista on yhteensä 105, joista 64 on yksityisen palveluntuottajan.

Syyskuussa 2010 oli kunnan omiin palveluasuntoihin 42 hakijaa, joista kiireellistä sijoitusta odotti 17. Näistä 10 odotti tehostetun palveluasumisen paikkaa. Vanhainkotiin jonottajia oli yhteensä 24, joista kiireellistä 16.

Tällä hetkellä kunta pystyy kohtuudella vastaamaan muihin vanhusten palveluasumisen tarpeisiin, paitsi tehostetun palveluasunnon tarpeeseen. Tehostettua palveluasumista tarvitseville ei ole asuntoja tarjolla. Kunnan tulee arvioida tilannetta myös vuotta 2015 pidemmälle ajanjaksolle.

Peruspalvelukeskus Oivan alueella tehtiin 2007 Avopalveluselvitys, jossa todetaan mm. Hollolan väestönkehityksen noudattavan valtakunnallista linjaa, että 75+ -vuotiaiden määrä kasvaa voimakkaasti 2020- luvulle mentäessä. Tästä johtuen myös dementiaa sairastavien määrä kasvaa vastaavasti. Dementiaa sairastavat tarvitsevat tehostettua palveluasumista (henkilökuntaa ympärivuorokauden).

Valtakunnallisten suositusten mukaan pitkäaikaisessa laitoshoidossa (vanhainkodit ja terveyskeskuksen vuodeosastot) pitäisi olla vain 3 % 75 vuotta täyttäneestä väestöstä. Tällä hetkellä Hollolassa luku on 6,6 %. Osa Pyhäniemen vanhainkodista ollaan muuttamassa tehostetuksi palveluasumisen yksiköksi. Kun muutostyöt on tehty ja uusi toimintamuoto on alkanut, vähenee laitoshoidossa olevien 75 täyttäneiden osuus 4,2 %:iin. Suosituksen mukaan tehostetussa palveluasumisessa pitäisi olla 5-6 % 75 vuotta täyttäneistä. Luku on Hollolassa 2,3 %, Vanhainkodin muutoksen valmistuttua, vuoden 2010 lopussa, luku on 3,8 %.

Toimenpiteet:

1. Tehostettua palveluasumista tarvitaan lisää. Vuoden 2010 aikana on selvitetty Hopeakuusen, Veteraanitalon ja vanhusten rivitalojen muutosmahdollisuuksia tehostetun palveluasumisen yksiköiksi. Selvityksen perusteella niitä ei kannata lähteä muuttamaan, koska kustannukset tulevat korkeiksi ja niistä saatava paikallisä on pieni. Kyseeseen tulee siis 25–30 paikkaisen uudisrakennuksen rakentaminen, vuokraaminen tai paikkojen osto yksityiseltä palveluntuottajalta. Toimenpiteet paikkojen saamiseksi pitäisi aloittaa välittömästi.
2. Vanhainkodin muutoksen jälkeen ei ole enää tarvetta vähentää laitospaikkoja. Jos laitoshoidossa olevien määrä pysyy nykyisellä tasolla, on vuonna 2015 laitoshoidossa 75- vuotta täyttäneistä henkilöistä 3,3%, joka on lähes suositusten mukainen määrä.
3. Avopalveluselvityksessä mainittujen lisäksi erityisryhmien asumista helpottavia toimenpiteitä on esim. palveluliikenteen tukeminen. On kunnalle edullista, jos ikäihmiset voisivat asua kotonaan mahdollisimman pitkään.

Hollolan kunnan sosiaaliseen ja palveluasumiseen tarkoitettujen kiinteistöjen hallinnointi järjestettiin uudelleen 2009. Palveluasumisen yksiköiden asukkaat ja vanhusten rivitalojen asukkaat saavat sosiaali-huoltolain ja/tai kansanterveyslain mukaisia palveluja peruspalvelukeskus Oivalta. Kiinteistöjen käyttötarkoitus säilyy samana myös järjestelyn jälkeen.

KUNNAN VUOKRATALOJEN JA ASUNTOJEN OMISTAJAPOLITIikka

Välillisesti tai suoraan kunnan päätösvallan piiriin kuuluu n. 600 asuntoa, joista aravalainoitettuja vajaa 600. Uusia asuntoja rakennettaessa kunta ei määrätietoisesti itse halua asuntojen omistajaksi, vaan toiminnallaan asuntopolitiikan keinoin luo edellytykset vuokra-asuntojen tuottamiselle. Vuokra-asumista ohjataan taloudellisuusnäkökohdat huomioon ottaen siten, että asuminen on tarkoituksenmukaista. Voimassa olevaan Hollolan kunnan asuntostrategiaan liitetyissä omistajapoliittisissa linjauksissa todetaan, että kunta säilyttää omistuksessaan Hollolan Asuntotalot Oy ja näin pitää omistusoikeuden vuokra-asuntokantaan.

Toimenpiteet:

Omistaja-poliittisten ohjeiden päivitys on tarpeen tehdä vuoden 2011 kevättalvella.

YHTEISTOIMINTA ALUEEN KUNTIEN KANSSA

Kunta osallistuu yhteistyössä alueen kuntien kanssa asuntotuotannon suunnitteluun ja asuntojen markkinointiin mm. pääkaupunkiseudulta muuttaville asunnontarvitsijoille. Yhteistyön laajentamisen muotoja mietitään kaupunkiseudulla osana PARAS-hanketta. Yhtenä tärkeänä seudullisena yhteistyökohteena on valmistelun alla oleva seudullinen asuntostrategia. Sopimuksin on siirretty Hollolan korjausneuvontapalvelut jo vuonna 2009 Lahden tehtäväksi. Myös asumisoikeusjonojen yhdistäminen tehdään yhteistyössä Lahden kanssa sekä joitakin omistusasuntojen korkotuesta annetun lain mukaisia tehtäviä.

Toimenpiteet:

Ollaan mukana toteuttamassa seudullista yhteistyötä mm. seudullisen asuntostrategian valmistelussa, vuokratoyhteistyön tiivistämisessä, erityisasumisen yhteistyömuotojen selvittämisessä sekä jatketaan hyvin sujunutta korjausneuvontapalvelu- ym. yhteistyötä.

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA 2011

Kunnan henkilöstö

Henkilöstö on virkasuhteessa tai työsopimussuhteessa Hollolan kuntaan. Tehtävää, jossa käytetään julkista valtaa, hoidetaan kuntalain mukaisesti virkasuhteessa. Muita tehtäviä hoitamaan tarkoitettu henkilöstö palkataan työsopimussuhteeseen. Henkilöstö on joko toistaiseksi voimassa olevassa tai määräaikaisessa palvelussuhteessa tehtävien luonteen ja palvelutoiminnan tarpeen mukaan.

Vuonna 2009 otettiin käyttöön virka- ja työsuhteiden täyttölupamenettely, joka koskee koko organisaatiota ja kaikkia yli kolmen kuukauden mittaisia palvelussuhteita. Henkilöstömäärä vuoden 2009 lopussa oli yhteensä 1960, josta vakinaisen henkilöstön osuus oli noin 78 %.

Henkilöstö sijoitetaan toimialoille, tehtäväalueille ja työyksiköihin palvelutoiminnan tarpeen edellyttämällä tavalla. Toimialojen välisestä tehtäväjaosta päättää kunnanhallitus. Toimialojen välisestä työvoiman käytöstä päättää kunnanjohtaja. Toimialajohtaja ja konsernipalvelujen osalta kunnanjohtaja päättää toimialan sisäisestä työvoiman käytöstä. Vuosittaisessa henkilöstökertomuksessa raportoidaan henkilöstön jakautumista eri toimialoille, henkilöstömäärän kehittymistä ja vakinaisen ja määräaikaisen henkilöstön osuutta.

Henkilöstön ikäperusteinen poistuma kunnan palveluksesta on nopeutumassa. Vuoteen 2015 mennessä eläkepoistuma on ennusteen mukaan n. 17 % tämänhetkisestä vakinaisen henkilöstön määrästä, vuoteen 2020 mennessä noin 35 % ja vuoteen 2025 mennessä noin 49 %. Henkilöstön luonnollista poistumaa analysoidaan ja hyödynnetään mm. toiminnan ja työtehtävien kehittämisen, uuden teknologian käyttöönoton ja kuntayhteistyön tarjoamia mahdollisuuksia.

Henkilöstöohjelma 2025

Kuntastrategiaan perustuva ja sen toteuttamista osaltaan tukeva henkilöstöohjelma 2025 (henkilöstöpolitiikan ja henkilöstötyön linjaukset) vahvistettiin meneillään olevan valtuustokauden alkaessa. Siihen liittyvät kannanotot ohjaavat henkilöstöjohtamisen ja henkilöstötyön käytäntöjä organisaation kaikilla työpaikoilla. Henkilöstöohjelma on näkemys siitä, millaisella henkilöstö- ja työympäristötyöllä sekä toimintatavoilla parhaiten päästään kunnan palvelutavoitteisiin.

Henkilöstöohjelman vision ja strategisen päämäärän toteuttamisessa ratkaisevia menestystekijöitä ovat osaava johtaminen, ammattitaitoinen henkilöstö, hyvinvoiva työyhteisö ja työn tuottavuus.

Työhyvinvoinnin toimintaohjelman avulla henkilöstöohjelman linjauksia siirretään käytännön ja toiminnan tasolle. Vuosittain tehtävän työhyvinvointikyselyn tuloksia käytetään sekä organisaatiossa että työyksikkökohtaisessa kehittämistyössä toimenpiteiden suunnittelussa, tavoitteiden asettamisessa ja toteutumisen seurannassa.

Esimiesten ja työyhteisöjen toiminnan tukena henkilöstöohjelman mukaisen toiminnan toteuttamisessa on erilaisia henkilöstöjohtamisen ja työhyvinvoinnin ylläpitämisen ja edistämisen työvälineitä.

Työhyvinvointihanke 2010-2013

Valtuuston päätöksen mukaisesti on ryhdytty toteuttamaan laaja-alaista ja kokonaisvaltaista vuosille 2010-2013 ajoittuvaa työhyvinvointiohjelmaa. Sen sisältämä toiminta koskettaa tavalla tai toisella koko henkilöstöä.

Työhyvinvointiohjelman keskeinen tavoite on luoda tehokas ja vaikuttava terveysjohtamisen toimintamalli henkilöstön terveyden ja työhyvinvoinnin vahvistamiseksi ja toiminnan tuloksellisuuden ja tuottavuuden edistämiseksi. Toimintamallin pysyvyyttä edistetään viemällä se osaksi esimiestyön ja työterveyshuollon pysyviä käytäntöjä.

Työhyvinvointiohjelma toteuttamisen yhteistyökumppanina toimivat AinoActive Oy ja Työterveys Wellamo Oy. AinoActiven, Työterveys Wellamon ja Hollolan kunnan toimijoiden yhteistyön tuloksena tavoitellaan henkilöstön terveystietoisuuden lisääntymistä ja työ- ja toimintakykyisyyden paranemista, sairauserusteisten poissaolojen määrän vähenemistä ja sairausvaikutteisten kustannusten alenemista,

ennenaikaisten eläketapahtumien vähenemistä ja toteutuneen eläkkeelle jäämisiin nousua sekä työhyvinvoinnin lisääntymistä ja näiden kautta tuloksellisuuden ja tuottavuuden kasvua.

Tuottavuusohjelman II vaihe 2010-2013

Tuottavuusohjelman I vaihe lähti liikkeelle valtuuston keväällä 2008 vahvistamasta talouden tasapainotustyön loppuraportista "Suuntalinjoja tulevaisuuteen: Kuntapalvelut turvataan tuottavuudella". Sen mukaisia ja siihen perustuvia toimenpiteitä on toteutettu kaikilla toimialoilla koko henkilöstön ja päätöksentekijöiden toiminnalla. Siihen sisältyviä asioita ajantasaistettiin ja täsmennettiin syksyllä 2009 talouden tasapainotusohjelmassa.

Tuottavuusohjelman I-vaiheen toimenpiteiden avulla on pyritty löytämään vastauksia ja pitkäjänteisiä, kestäviä ratkaisuja kiristyvän talouden ja väestön ikärakenteen muutoksen mukanaan tuoman palveluihin ja niiden tuottamiseen sekä työvoiman saatavuuteen kohdistuviin muuttuviin vaatimuksiin sekä myös olemassa olevan henkilöstön eläkkeelle siirtymismäärien nopeutumisen ja yleensä työvoiman ikääntymisen tuomiin kysymyksiin.

Tuottavuusohjelman I-vaiheen lähtökohtia olivat

- tuottavuutta ei tule eikä sitä voida tehdä henkilöstön selkänahasta – tuottavuus lähtee arjen innovaatioista ja siitä, että vapautetaan voimavaroja ydintyön edellytysten lisäämiseen
- tuottavuutta ei tehdä laadun kustannuksella – parhaiten tuottavuutta lisää kerralla oikein ja hyvin tekeminen
- kokonaisnäkökulma ja –tasapaino – kaiken tekemisen ytimessä on asiakasarvon lisääminen, talouden kokonaisuus ja henkilöstön työhyvinvointi, jotka luovat tasapainoista ja kestävä pohjaa
- henkilöstölähtöisyys – tekijänä, vaikuttajana ja kehittäjänä on työn tekijä itse

Tuottavuuden kehittäminen ei ole projekti vaan jatkuva prosessi, joka merkitsee asioiden rakentavaa kyseenalaistamista, uudella tavalla ajattelemista ja tarvittaessa toisin tekemistä. Siksi tuottavuuden kehittämisen II vaihe on luonnollinen jatke I-ohjelmalle. Se lähtee samoista lähtökohdista ja hyödyntää ja jatkaa siitä, mihin I-vaiheessa on päästy. Se juurruttaa jo esiin tuotuja keinoja ja menetelmiä osaksi pysyvää toimintamallia. Siihen sisältyvillä toimenpiteillä luodaan ja vakiinnutetaan pysyvä järjestelmä, jossa kehittäminen on osa arkityötä, luodaan välineet ja käytäntö kehittämistoimenpiteiden vaikuttavuuden arvioimiseksi ja kytketään kannustaminen ja onnistumisista palkitseminen osaksi toimintamallia.

Hollolan kunta yhtenä seitsemästä kuntaorganisaatiosta on kutsuttu mukaan Sitran Työelämän laadulla tuottavuutta -hankkeeseen. Tämän henkilöstölähtöisen kehittämishankkeen tavoitteena on työelämän laadun parantaminen ja mitattava tuottavuuden lisääminen juurruttamalla kehittäminen osaksi arkityötä. Hanke tuottaa henkilöstötuottavuuden laskennan toimintamallin, systemaattisen ja jatkuvan kehittämisprosessitoimintamallin sekä kehittämisen seurannan, aktiivoinnin ja kannustamisen toimintamallin. Tavoitteena on luoda jäntevämpi prosessi ideoiden ja kehittämisajatusten esille nostamiseen ja työstämiseen osana organisaation arkityötä.

Peruspalvelukeskus jatkaa I-vaiheessa aloitettua henkilöstö- ja asiakaslähtöistä tuottavuuden kehittämistä yhteistyössä Lappeenrannan teknillisen yliopiston kanssa innovaatio- ja kehittämiskäsikirjan luomisella sekä seudullisena yhteistyönä palveluprosessien kehittämistyötä.

Molempien kehittämislinjojen yhteydessä kehitettävät toimintatavat ovat jatkossa hyödynnettävissä koko organisaatiossa.

Alueellinen palveluyhteistyö

Osana kuntien palvelurakennemuutostusta on toteutettu ja käynnistetty seudullisia ja alueellisia yhteistyöhankkeita useilla eri toiminnan alueilla. Ne vaikuttavat sekä tehtäviin että henkilöstön määrään eri organisaatioissa.

Vuoden 2007 alusta viiden kunnan (Asikkalan, Hollolan, Hämeenkosken, Kärkölan ja Padasjoen) perustason sosiaali- ja terveystyöpalvelujen tilaaja- ja tuottajayksiköt ovat toimineet Hollolan kunnan organisaatiossa, ja molemmissa työnantajana toimii Hollolan kunta. Vuoden 2008 alussa yhteistyö Kärkölan kunnan sivistystoimialan kanssa laajeni, ja sivistystoimialan nuoris- ja kirjastohenkilöstö siirtyi Hollolan kunnan palvelukseen. Yhteistyö laajeni edelleen vuoden 2009 alussa, kun myös opetus- ja päivähoitohenkilöstö siirtyivät Hollolan kunnan palvelukseen.

Päijät-Hämeen kuntien yhteisesti omistama työterveyspalveluorganisaatio Työterveys Wellamo Oy aloitti palvelutoiminnan 1.5.2010. Aikaisemmin perustettuja alueen kuntien yhteisiä organisaatioita ovat mm. talous- ja henkilöstöhallinnon palveluja tuottava Päijät-Tili Oy ja kuntateknisten palvelujen tuottaja Lahden Seudun Kuntatekniikka Oy sekä yleissivistävää koulutusta toteuttava alueellinen Wellamo-opisto. Kunta on osallistunut seudullisen henkilöstö- ja talouspalvelukeskuksen valmisteluun. Kunta osallistuu alueen muiden kuntien kanssa myös valtakunnallisten henkilöstö- ja talouspalvelukeskusten sekä ict-palvelukeskuksen selvitys- ja valmistelutyöhön. Näillä haetaan uudenlaisia tuottavuutta ja vaikuttavuutta edistäviä toimintamalleja.

Kaikki em. palvelurakenteen muutokset tuovat uusia näkökulmia ja uudistumisen haasteita sekä organisaatiolle että henkilöstölle ja kaikelle yhteistyölle.

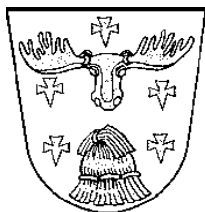
Alueellinen henkilöstöasioiden yhteistyö

Henkilöstötyön eri toiminnoissa alueellista yhteistyötä on tehty erilaisissa kokoonpanoissa 1980-luvulta lähtien. Tätä yhteistyötä kehitetään edelleen vuonna 2008 tehdyn seudullisen selvityksen perusteella sovittavan mukaisesti alueen kuntaorganisaatioiden henkilöstöasioista vastaavien viranhaltijoiden SeutuHenki-työryhmän valmistelemassa.

Henkilöstömäärä

Henkilöstömäärä 31.12.	2006	2007	2008	2009	31.10.2010
Vakinaiset	731	1333	1377	1520	1495
Määräaikaiset	357	405	462	440	468
Kaikki	1088	1738	1839	1960	1963

Henkilöstömäärä 31.10.2010	Peruskunta	Peruspalvelukeskus
Vakinaiset	766	729
Määräaikaiset	255	213
Kaikki	1021	942

Hollolan kunta
PL 66, (Virastotie 3), 15870 Hollola
puh. (03) 880 111
faksi (03) 880 3474
www.hollola.fi, kirjaamo@hollola.fi
sähköposti: etunimi.sukunimi@hollola.fi